

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1997.

Citation for published version (APA):

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, ROA. (1998). *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1997. Kerngegevens*. Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Faculteit der Economische Wetenschappen. ROA Reports No. 005B <https://doi.org/10.26481/umarep.1998005B>

Document status and date:

Published: 01/01/1998

DOI:

[10.26481/umarep.1998005B](https://doi.org/10.26481/umarep.1998005B)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Statistische Bijlage
Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1997

ROA-R-1998/5B

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde
Universiteit Maastricht

Maastricht, juni 1998

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de directeur van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. In geval van overname van het datamateriaal moet telkens duidelijk als bron worden vermeld: "Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt" of "ROA". Van publicaties waarin gebruik wordt gemaakt van gegevens uit deze Kerngegevens ontvangen wij gaarne een exemplaar.

Hoewel de grootst mogelijke zorg is besteed aan de inhoud van dit rapport, kan het ROA in generlei opzicht verantwoordelijkheid op zich nemen voor eventuele onvolledigheden of onjuistheden.

Inhoud

Bladzijde

Voorwoord	i
-----------	---

A. Tabellen per opleidingssector

1 Bestemming van schoolverlaters

A1.1	De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd	3
A1.2	Vooropleiding van schoolverlaters	4
A1.3	Bestemming van schoolverlaters	5

2 Doorstroom naar vervolgonderwijs

A2.1	Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs	6
A2.2	Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgonderwijs zijn gaan volgen	7
A2.3	Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgonderwijs en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgonderwijs achteraf gezien opnieuw zou kiezen	11
A2.4	Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg	12
A2.5	Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de vervolgonderwijs volgens de beroepsbegeleidende leerweg en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgonderwijs achteraf gezien opnieuw zou kiezen	16

3 Intrede op de arbeidsmarkt

A3.1	Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt	17
A3.2	Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters	18
A3.3	Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling	20
A3.4	Wijze van verkrijgen van een baan	21
A3.5	Belangrijkste bedrijfsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn	22
A3.6	Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn	26
A3.7	Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn	30
A3.8	Beloning van werkende schoolverlaters	31
A3.9	Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever	32
A3.10	Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever	33
A3.11	Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters	34
A3.12	Oordeel van de werkende schoolverlaters over de aansluiting tussen de afgesloten opleiding en de huidige functie	35
A3.13	Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan	36

A3.14 Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters	37
A3.15 Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen	38

4 Kernindicatoren

A4.1 Enkele kernindicatoren	42
-----------------------------	----

B. Tabellen per opleidingsrichting

1 Bestemming van schoolverlaters

B1.1 De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd	47
B1.2 Vooropleiding van schoolverlaters	49
B1.3 Bestemming van schoolverlaters	51

2 Doorstroom naar vervolgonderwijs

B2.1 Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs	53
B2.2 Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgonderwijs zijn gaan volgen	56
B2.3 Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgonderwijs en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgonderwijs achteraf bezien opnieuw zou kiezen	66
B2.4 Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg	68
B2.5 Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de vervolgonderwijs volgens de beroepsbegeleidende leerweg en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgonderwijs achteraf bezien opnieuw zou kiezen	74

3 Intrede op de arbeidsmarkt

B3.1 Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt	76
B3.2 Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters	78
B3.3 Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling	80
B3.4 Wijze van verkrijgen van een baan	81
B3.5 Belangrijkste bedrijfsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn	83
B3.6 Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn	91
B3.7 Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn	98
B3.8 Beloning van werkende schoolverlaters	99
B3.9 Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever	101
B3.10 Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever	103
B3.11 Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters	105
B3.12 Oordeel van de werkende schoolverlaters over de aansluiting tussen de afgesloten opleiding en de huidige functie	107
B3.13 Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan	108

B3.14	Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters	110
B3.15	Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen	112

4 Kernindicatoren

B4.1	Enkele kernindicatoren	120
------	------------------------	-----

C. Respons

C.1	Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingssector	125
C.2	Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingssector	126
C.3	Responspercentage per opleidingssector	127
C.4	Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting	128
C.5	Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting	131
C.6	Responspercentage per opleidingsrichting	134

D. Opleidingsindeling

	Overzicht van opleidingen per opleidingssector	139
--	--	-----

Voorwoord

In deze *Statistische Bijlage* bij het rapport *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1997* wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste resultaten van de schoolverlatersonderzoeken die door het ROA in het najaar van 1997 zijn gehouden onder schoolverlaters en afgestudeerden van het school- of studiejaar 1995/1996. Enerzijds betreft dit de enquête Registratie van Uitstroom en Bestemming van Schoolverlaters (RUBS). Deze enquête is gericht op schoolverlaters van het voortgezet onderwijs (AVO en VBO) en het Beroepsonderwijs. Wat dit laatste betreft zijn voornamelijk alleen de gegevens voor de Beroepsopleidende leerweg (BOL)¹ opgenomen. Anderzijds zijn gegevens opgenomen afkomstig uit de HBO-Monitor, een volledig vergelijkbare enquête gericht op de afgestudeerden van het HBO.

De *Statistische Bijlage* bevat vier delen. In deel A worden de belangrijkste gegevens per opleidingstype en -sector (bijvoorbeeld BOL-niveau 1/2 techniek, HBO economie) gepresenteerd. Binnen het beroepsonderwijs zijn daarbij de niveaus 1 en 2 (assistent beroepsbeoefenaar of beginnend beroepsbeoefenaar) aan de ene kant en 3 en 4 (zelfstandig beroepsbeoefenaar en middenkaderfunctionaris of specialist) aan de andere kant samengenomen. Deel B geeft vervolgens voor de opleidingen van VBO en BOL een gedetailleerder overzicht². Daarbij worden alleen voor die opleidingen resultaten gepresenteerd waarvoor de resultaten voldoende betrouwbaar worden geacht. Eenvoudigheidshalve is daartoe een grens van 15 respondenten gehanteerd. Bij tabellen die betrekking hebben op de beroepsbevolking of de werkenden is de grens gesteld op 15 respondenten die tot de beroepsbevolking behoren. Bij sommige tabellen kunnen de gepresenteerde percentages overigens op een geringer aantal waarnemingen zijn gebaseerd. Hiermee dient bij de interpretatie van de gegevens rekening te worden gehouden. Voor alle tabellen geldt dat het gaat om de *gediplomeerde* schoolverlaters van de *voltijd* opleidingen.

Binnen de delen A en B is een onderverdeling gemaakt. Het eerste onderdeel gaat in op de bestemming van schoolverlaters: werken, leren of een combinatie via de beroepsbegeleidende leerweg (BBL). Onderdeel 2 gaat dieper in op de verder lerenden, terwijl onderdeel 3 de intrede op de arbeidsmarkt nader beschrijft. Beide delen bevatten verder een samenvattende tabel 4 met enkele kernindicatoren. Deze additionele tabel is tevens qua opzet de enige wijziging ten opzichte van de bijlage van 1996. Alle overige tabelnummers zijn niet gewijzigd.

Deel C geeft enkele achtergrondcijfers van de enquête: ongewogen en opgehoogde aantallen, alsmede de responspercentages. Zoals ook in de hoofdrapportage vermeld, heeft de respons het afgelopen jaar onder druk gestaan. Ofschoon voor schriftelijk onderzoek nog steeds acceptabel, streven wij ernaar om de respons in 1998 weer op het vertrouwde niveau te krijgen. Daarvoor zal een aantal maatregelen worden genomen in de sfeer van adresvalidatie en verder vereenvoudiging van de vragenlijsten. In deel D van deze *Statistische Bijlage* is tot slot een overzicht opgenomen van de in de enquête opgenomen opleidingen per sector.

-
1. Ondanks dat de hier onderzochte schoolverlaters formeel de opleiding nog in de oude structuur hebben gevolgd, wordt in deze *Statistische Bijlage* reeds uitgegaan van de naamgeving zoals die sinds de invoering van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) geldt.
  2. Voor een gedetailleerd beeld van de resultaten voor het HBO wordt verwezen naar het gelijktijdig verschenen *Statistisch supplement* van de HBO-Monitor.

A. Tabellen per opleidingssector

Tabel A1.1

De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd

Opleidingssector	vrouw %	alloch- toon %	gem. leeftijd
AVO			
MAVO	56	5	17,5
HAVO	56	2	19,0
VWO	50	2	19,4
Totaal	55	3	18,4
VBO			
IVBO	52	13	18,3
landbouw	46	1	17,6
techniek	7	3	17,9
economie	66	2	17,6
gezondheidszorg	91	3	17,6
Totaal	43	3	17,8
BOL niv. 1/2			
oriënteren en schakelen	68	39	19,5
landbouw	42	2	20,2
techniek	7	10	20,9
economie	59	17	20,2
gezondheidszorg	91	5	20,2
Totaal	58	24	20,0
BOL niv. 3/4			
landbouw	34	0	21,4
techniek	21	3	22,3
economie	49	5	21,3
gezondheidszorg	89	3	21,3
gedrag en maatschappij	89	3	21,4
Totaal	53	3	21,6
HBO			
landbouw	29	1	25,1
onderwijs	77	1	25,0
techniek	16	2	25,1
economie	48	1	24,8
gezondheidszorg	83	2	24,9
gedrag en maatschappij	80	2	25,1
kunst en cultuur	57	9	27,3
Totaal	50	2	25,1
Totaal	52	5	20,0

Toelichting

- Iedereen die zichzelf niet tot de Nederlandse bevolkingsgroep rekent wordt als allochtoon aangemerkt.
- Het betreft de leeftijd per onderzoeksdatum.

Tabel A1.2
Vooropleiding van schoolverlaters

Opleidingssector	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2	BOL niv. 3/4	overig
	%	%	%	%	%	%	%
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	26	6	0	50	5	3	0
landbouw	3	0	0	80	5	8	4
techniek	23	0	0	67	7	1	2
economie	33	0	1	56	6	4	1
gezondheidszorg	11	0	1	77	5	5	2
Totaal	25	3	0	58	0	3	1
BOL niv. 3/4							
landbouw	43	7	0	43	1	5	0
techniek	55	13	1	24	1	6	0
economie	60	19	2	12	4	2	0
gezondheidszorg	61	7	0	28	2	2	0
gedrag en maatschappij	66	5	0	22	3	4	0
Totaal	59	13	1	21	3	4	0
HBO							
landbouw	1	39	20	0	0	39	1
onderwijs	2	62	15	0	0	20	1
techniek	1	29	28	0	0	41	1
economie	0	25	42	0	0	32	0
gezondheidszorg	1	50	29	0	0	17	3
gedrag en maatschappij	2	47	18	0	0	32	1
kunst en cultuur	4	42	36	0	0	15	3
Totaal	1	37	29	0	0	31	1
Totaal	33	20	11	20	3	13	1

Tabel A1.3
Bestemming van schoolverlaters

Opleidingssector	studie %	BBL %	betaald werk %	werkloos %	anders %
AVO					
MAVO	84	6	9	0	1
HAVO	86	4	9	0	0
VWO	95	1	4	0	0
Totaal	87	4	8	0	1
VBO					
IVBO	17	25	59	0	0
landbouw	55	13	29	1	2
techniek	41	27	31	0	1
economie	72	9	18	2	0
gezondheidszorg	60	10	26	2	2
Totaal	51	18	29	1	1
BOL niv. 1/2					
oriënteren en schakelen	53	7	37	3	0
landbouw	14	9	73	2	1
techniek	11	14	74	1	0
economie	24	5	68	2	0
gezondheidszorg	26	17	52	3	2
Totaal	35	8	54	2	0
BOL niv. 3/4					
landbouw	22	3	73	1	1
techniek	32	1	65	1	0
economie	36	1	62	1	0
gezondheidszorg	20	11	67	1	0
gedrag en maatschappij	37	7	54	2	1
Totaal	32	4	63	1	0
HBO					
landbouw	9	x	86	4	1
onderwijs	8	x	87	4	1
techniek	9	x	88	3	0
economie	11	x	86	2	0
gezondheidszorg	6	x	90	3	1
gedrag en maatschappij	10	x	83	5	1
kunst en cultuur	10	x	78	6	6
Totaal	9	x	86	3	1
Totaal	55	6	37	1	1

x = antwoordcategorie niet opgenomen

Toelichting

Vraag in de enquête: Welke bezigheid past **volgens u** het best past bij uw **huidige situatie**?

Tabel A2.1
Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs

Opleidingssector	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2	BOL niv. 3/4	HBO	WO	overig
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
AVO									
MAVO	0	13	0	0	5	82	0	0	0
HAVO	0	1	5	0	2	17	75	0	0
VWO	0	0	1	0	0	1	38	59	0
Totaal	0	6	2	0	3	41	33	15	0
VBO									
IVBO	x	x	x	x	x	x	x	x	x
landbouw	2	2	0	1	21	74	0	0	0
techniek	1	0	0	1	31	67	0	1	0
economie	1	3	0	0	43	54	0	0	0
gezondheidszorg	0	0	0	1	21	78	1	0	0
Totaal	1	1	0	1	30	68	0	0	0
BOL niv. 1/2									
oriënteren en schakelen	5	3	0	0	16	73	3	0	0
landbouw	18	0	0	0	46	36	0	0	0
techniek	0	0	0	0	38	61	1	0	0
economie	2	2	0	0	5	91	0	0	0
gezondheidszorg	0	0	0	0	2	98	0	0	0
Totaal	4	2	0	0	14	77	2	0	0
BOL niv. 3/4									
landbouw	0	1	0	0	2	15	82	0	0
techniek	0	0	0	0	2	14	83	1	0
economie	0	0	0	0	1	8	90	1	0
gezondheidszorg	0	1	0	0	2	18	78	0	0
gedrag en maatschappij	0	0	0	0	0	4	96	0	0
Totaal	0	0	0	0	1	10	87	1	0
HBO									
landbouw	0	0	0	0	0	3	50	47	0
onderwijs	0	0	0	0	0	1	64	34	1
techniek	0	0	0	0	0	0	49	50	0
economie	0	0	0	0	0	0	25	75	0
gezondheidszorg	0	0	0	0	0	1	36	61	3
gedrag en maatschappij	0	0	0	0	0	0	31	69	0
kunst en cultuur	0	0	0	0	0	1	86	13	1
Totaal	0	0	0	0	0	0	45	55	0
Totaal	0	4	1	0	8	42	33	12	0

x = vraag niet opgenomen

Toelichting

Het gaat hier alleen om schoolverlaters die een voltijd vervolgonderwijs zijn gaan volgen, ongeacht of zij dit vervolgonderwijs al dan niet met succes hebben verlaten. Voor de doorstroom naar het leerlingwezen of het in-service onderwijs wordt verwezen naar tabel 2.4.

Tabel A2.2

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
MAVO	
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	9
HAVO	6
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen	6
BOL MKF Bedrijfsadministratief	6
BOL MKF Bouwkunde	5
BOL MKF Verpleging en verzorging	5
HAVO	
HBO Leraar basisonderwijs	8
HBO Opleiding tot verpleegkundige	5
VWO	5
VWO	
WO Economie	6
VBO landbouw	
BOL KF Plantenteelt en handel	7
BOL KF Bloemschikken	7
BOL KF Veehouderij	6
BOL KF Landbouw	5
BOL KF Groenvoorziening	5
VBO techniek	
BOL MKF Energie- en informatietechniek	23
BOL MKF Werktuigbouwkunde	9
BOL MKF Bouwkunde	8
BOL BB Brood- en banketbakken	6
VBO economie	
Oriënteren en schakelen	5
BOL BB Bedrijfsadministratie	22
BOL MKF Bedrijfsadministratief	11
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	8
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	5
VBO gezondheidszorg	
Oriënteren en schakelen	10
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	28
BOL MKF Verpleging en verzorging	16
BOL ZB Verzorgende	7
BOL MKF Verpleegkundige	6
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	16
MAVO	5
BOL BB Energie- en informatietechniek	5
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	5
BOL MKF	5
BOL MKF Doktersassistent	5
BOL MKF Tandartsassistent	5
BOL MKF Apothekersassistent	5
BOL MKF Sport en bewegen	5
BOL MKF Verpleging en verzorging	5

Tabel A2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 1/2 landbouw	
BOL BB	22
MAVO	18
BOL KF Bloemschikken	14
BOL ZB Klein groen	7
BOL KF Land-, water- en milieubeheer	7
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	7
BOL BB Bloemschikken	6
BOL BB Economie	6
BOL niv. 1/2 techniek	
BOL BB Energie- en informatietechniek	17
BOL MKF Vliegtuigtechnieken	10
BOL MKF Energie- en informatietechniek	9
BOL MKF Elektrotechnische installatietechniek	7
BOL MKF Werktuigbouwkunde	6
BOL BB Primaire opleiding timmeren	6
BOL BB Meubelmaken en interieurbouw	6
BOL MKF Grond-, water- en wegenbouw	6
BOL MKF Motorvoertuigen	6
BOL MKF Mode en kleding (realisatie)	6
BOL MKF Facilitaire dienstverlening	6
BOL niv. 1/2 economie	
BOL MKF Bedrijfsadministratief	23
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	22
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen	6
BOL MKF Economie	6
BOL MKF Commercieel	6
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
BOL MKF Verpleging en verzorging	41
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	16
BOL ZB Verzorgende	12
BOL MKF Verpleegkundige	7
BOL MKF Sociaal cultureel werk	7
BOL MKF Facilitaire dienstverlening	5
BOL niv. 3/4 landbouw	
HBO Agrarische bedrijfskunde	13
HBO Tuin- en landschapsinrichting	12
HBO Veehouderij	7
BOL niv. 3/4 techniek	
HBO Elektrotechniek	11
HBO Bouwkunde	10
HBO Werktuigbouwkunde	9
HBO Technische bedrijfskunde	6
BOL niv. 3/4 economie	
HBO Commerciële economie	14
HBO Management, economie en recht	9
HBO Bedrijfseconomie (ook OU)	8
HBO Accountancy	7
HBO Bedrijfskundige informatica	5

Tabel A2.2 (vervolg)
Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
HBO Opleiding tot verpleegkundige	37
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	8
HBO MKF Verpleging en verzorging	6
HBO Leraar VO lichamelijke oefening (1e gr.)	5
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	36
HBO Leraar basisonderwijs	16
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	14
HBO Personeel en arbeid	8
HBO landbouw	
HBO Master's opleiding Landbouw	14
HBO Master's opleiding Economie	8
WO Milieuhygiëne	7
WO Zoötechniek	5
HBO onderwijs	
HBO Leraar speciaal onderwijs	31
WO Pedagogische wetenschappen	9
HBO Leraar basisonderwijs	5
HBO techniek	
HBO Technische bedrijfskunde	13
WO Bedrijfskunde	7
HBO Master's opleiding Techniek	6
HBO economie	
WO Bedrijfseconomie Accountancy	12
WO Bedrijfskunde	12
WO Bedrijfseconomie	8
HBO Algemene beroepenvariant Economie	6
HBO Master's opleiding Economie	5
WO Nederlands recht	5
WO Economie	5
HBO gezondheidszorg	
WO Gezondheidswetenschappen	14
WO Psychologie	7
WO Bewegingswetenschappen	7
WO Pedagogische wetenschappen	5
HBO gedrag en maatschappij	
WO Pedagogische wetenschappen	15
WO Sociologie	8
WO Psychologie	7
WO Sociaal-culturele wetenschappen	7
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	5

Tabel A2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
HBO kunst en cultuur	
HBO Uitvoerend musicus	17
HBO Kunst en cultuur	5
HBO Master's opleiding Kunst en cultuur	5
HBO 2e fase Kunst en cultuur	5

Toelichting

In de tabel zijn alleen die opleidingen opgenomen die door ten minste 5% van de schoolverlaters worden gevolgd.

Tabel A2.3

Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgopleiding en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgopleiding achteraf gezien opnieuw zou kiezen

Opleidingssector	goed %	oordeel vol- doende %	matig %	slecht %	opnieuw kiezen %
AVO					
MAVO	32	48	16	5	86
HAVO	39	35	20	6	88
VWO	54	30	12	4	94
Totaal	40	40	16	5	89
VBO					
IVBO	x	x	x	x	x
landbouw	41	36	14	9	x
techniek	42	34	19	6	85
economie	41	42	9	8	82
gezondheidszorg	42	32	15	11	84
Totaal	41	35	15	8	84
BOL niv. 1/2					
oriënteren en schakelen	56	31	11	3	x
landbouw	30	16	15	39	x
techniek	48	33	8	11	x
economie	37	33	23	7	x
gezondheidszorg	52	35	12	1	x
Totaal	50	31	14	5	x
BOL niv. 3/4					
landbouw	32	30	22	16	x
techniek	42	37	14	7	x
economie	28	39	22	10	x
gezondheidszorg	32	39	22	8	x
gedrag en maatschappij	43	36	15	6	x
Totaal	35	38	19	9	x
HBO					
landbouw	56	31	9	4	x
onderwijs	51	33	11	5	x
techniek	45	38	10	6	x
economie	55	35	9	2	x
gezondheidszorg	50	28	15	8	x
gedrag en maatschappij	35	38	20	7	x
kunst en cultuur	55	26	11	8	x
Totaal	50	35	11	5	x
Totaal	42	39	14	4	88

x = vraag niet opgenomen

Toelichting

Vragen in de enquête:

- Hoe vindt u de aansluiting tussen uw [...] opleiding en deze vervolgopleiding?
- Zou u achteraf gezien deze vervolgopleiding opnieuw kiezen?

Het gaat hier alleen om schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen.

Tabel A2.4
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
MAVO	
OVDB	23
SVK	22
OCH	9
In-service Ziekenverzorgende	9
In-service verpleegkundige A	7
L-OVD	6
SOBEB	5
ECABO	5
INTECHNIUM	3
INNOVAM	3
LOBAS	2
Transport en logistiek	0
HAVO	
In-service verpleegkundige A	35
L-OVD	9
In-service Operatie-assistent	6
ECABO	6
SOM	5
Transport en logistiek	5
In-service Z-verpleegkundige	5
In-service Ziekenverzorgende	4
VOC-car	4
VAPRO	4
OVDB	2
In-service Laborant	2
In-service verpleegkundige B	2
VEV	1
SBW	1
SVGB	1
OCH	1
SVK	1
VWO	
In-service verpleegkundige A	17
In-service Operatie-assistent	17
OVDB	8
In-service Laborant	8
VBO landbouw	
LOBAS	45
L-OVD	7
OVDB	7
Transport en logistiek	7
OCH	4
SBW	4
SVO	4
SOM	3
SVB	3
SVK	3
SH&M	2
INNOVAM	1
VOC-car	1
SVS	1
ECABO	1
SOBEB	0
In-service Ziekenverzorgende	0

Tabel A2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
VBO techniek	
SVB	21
INNOVAM	14
SOM	11
VEV	9
OCH	7
SOBEB	6
Transport en logistiek	6
VOC-car	5
SVS	5
SH&M	4
INTECHNIUM	4
ECABO	1
SVO	1
SBW	1
OVDB	0
VBO economie	
ECABO	41
L-OVD	35
OCH	12
OVDB	10
LOBAS	3
VBO gezondheidszorg	
SVK	39
OCH	15
SOM	7
ECABO	7
OVDB	7
In-service Ziekenverzorgende	7
VOC/BETEX	4
L-OVD	4
SVO	4
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
SOM	22
ECABO	22
OVDB	22
VEV	11
VOC/BETEX	11
L-OVD	11
BOL niv. 1/2 landbouw	
LOBAS	74
SBW	20
SOM	3

Tabel A2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
BOL niv. 1/2 techniek	
VEV	23
INTECHNIUM	14
INNOVAM	13
SOM	9
SH&M	8
ECABO	7
SOBEB	6
VOC-car	5
GOC	5
SVB	3
Transport en logistiek	3
VAPRO	1
BOL niv. 1/2 economie	
OCH	30
ECABO	28
L-OVD	10
SBW	7
SVO	5
VEV	5
Transport en logistiek	5
SOM	2
OVDB	2
LOBAS	1
SOBEB	1
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
In-service Ziekenverzorgende	39
OVDB	27
OCH	13
SVK	8
In-service Z-verpleegkundige	6
SVO	1
BOL niv. 3/4 landbouw	
LOBAS	51
SBW	12
L-OVD	8
SVB	5
OCH	5
OVDB	4
SH&M	3
VEV	3
In-service Ziekenverzorgende	2
SOM	2
SOBEB	1
In-service verpleegkundige A	1

Tabel A2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
BOL niv. 3/4 techniek	
VEV	28
INNOVAM	21
SOM	17
SVS	8
ECABO	6
INTECHNIUM	5
SVB	4
GOC	1
In-service Z-verpleegkundige	1
BOL niv. 3/4 economie	
OCH	27
ECABO	26
In-service Ziekenverzorgende	15
L-OVD	7
OVDB	7
Transport en logistiek	5
In-service verpleegkundige A	4
LOBAS	2
SVS	2
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
In-service verpleegkundige A	36
In-service Ziekenverzorgende	28
In-service Z-verpleegkundige	14
In-service verpleegkundige B	6
OCH	4
OVDB	2
In-service Operatie-assistent	2
SVK	1
Transport en logistiek	1
LOBAS	1
ECABO	0
SOM	0
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
In-service Z-verpleegkundige	75
In-service Ziekenverzorgende	8
In-service verpleegkundige A	6
In-service verpleegkundige B	3
ECABO	2
L-OVD	2
OVDB	2
OCH	1

Tabel A2.5

Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de vervolgopleiding volgens de beroepsbegeleidende leerweg en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgopleiding achteraf bezien opnieuw zou kiezen

Opleidingssector	goed %	oordeel vol- doende %	matig %	slecht %	opnieuw kiezen %
AVO					
MAVO	41	40	19	0	73
HAVO	60	33	6	1	95
VWO	71	23	6	0	87
Totaal	48	37	15	0	80
VBO					
IVBO	x	x	x	x	x
landbouw	35	47	9	10	x
techniek	48	28	18	6	86
economie	30	41	17	12	83
gezondheidszorg	41	34	11	15	88
Totaal	45	31	17	8	86
BOL niv. 1/2					
oriënteren en schakelen	57	43	0	0	x
landbouw	42	30	10	18	x
techniek	36	42	8	15	x
economie	36	42	11	11	x
gezondheidszorg	25	39	23	12	x
Totaal	41	41	9	9	x
BOL niv. 3/4					
landbouw	34	33	17	16	x
techniek	45	29	22	3	x
economie	11	37	20	33	x
gezondheidszorg	49	34	14	4	x
gedrag en maatschappij	38	51	9	2	x
Totaal	41	37	15	7	x
Totaal	47	34	18	2	85

x = vraag niet opgenomen

Toelichting

Vragen in de enquête:

- Hoe vindt u de aansluiting tussen uw [...] opleiding en deze vervolgopleiding?
- Zou u achteraf bezien deze vervolgopleiding opnieuw kiezen?

Het gaat hier alleen om schoolverlaters die een opleiding in het leerlingwezen of het in-service onderwijs zijn gaan volgen.

Tabel A3.1

Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt

Opleidingssector	werkloosheid %	intredewerkloosheid maanden
AVO		
MAVO	8	0,6
HAVO	4	1,0
VWO	3	0,6
Totaal	6	0,8
VBO		
IVBO	10	x
landbouw	8	1,2
techniek	1	0,7
economie	12	1,5
gezondheidszorg	14	1,7
Totaal	6	1,1
BOL niv. 1/2		
oriënteren en schakelen	22	1,6
landbouw	9	1,4
techniek	7	0,7
economie	5	1,3
gezondheidszorg	5	1,6
Totaal	10	1,3
BOL niv. 3/4		
landbouw	3	0,8
techniek	2	0,9
economie	4	0,9
gezondheidszorg	3	0,8
gedrag en maatschappij	5	1,1
Totaal	3	0,9
HBO		
landbouw	5	1,2
onderwijs	5	1,4
techniek	3	1,0
economie	3	0,8
gezondheidszorg	4	0,9
gedrag en maatschappij	7	1,4
kunst en cultuur	9	2,5
Totaal	4	1,1
Totaal	5	1,0

x = vraag niet opgenomen

Toelichting

Het werkloosheidspercentage betreft hier de werkloze beroepsbevolking: schoolverlaters zonder werk (of met werk minder dan 12 uur per week) die minstens 12 uur per week willen werken, daarvoor direct beschikbaar zijn en bovendien actief zoeken naar werk (ongeacht of men bij een arbeidsbureau staat ingeschreven). De intredewerkloosheid betreft het aantal maanden dat schoolverlaters zichzelf als werkloos beschouwen. Het betreft hier alleen schoolverlaters die tot de beroepsbevolking behoren en zichzelf niet in de eerste plaats als student beschouwen.

Tabel A3.2
Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters

Opleidingssector	leer/werk- overeenkomst %	uitzend- bureau %	loondienst werkgever %	oproep- of nul-uren contract %	werkervarings- project %	bedrijf ouders/partner %	eigen bedrijf/ free-lance %
AVO							
MAVO	30	16	40	12	1	0	0
HAVO	25	15	50	7	1	1	0
VWO	7	15	73	0	0	5	0
Totaal	26	16	47	9	1	1	0
VBO							
IVBO	x	38	62	x	x	x	x
landbouw	39	13	39	2	6	1	2
techniek	67	7	24	1	0	1	0
economie	27	18	45	0	0	7	2
gezondheidszorg	25	12	52	7	0	0	4
Totaal	49	12	35	2	1	1	1
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	17	28	44	6	6	0	0
landbouw	13	15	69	0	3	1	0
techniek	23	12	61	3	0	1	0
economie	10	17	66	2	4	1	0
gezondheidszorg	24	10	52	10	3	0	0
Totaal	16	18	58	4	4	1	0
BOL niv. 3/4							
landbouw	5	10	68	3	1	4	9
techniek	1	12	81	2	0	1	2
economie	1	14	78	3	1	2	2
gezondheidszorg	13	5	71	10	0	0	1
gedrag en maatschappij	9	7	66	15	3	0	0
Totaal	5	11	75	5	1	1	2

Tabel A3.2 (vervolg)
Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters

Opleidingssector	leer/werk- overeenkomst %	uitzend- bureau %	loondienst werkgever %	oproep- of nul-uren contract %	werkervarings- project %	bedrijf ouders/partner %	eigen bedrijf/ free-lance %
HBO							
HBO landbouw	1	12	76	2	0	2	7
HBO onderwijs	1	3	88	6	0	0	2
HBO techniek	0	9	88	0	0	0	2
HBO economie	0	7	89	1	0	1	2
HBO gezondheidszorg	1	6	80	10	0	0	3
HBO gedrag en maatschappij	0	10	81	8	0	0	1
HBO kunst en cultuur	0	6	60	3	0	1	31
Totaal	0	8	85	3	0	0	3
Totaal	14	11	67	4	1	1	2

x = antwoordcategorie niet opgenomen

Tabel A3.3
Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling

Opleidingssector	%
AVO	
MAVO	33
HAVO	36
VWO	19
Totaal	33
VBO	
IVBO	86
landbouw	28
techniek	22
economie	29
gezondheidszorg	27
Totaal	27
BOL niv. 1/2	
oriënteren en schakelen	47
landbouw	28
techniek	20
economie	38
gezondheidszorg	34
Totaal	36
BOL niv. 3/4	
landbouw	24
techniek	22
economie	24
gezondheidszorg	22
gedrag en maatschappij	30
Totaal	24
HBO	
landbouw	23
onderwijs	45
techniek	15
economie	15
gezondheidszorg	24
gedrag en maatschappij	28
kunst en cultuur	36
Totaal	21
Totaal	25
<hr/>	
Toelichting	
<i>Een flexibele aanstelling betreft een aanstelling als uitzendkracht, oproepkracht e.d. of een aanstelling in tijdelijke dienst met een contract korter dan een jaar.</i>	

Tabel A3.4
Wijze van verkrijgen van een baan

Opleidingssector	arbeids- bureau	uitzend- bureau	adver- tentie	open sollicita- tie	stage	docent/ ver. van afgestud./ alumni- bureau ed.	bedrijven informatie dagen	eerder werk / interne vacature	familie/ vrienden/ kennissen	zelf bedrijf begonnen	anders
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
BOL niv. 1/2											
oriënteren en schakelen	0	22	22	6	11	17	0	0	17	0	6
landbouw	9	10	13	3	21	0	0	1	30	0	12
techniek	10	27	18	9	14	5	0	6	5	0	7
economie	9	30	8	15	12	5	0	3	10	0	8
gezondheidszorg	10	13	12	23	12	8	0	0	12	0	10
Totaal	7	25	14	12	13	8	0	3	12	0	8
BOL niv. 3/4											
landbouw	5	12	12	9	17	6	0	6	18	4	9
techniek	9	23	14	11	16	2	1	5	11	2	6
economie	10	32	17	10	11	1	0	3	11	2	4
gezondheidszorg	5	7	18	31	18	3	1	5	7	1	5
gedrag en maatschappij	8	12	17	29	13	1	0	6	7	0	6
Totaal	8	21	16	16	14	2	0	5	10	2	5
HBO											
landbouw	2	16	23	13	11	8	0	5	9	3	9
onderwijs	6	7	26	12	11	4	0	9	10	1	13
techniek	3	25	22	15	14	2	1	4	6	1	6
economie	3	27	21	15	12	3	1	5	8	2	4
gezondheidszorg	3	13	24	23	11	2	0	11	7	1	5
gedrag en maatschappij	6	18	19	17	14	2	0	9	8	1	7
kunst en cultuur	5	8	16	15	8	5	3	4	14	12	10
Totaal	4	20	22	15	12	3	1	6	8	2	7
Totaal	6	21	19	15	13	3	0	5	9	2	6

Tabel A3.5
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
MAVO	
Ov. gespec. detailh. in winkel	14
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	13
Welzijnszorg	9
Ov. dienstverlening	7
Overheidsdienst.	7
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	5
Benzineservicestations	5
HAVO	
Gezondheidszorg	19
Ov. gespec. detailh. in winkel	9
Overheidsdienst.	7
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
Welzijnszorg	6
VWO	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	30
Gezondheidszorg	12
Geldscheppende financ. instell.	11
Drukkerijen/aanverwante activ.	6
IVBO	
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	13
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	11
Niet-gespec. detailh. in winkel	9
Vervaard. mach./appar.	7
VBO landbouw	
Ov. gespec. detailh. in winkel	15
Akker-/tuinbouw	9
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	7
VBO techniek	
Afwerken gebouwen	14
Bouwinstallatie	11
Handel in/repar. auto's (1)	10
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	7
Bouwnijverheid	6
VBO economie	
Niet-gespec. detailh. in winkel	17
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	14
Hotels/pensions/conferentie-oorden	11
Ov. gespec. detailh. in winkel	8
Handel in/repar. auto's (1)	6
Cafes ed	6
Databanken	6
Slachterijen/vleesverwerking	5
Bewerken/spinnen textielvezels	5
Grooth. mach./appar./toebehoren	5
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	5
Welzijnszorg	5
Ov. dienstverlening	5

Tabel A3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
VBO gezondheidszorg	
Ov. dienstverlening	23
Niet-gespec. detailh. in winkel	19
Welzijnszorg	10
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	7
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	5
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
Ov. gespec. detailh. in winkel	24
Grooth. ov. consumentenart.	12
Ov. dienstverlening	12
Vervaard. prod. kunststof	6
Vervaard. mach./appar.	6
Bouwinstallatie	6
Handel auto-onderd./-accessoir.	6
Niet-gespec. detailh. in winkel	6
Vervoer door lucht	6
Ov. dienstverl. tbv verv. n.e.g.	6
Reiniging gebouwen/transportmid. ed	6
Gezondheids-/welzijnszorg	6
BOL niv. 1/2 landbouw	
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	19
Ov. gespec. detailh. in winkel	17
Grooth. landbouwprod./lev. dieren	10
Akker-/tuinbouw	10
Bouwrijp maken terreinen	9
Voorbereid. recycling afval (excl. metaalafval)	6
Niet-gespec. detailh. in winkel	5
BOL niv. 1/2 techniek	
Bouwinstallatie	25
Drukkerijen/aanverwante activ.	7
Handel in/repar. auto's (1)	6
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
Vervaard. meubels	5
rl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	5
BOL niv. 1/2 economie	
Ov. gespec. detailh. in winkel	12
Niet-gespec. detailh. in winkel	11
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	7
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
Welzijnszorg	27
Gezondheids-/welzijnszorg	14
Ov. dienstverlening	10
Gezondheidszorg	7
Niet-gespec. detailh. in winkel	5
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	5

Tabel A3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 landbouw	
Ov. gespec. detailh. in winkel	17
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	14
Fokken/houden dieren	14
Akker-/tuinbouw	11
BOL niv. 3/4 techniek	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	7
Ov. gespec. detailh. in winkel	6
Bouwinstallatie	6
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	6
BOL niv. 3/4 economie	
Ov. gespec. detailh. in winkel	14
Geldscheppende financ. instell.	8
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	6
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	5
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
Gezondheidszorg	26
Welzijnszorg	24
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	14
Gezondheids-/welzijnszorg	9
Ov. dienstverlening	7
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
Welzijnszorg	58
Gezondheids-/welzijnszorg	5
HBO landbouw	
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	9
Openbaar bestuur	9
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	7
Akker-/tuinbouw	5
Fokken/houden dieren	5
HBO onderwijs	
Basisonderwijs voor leerplichtingen/speciaal onderwijs	60
Voortgezet onderwijs	13
HBO techniek	
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	12
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	8
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	5
HBO economie	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	13
Geldscheppende financ. instell.	13
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	7

Tabel A3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
HBO gezondheidszorg	
Gezondheidszorg	67
Welzijnszorg	20
HBO gedrag en maatschappij	
Welzijnszorg	38
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	15
Gezondheidszorg	8
Overheidsdienst.	5
HBO kunst en cultuur	
Overig amusement/kunst	34
Reklamebureaus ed	13
Ov. zakelijke dienstverl. n.e.g.	6
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw./teken-/adviesbur.	5
Voortgezet onderwijs	5

Toelichting

De bedrijven waarin de schoolverlaters werkzaam zijn, zijn geclassificeerd volgens de Standaard Bedrijfs Indeling van het CBS. Op het hier gepresenteerde niveau van bedrijfspgroepen worden in totaal 211 categorieën onderscheiden.

In de tabel zijn alleen die bedrijfspgroepen weergegeven waarin ten minste 5% van de schoolverlaters werkzaam is.

Tabel A3.6
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
MAVO	
Hulpkrachten horeca en verzorging	18
Verkopers	17
Verzorgend personeel	7
Interieurverzorger	6
Bouwvakkers	5
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	5
Vakkenvuller	5
Receptionisten en administratieve employees	5
Mechanisch operators	5
Assembleurs	5
HAVO	
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	18
Verkopers	17
Receptionisten en administratieve employees	10
Hulpkrachten horeca en verzorging	8
Boekhouders en secretaresses	7
Commercieel employees	5
VWO	
Boekhouders en secretaresses	23
Receptionisten en administratieve employees	14
Commercieel employees	13
Programmeurs	10
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	8
IVBO	
Verkopers	27
Bouwvakkers	18
Metaalarbeiders	11
Productiemedewerker	8
Mechanisch operators	7
VBO landbouw	
Agrarische arbeider	29
Verkopers	20
Hulpkrachten horeca en verzorging	7
Laders en lossers	7
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	5
VBO techniek	
Bouwvakkers	31
Assembleurs	10
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	10
Hulpkrachten horeca en verzorging	9
Metaalarbeiders	9
Laders en lossers	8
Mechanisch operators	5

Tabel A3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
VBO economie	
Verkopers	37
Receptionisten en administratieve employees	22
Mechanisch operators	9
Hulpkrachten horeca en verzorging	8
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	6
Interieurverzorger	6
Boekhouders en secretaresses	5
Verzorgend personeel	5
VBO gezondheidszorg	
Hulpkrachten horeca en verzorging	27
Verkopers	27
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	10
Vakkenvuller	7
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	7
Mechanisch operators	5
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
Verkopers	29
Laders en lossers	18
Interieurverzorger	12
Verzorgend personeel	12
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	6
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	6
Chauffeurs	6
Monteurs	6
Boekhouders en secretaresses	6
BOL niv. 1/2 landbouw	
Agrarische arbeider	29
Verkopers	22
Receptionisten en administratieve employees	8
Laders en lossers	8
Chauffeurs	6
Commercieel employees	6
BOL niv. 1/2 techniek	
Elektromonteurs	24
Aannemers en installateurs	11
Monteurs	11
Metaalarbeiders	10
Bouwvakkers	5
Grafische vakkrachten	5
BOL niv. 1/2 economie	
Verkopers	23
Boekhouders en secretaresses	22
Receptionisten en administratieve employees	13
Hulpkrachten horeca en verzorging	8
Verzorgend personeel	5
Laders en lossers	5

Tabel A3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
Verzorgend personeel	27
Hulpkrachten horeca en verzorging	19
Verkopers	15
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	12
Receptionisten en administratieve employees	6
Mechanisch operators	5
BOL niv. 3/4 landbouw	
Agrarische arbeider	29
Verkopers	17
Agrarische bedrijfshoofden	15
BOL niv. 3/4 techniek	
Monteurs	17
Aannemers en installateurs	13
Elektromonteurs	11
Verkopers	6
BOL niv. 3/4 economie	
Boekhouders en secretaresses	29
Commercieel employees	17
Verkopers	15
Receptionisten en administratieve employees	11
Winkeliers	5
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
Verzorgend personeel	25
Verplegenden en doktersassistenten	20
Apothekersassistenten en medisch laboranten	14
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	10
Hulpkrachten horeca en verzorging	7
Ziekenverzorgenden	6
Verkopers	5
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
Verzorgend personeel	47
Hulpkrachten horeca en verzorging	14
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	13
Verkopers	6
Boekhouders en secretaresses	5
HBO landbouw	
Milieuhygiënisten en agrarisch vertegenwoordigers	20
Commercieel medewerkers	9
Agrarische bedrijfshoofden	8
Organisatie-adviseurs	7
Commercieel employees	7
Procestechnologen	5
HBO onderwijs	
Leraar basisonderwijs	59
Docenten talen en expressie	6

Tabel A3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
HBO techniek	
Technisch systeemanalisten	19
Architecten en bouwkundig projectleiders	9
Werktuigbouwkundig ontwerpers en hoofden technische dienst	9
Systeemanalisten	9
Commercieel medewerkers	6
Organisatie-adviseurs	6
Technisch analisten	5
Technisch-bedrijfskundig medewerkers	5
HBO economie	
Commercieel medewerkers	22
Assistent accountants	17
Commercieel employees	16
Organisatie-adviseurs	6
Boekhouders en secretaresses	6
Systeemanalisten	5
HBO gezondheidszorg	
Therapeuten en verpleegkundigen	76
HBO gedrag en maatschappij	
Sociaal-cultureel werk	48
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	11
Verzorgend personeel	10
HBO kunst en cultuur	
Kunstenaars	42
Docenten talen en expressie	18
Architecten en bouwkundig projectleiders	6
Grafische vakkrachten	5

Toelichting

De beroepen waarin de schoolverlaters werkzaam zijn, zijn geclassificeerd volgens de Standaard Beroepenclassificatie 1992 van het CBS. Binnen de elementaire beroepen is hierbij door het ROA een nader onderscheid gemaakt. Bovendien zijn de namen van de beroepen verduidelijkt. Op het hier gepresenteerde niveau van beroepsgroepen worden in totaal 127 categorieën onderscheiden. In de tabel zijn alleen die beroepsgroepen weergegeven waarin ten minste 5% van de schoolverlaters werkzaam is.

Tabel A3.7
Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn

Opleidingssector	1 pers %	2 t/m 9 pers %	10 t/m 99 pers %	100 t/m 999 pers %	>= 1000 pers %
BOL niv. 1/2					
oriënteren en schakelen	0	11	44	33	11
landbouw	0	38	44	8	9
techniek	0	16	53	8	23
economie	0	11	43	26	20
gezondheidszorg	0	23	31	32	14
Totaal	0	14	44	24	17
BOL niv. 3/4					
landbouw	6	41	30	15	9
techniek	1	16	38	26	19
economie	0	16	40	21	23
gezondheidszorg	1	23	28	30	18
gedrag en maatschappij	0	9	36	38	17
Totaal	1	18	36	26	19
HBO					
landbouw	2	15	26	33	24
onderwijs	1	10	65	18	7
techniek	1	6	28	31	34
economie	1	7	28	29	35
gezondheidszorg	2	21	14	35	29
gedrag en maatschappij	0	6	27	43	23
kunst en cultuur	18	28	35	12	7
Totaal	1	10	33	29	27
Totaal	1	14	36	27	22

Toelichting

Vraag in de enquête: Hoeveel mensen werken er bij de organisatie of het bedrijf waar u werkzaam bent. Het gaat hier om alle werknemers van het totale concern (hoofd- en nevenvestigingen samen).

Tabel A3.8
Beloning van werkende schoolverlaters

Opleidingssector	gemiddeld bruto maandloon guldens	gemiddeld bruto uurloon guldens
AVO		
MAVO	1.415	10,04
HAVO	1.614	10,35
VWO	1.862	11,77
Totaal	1.546	10,36
VBO		
IVBO	1.335	8,31
landbouw	1.255	8,63
techniek	1.272	8,55
economie	1.081	7,66
gezondheidszorg	1.183	8,36
Totaal	1.242	8,42
BOL niv. 1/2		
oriënteren en schakelen	1.212	9,16
landbouw	1.528	9,33
techniek	2.054	12,56
economie	1.670	10,72
gezondheidszorg	1.503	11,66
Totaal	1.636	10,80
BOL niv. 3/4		
landbouw	2.238	13,84
techniek	2.643	15,77
economie	2.202	13,25
gezondheidszorg	2.070	14,41
gedrag en maatschappij	1.959	14,59
Totaal	2.270	14,32
HBO		
landbouw	3.347	19,57
onderwijs	3.148	21,59
techniek	3.567	20,72
economie	3.364	20,00
gezondheidszorg	2.933	21,37
gedrag en maatschappij	2.944	20,28
kunst en cultuur	2.384	18,50
Totaal	3.272	20,49
Totaal	2.318	14,78

Toelichting

Dit betreft het bruto inkomen in de baan waarin men het hoogste aantal uren werkt. Dit is inclusief toeslagen voor ploegdienst, fooien, provisie e.d., maar exclusief inkomen uit overwerk, vakantiegeld, 13e maand, uitkering, e.d. Er is hier niet gecorrigeerd voor verschillen in leeftijd van de schoolverlaters.

Tabel A3.9

Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever

Opleidingssector	volgens de schoolverlater			volgens de werkgever		
	lager %	zelfde %	hoger %	lager %	zelfde %	hoger %
AVO						
MAVO	19	66	15	15	76	9
HAVO	46	36	18	54	30	16
VWO	20	64	16	16	70	14
Totaal	30	54	16	31	56	13
VBO						
IVBO	x	x	x	x	x	x
landbouw	x	x	x	37	56	6
techniek	15	73	12	15	79	6
economie	28	62	10	26	58	16
gezondheidszorg	40	57	3	43	57	0
Totaal	21	69	10	24	71	6
BOL niv. 1/2						
oriënteren en schakelen	67	13	20	73	7	20
landbouw	54	20	26	61	19	20
techniek	30	57	13	41	50	9
economie	44	39	17	47	30	23
gezondheidszorg	56	31	13	58	32	10
Totaal	48	35	17	54	28	18
BOL niv. 3/4						
landbouw	37	62	1	41	58	1
techniek	26	71	3	25	72	3
economie	31	67	2	27	70	3
gezondheidszorg	28	71	1	31	68	1
gedrag en maatschappij	24	74	1	28	71	2
Totaal	29	69	2	29	69	2
HBO						
landbouw	31	69	1	30	69	1
onderwijs	13	86	1	13	87	1
techniek	24	76	1	16	83	1
economie	31	68	1	22	77	1
gezondheidszorg	17	83	0	18	82	0
gedrag en maatschappij	34	65	0	36	64	0
kunst en cultuur	x	x	x	31	42	27
Totaal	25	74	1	21	78	2
Totaal	29	66	5	28	68	5

x = vraag niet opgenomen

Toelichting

Vragen in de enquête:

- Welk opleidingsniveau is **volgens uzelf** voor deze functie minimaal vereist?
- Welk opleidingsniveau werd **door uw werkgever** voor deze functie minimaal vereist?

Tabel A3.10

Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever

Opleidingssector	volgens de schoolverlater			volgens de werkgever		
	eigen/ verwante richting %	andere richting %	geen richting %	eigen/ verwante richting %	andere richting %	geen richting %
VBO						
IVBO	x	x	x	x	x	x
landbouw	x	x	x	34	9	56
techniek	73	8	19	69	5	26
economie	47	17	36	49	12	39
gezondheidszorg	33	11	56	29	7	64
Totaal	62	10	28	57	6	37
BOL niv. 1/2						
oriënteren en schakelen	35	0	65	29	0	71
landbouw	62	10	28	61	4	36
techniek	76	5	19	76	1	23
economie	59	11	30	52	8	41
gezondheidszorg	51	10	39	50	1	48
Totaal	56	7	37	51	4	45
BOL niv. 3/4						
landbouw	69	9	22	62	7	31
techniek	83	6	11	80	5	15
economie	69	13	18	64	8	28
gezondheidszorg	83	3	14	79	3	18
gedrag en maatschappij	75	10	15	71	7	22
Totaal	76	9	15	72	6	22
HBO						
landbouw	78	6	16	74	6	20
onderwijs	85	6	8	84	4	12
techniek	87	5	9	84	4	13
economie	77	6	17	71	4	25
gezondheidszorg	93	2	4	93	1	6
gedrag en maatschappij	80	7	13	75	7	19
kunst en cultuur	x	x	x	71	7	22
Totaal	83	6	12	79	4	17
Totaal	74	8	18	70	5	25

x = vraag niet opgenomen

Toelichting

Vragen in de enquête:

- Welke opleidingsrichting is **volgens uzelf** voor deze functie vereist?
- Welke opleidingsrichting werd **door uw werkgever** voor deze functie vereist?

Tabel A3.11
Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters

Opleidingssector	gewenste wekelijkse arbeidsduur uren	feitelijke wekelijkse arbeidsduur uren
AVO		
MAVO	34,1	30,1
HAVO	37,3	34,8
VWO	36,9	37,1
Totaal	35,6	32,6
VBO		
IVBO	39,3	35,6
landbouw	35,7	33,8
techniek	36,7	34,9
economie	35,7	32,4
gezondheidszorg	33,5	32,5
Totaal	36,1	34,2
BOL niv. 1/2		
oriënteren en schakelen	38,2	35,6
landbouw	36,4	37,8
techniek	38,0	38,3
economie	37,8	36,9
gezondheidszorg	33,4	31,5
Totaal	37,4	36,4
BOL niv. 3/4		
landbouw	40,9	40,3
techniek	38,6	39,6
economie	38,4	39,0
gezondheidszorg	35,4	34,3
gedrag en maatschappij	35,2	32,5
Totaal	37,7	37,6
HBO		
landbouw	39,0	41,2
onderwijs	34,9	35,0
techniek	38,1	40,3
economie	37,6	39,6
gezondheidszorg	34,0	34,0
gedrag en maatschappij	33,7	34,5
kunst en cultuur	33,1	37,0
Totaal	36,4	38,1
Totaal	36,8	36,5

Toelichting

De **gewenste** wekelijkse arbeidsduur is bepaald op basis van de vraag in de enquête: Als u zelf zou mogen kiezen, hoeveel uren per week zou u dan het liefst betaald werk willen hebben?

De **feitelijke** wekelijkse arbeidsduur betreft zowel het aantal uren in de hoofdfunctie als het aantal uren in eventuele nevenfuncties.

Tabel A3.12

Oordeel van de werkende schoolverlaters over de aansluiting tussen de afgesloten opleiding en de huidige functie

Opleidingssector	goed %	voldoende %	matig %	slecht %
BOL niv. 1/2				
oriënteren en schakelen	44	38	6	13
landbouw	44	31	8	17
techniek	42	40	9	9
economie	43	31	12	13
gezondheidszorg	38	22	14	26
Totaal	43	33	10	14
BOL niv. 3/4				
landbouw	40	27	17	16
techniek	36	38	19	7
economie	30	43	18	9
gezondheidszorg	49	34	10	7
gedrag en maatschappij	40	36	12	11
Totaal	37	38	16	9
HBO				
landbouw	41	38	13	8
onderwijs	41	39	13	7
techniek	39	44	13	4
economie	40	43	13	4
gezondheidszorg	46	38	11	4
gedrag en maatschappij	36	43	14	7
kunst en cultuur	41	32	15	11
Totaal	40	42	13	5
Totaal	39	39	14	8
Toelichting				
Vraag in de enquête: Hoe vindt u de aansluiting tussen uw [...] opleiding en uw huidige functie?				

Tabel A3.13
 Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan

Opleidingssector	%
AVO	
MAVO	31
HAVO	17
VWO	16
Totaal	25
VBO	
IVBO	32
landbouw	12
techniek	11
economie	26
gezondheidszorg	26
Totaal	16
BOL niv. 1/2	
oriënteren en schakelen	47
landbouw	24
techniek	24
economie	28
gezondheidszorg	19
Totaal	31
BOL niv. 3/4	
landbouw	18
techniek	21
economie	20
gezondheidszorg	18
gedrag en maatschappij	29
Totaal	21
HBO	
landbouw	29
onderwijs	20
techniek	20
economie	21
gezondheidszorg	29
gedrag en maatschappij	32
kunst en cultuur	38
Totaal	24
Totaal	22
<hr/>	
Toelichting	
<i>Vraag in de enquête: Heeft u in de afgelopen vier weken iets gedaan om aan ander werk te komen?</i>	

Tabel A3.14

Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters

Opleidingssector	%
VBO	
IVBO	x
landbouw	17
techniek	19
economie	22
gezondheidszorg	17
Totaal	19
BOL niv. 1/2	
oriënteren en schakelen	33
landbouw	15
techniek	24
economie	25
gezondheidszorg	13
Totaal	25
BOL niv. 3/4	
landbouw	25
techniek	39
economie	38
gezondheidszorg	25
gedrag en maatschappij	17
Totaal	32
HBO	
landbouw	45
onderwijs	32
techniek	54
economie	56
gezondheidszorg	44
gedrag en maatschappij	44
kunst en cultuur	24
Totaal	48
Totaal	35
x = vraag niet opgenomen	

Toelichting

Vraag in de enquête: Heeft u na het verlaten van de [...] opleiding een cursus of bedrijfsopleiding gevolgd?

Tabel A3.15

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
VBO landbouw	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	20
Techniek	12
Bedrijfskunde, management, efficiency	12
Computer en informatica	8
Horeca	8
Persoonlijke ontplooiing	8
VBO techniek	
BB, bedrijfszelfbescherming	18
Metaalbewerking	17
Techniek	15
Weg-, railvervoer	14
Bouwkunde	11
Elektrotechniek	9
VBO economie	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	42
Computer en informatica	25
Huishoudkunde	25
Horeca	9
VBO gezondheidszorg	
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	26
Commercieel	24
BB, bedrijfszelfbescherming	24
Uiterlijke verzorging	13
Farmacie	13
BOL niv. 1/2 oriënteren en schakelen	
Computer en informatica	17
Commercieel	17
Marketing, reclame	17
Uiterlijke verzorging	17
Communicatieve vaardigheden	17
BB, bedrijfszelfbescherming	17
BOL niv. 1/2 landbouw	
Administratieve procesautomatisering (incl. AMBI, PDI)	43
Bedrijfskunde, management, efficiency	13
Kunst en cultuur	13
Weg-, railvervoer	8
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	8
Communicatieve vaardigheden	8
Weg- en waterbouwkunde, landmeetkunde	5
BOL niv. 1/2 techniek	
Techniek	27
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	13
Bouwkunde	12
Werktuigbouwkunde	12
Elektrotechniek	9
Elektrische energietechniek	9
Marketing, reclame	9
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	7

Tabel A3.15 (vervolg)
Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 1/2 economie	
Computer en informatica	18
Bedrijfsadministratie, accountancy	14
Marketing, reclame	13
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	10
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	7
Bedrijfskunde, management, efficiency	6
Horeca	6
Administratief	5
BOL niv. 1/2 gezondheidszorg	
Persoonlijke ontplooiing	25
Computer en informatica	22
Verpleging	22
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	11
Sociale verzorging	11
BB, bedrijfszelfbescherming	11
BOL niv. 3/4 landbouw	
Veeteelt	16
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	9
Bedrijfskunde, management, efficiency	6
Tuinbouw	6
Landbouw	5
Weg-, railvervoer	5
BOL niv. 3/4 techniek	
Techniek	16
Computer en informatica	13
Elektrotechniek	10
Bedrijfskunde, management, efficiency	5
Bouwkunde	5
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	5
BB, bedrijfszelfbescherming	5
BOL niv. 3/4 economie	
Bedrijfsadministratie, accountancy	14
Marketing, reclame	12
Verzekeringswezen	12
Bedrijfskunde, management, efficiency	8
Geld- en bankzaken	8
Computer en informatica	6
BOL niv. 3/4 gezondheidszorg	
Farmacie	24
Geneeskunde	10
Verpleging	8
Uiterlijke verzorging	8
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	7
Gezondheidszorg	5

Tabel A3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 gedrag en maatschappij	
Sociale wetenschappen	10
Geneeskunde	7
Communicatieve vaardigheden	6
Marketing, reclame	6
Computer en informatica	5
Personeelswerk	5
Verpleging	5
Recht	5
Bedrijfsadministratie, accountancy	5
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	5
HBO landbouw	
Computer en informatica	13
Bedrijfskunde, management, efficiency	11
Marketing, reclame	11
Landbouw	6
Bedrijfsadministratie, accountancy	6
HBO onderwijs	
Pedagog.-didactische cursussen voor leerkrachten	27
Basisonderwijs/onderwijzers (incl. remedial teacher)	15
Computer en informatica	8
HBO techniek	
Computer en informatica	30
Bedrijfskunde, management, efficiency	10
Techniek	8
Marketing, reclame	5
Elektrotechniek	5
HBO economie	
Geld- en bankzaken	16
Computer en informatica	13
Marketing, reclame	10
Verzekeringswezen	9
Bedrijfskunde, management, efficiency	8
Bedrijfsadministratie, accountancy	7
Communicatieve vaardigheden	5
HBO gezondheidszorg	
Verpleging	20
Fysiotherapie, bewegingsleer	20
Geneeskunde	11
Gezondheidszorg	5
Therapie	5
HBO gedrag en maatschappij	
Personeelswerk	20
Maatschappelijk werk	13
Computer en informatica	8
Recht	7
Marketing, reclame	6
Bedrijfskunde, management, efficiency	5

Tabel A3.15 (vervolg)
 Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
HBO kunst en cultuur	
Muziek	14
Computer en informatica	12
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	11
Bedrijfskunde, management, efficiency	8
Kunstwetenschappen	8
Theater	7
Bedrijfsadministratie, accountancy	6

Toelichting

In de tabel zijn alleen die cursussen en bedrijfsopleidingen opgenomen waaraan ten minste 5% van de schoolverlaters deelneemt.

Tabel A4.1
Enkele kernindicatoren

Opleidingssector	opgehoogd aantal	percentage verder leren	werkloosheid %	intrede werkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niveau %	eigen/verwante richting %
AVO								
MAVO	51.500	90	8	0,6	33	10,04	85	x
HAVO	37.400	90	4	1,0	36	10,35	46	x
VWO	28.500	96	3	0,6	19	11,77	84	x
Totaal	117.300	91	6	0,8	33	10,36	69	x
VBO								
IVBO	2.700	42	10	x	86	8,31	x	x
landbouw	5.400	68	8	1,2	28	8,63	62	34
techniek	24.800	68	1	0,7	22	8,55	85	69
economie	9.100	81	12	1,5	29	7,66	74	49
gezondheidszorg	13.700	70	14	1,7	27	8,36	57	29
Totaal	55.600	69	6	1,1	27	8,42	77	57
BOL niv. 1/2								
oriënteren en schakelen	9.100	60	22	1,6	47	9,16	27	29
landbouw	800	23	9	1,4	28	9,33	39	61
techniek	2.900	25	7	0,7	20	12,56	59	76
economie	6.300	29	5	1,3	38	10,72	53	52
gezondheidszorg	1.900	43	5	1,6	34	11,66	42	50
Totaal	21.000	43	10	1,3	36	10,80	46	51
BOL niv. 3/4								
landbouw	3.600	25	3	0,8	24	13,84	59	62
techniek	13.400	33	2	0,9	22	15,77	75	80
economie	21.000	37	4	0,9	24	13,25	73	64
gezondheidszorg	8.900	31	3	0,8	22	14,41	69	79
gedrag en maatschappij	7.900	44	5	1,1	30	14,59	73	71
Totaal	54.800	36	3	0,9	24	14,32	71	72

Tabel A4.1 (vervolg)
Enkele kernindicatoren

Opleidingssector	opgehoogd aantal	percentage verder leren	werkloosheid %	intrede werkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niveau %	eigen/verwante richting %
HBO								
landbouw	2.100	9	5	1,2	23	19,57	70	74
onderwijs	6.800	8	5	1,4	45	21,59	88	84
techniek	11.100	9	3	1,0	15	20,72	84	84
economie	11.700	11	3	0,8	15	20,00	78	71
gezondheidszorg	3.600	6	4	0,9	24	21,37	82	93
gedrag en maatschappij	4.600	10	7	1,4	28	20,28	64	75
kunst en cultuur	2.800	10	9	2,5	36	18,50	69	71
Totaal	42.500	9	4	1,1	21	20,49	80	79
Totaal	291.300	55	5	1,0	25	14,78	73	70

x = vraag is niet opgenomen

Toelichting
Deze tabel geeft een samenvattend beeld. Zie ook de tabellen C2, A1.3, A3.1, A3.3, A3.8, A3.9 en A3.10. Bij het percentage verder leren is hier een combinatie gemaakt van de doorstroom naar dagonderwijs en beroepsbegeleidend onderwijs.

B. Tabellen per opleidingsrichting

Tabel B1.1

De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd

Opleidingsrichting	vrouw %	alloch- toon %	gem. leeftijd
VBO			
IVBO Verzorging	100	0	17,9
Landbouw en natuurlijke omgeving	46	1	17,6
Bouwtechniek	5	0	17,8
Mechanische techniek	4	3	17,7
Elektrotechniek	1	1	17,7
Installatietechniek	0	4	18,3
Motorvoertuigentechniek	2	13	18,1
Consumptieve techniek	26	0	18,0
Administratie	65	2	17,4
Verkoop	68	3	17,7
Handel	63	3	17,7
Verzorging	90	2	17,7
Mode en kleding	100	16	17,5
BOL niv. 1/2			
Oriënteren en schakelen	68	39	19,5
Plantenteelt	6	0	19,6
Veehouderij	37	0	20,1
Bloemschikken	72	0	20,5
Groene ruimte	18	6	20,3
Bouwkunde	0	7	20,3
Houtbewerking en woninginrichting	26	5	21,5
Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpenbewerkingen	0	6	20,6
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	5	11	20,9
Energie- en informatietechniek	3	9	21,0
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	0	18	20,7
Brood- en banketbakken	74	0	20,5
Bedrijfsadministratie	55	22	20,3
Secretarieel	96	27	19,8
Detailhandel/ambulante handel	60	15	20,2
Horeca en instellingskeuken	41	3	20,3
Facilitaire dienstverlening	59	0	20,4
Verpleging en verzorging	95	5	20,1
Uiterlijke verzorging	100	9	20,9
BOL niv. 3/4			
Plantenteelt	12	0	21,4
Veehouderij	25	0	21,2
Levensmiddelentechnologie	39	1	21,8
Bloemschikken	52	0	21,5
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	94	0	21,8
Groene ruimte	8	0	20,8
Bouw	9	3	22,0
Houtbewerking en woninginrichting	38	3	23,4
Weg- en waterbouwkunde	5	2	22,4
Fijnmechanische techniek	13	6	22,9
Fijne techniek	0	5	22,5
Vliegtuigtechnieken	7	0	22,0
Verktuigbouwkunde	2	2	22,3
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	1	0	22,4
Energie- en informatietechniek	3	3	22,5
Informatietechniek	18	0	22,4
Grafische techniek	40	1	22,8
Mode en kleding (realisatie)	96	4	21,5
Laboratoriumtechniek	47	5	22,7
Procestechiek	21	0	22,3

Tabel B1.1 (vervolg)

De uitstroom van schoolverlaters verbijzonderd naar geslacht, etniciteit en gemiddelde leeftijd

Opleidingsrichting	vrouw %	alloch- toon %	gem. leeftijd
Transport & logistiek	66	0	21,7
Bedrijfsadministratie	40	9	21,1
Commerciële dienstverlening	44	1	21,0
Economisch-juridisch	53	8	21,2
Secretarieel	99	3	21,0
Detailhandel/ambulante handel	32	3	21,3
Groothandel/distributie	38	5	21,5
Horeca en instellingskeuken	57	1	22,6
Toerisme, recreatie & reizen	89	2	22,5
Assistenten gezondheidszorg	99	5	21,5
Facilitaire dienstverlening	53	3	21,2
Sport en bewegen	33	0	22,3
Verpleging en verzorging	95	2	21,1
Uiterlijke verzorging	98	2	21,4
Sociaal cultureel werk	85	3	21,1
Sociaal pedagogisch werk	91	1	21,3
Sociaal juridisch werk	73	15	22,0

Zie ook toelichting bladzijde 3.

Tabel B1.2
Vooropleiding van schoolverlaters

Opleidingsrichting	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2 %	BOL niv. 3/4 %	overig %
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	26	6	0	50	15	3	0
Plantenteelt	9	0	0	81	7	0	3
Veehouderij	0	0	0	81	11	8	0
Bloemschikken	0	0	0	72	7	21	0
Groene ruimte	6	0	0	65	6	9	12
Bouwkunde	15	0	0	77	8	0	0
Houtbewerking en woninginrichting	22	0	0	56	17	6	0
Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpenbewerkingen	24	0	0	71	0	6	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	33	0	0	56	6	0	6
Energie- en informatietechniek	16	0	0	76	4	0	4
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	20	0	0	68	13	0	0
Brood- en banketbakken	56	2	0	39	2	0	2
Bedrijfsadministratie	41	0	0	51	4	4	0
Secretarieel	53	0	0	44	3	0	0
Detailhandel/ambulante handel	15	0	2	71	6	4	2
Horeca en instellingskeuken	36	1	0	48	11	3	0
Facilitaire dienstverlening	12	0	0	70	15	3	0
Verpleging en verzorging	6	0	1	82	4	4	3
Uiterlijke verzorging	34	0	0	57	0	9	0
BOL niv. 3/4							
Plantenteelt	46	5	0	43	0	4	1
Veehouderij	36	2	1	55	2	4	1
Levensmiddelentechnologie	61	7	0	23	2	8	0
Bloemschikken	41	10	1	42	2	4	0
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	48	14	3	28	0	7	0
Groene ruimte	42	13	0	42	0	4	0
Bouw	64	8	1	22	1	5	0
Houtbewerking en woninginrichting	41	25	5	20	1	7	1
Weg- en waterbouwkunde	67	7	0	10	0	15	0
Fijnmechanische techniek	60	20	0	20	0	0	0
Fijne techniek	61	11	0	28	0	0	0
Vliegtuigtechnieken	60	14	2	21	2	0	0
Werktuigbouwkunde	57	17	1	21	0	3	1
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	39	17	0	20	1	23	0
Energie- en informatietechniek	46	4	1	42	1	6	0
Informatietechniek	45	13	0	35	0	6	0
Grafische techniek	41	33	2	20	0	5	0
Mode en kleding (realisatie)	57	12	0	28	1	2	0
Laboratoriumtechniek	69	19	0	4	2	6	0
Procestechniek	87	11	0	2	0	0	0
Transport & logistiek	64	27	1	4	2	2	0
Bedrijfsadministratie	60	20	2	12	6	0	1
Commerciële dienstverlening	72	19	0	5	2	2	1
Economisch-juridisch	74	11	1	7	3	4	0
Secretarieel	57	21	9	8	4	2	0
Detailhandel/ambulante handel	61	12	1	19	5	2	0
Handel - Commerciële dienstverlening	65	9	0	15	2	9	0
Horeca en instellingskeuken	41	40	2	12	4	2	0
Toerisme, recreatie & reizen	33	59	1	4	1	2	0
Assistenten gezondheidszorg	67	14	1	10	1	5	1
Facilitaire dienstverlening	61	2	0	37	0	0	0
Sport en bewegen	70	8	0	16	4	2	0
Verpleging en verzorging	55	3	0	38	3	2	0
Uiterlijke verzorging	64	7	0	26	2	2	0

Tabel B1.2 (vervolg)
Vooropleiding van schoolverlaters

Opleidingsrichting	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2	BOL niv. 3/4	overig
	%	%	%	%	%	%	%
Sociaal cultureel werk	57	9	0	25	4	3	3
Sociaal pedagogisch werk	66	4	0	24	2	4	0
Sociaal juridisch werk	71	8	1	11	6	3	1

Tabel B1.3
Bestemming van schoolverlaters

Opleidingsrichting	studie %	BBL %	betaald werk %	werkloos %	anders %
VBO					
IVBO Verzorging	12	24	65	0	0
Landbouw en natuurlijke omgeving	55	13	29	1	2
Bouwtechniek	27	32	40	0	1
Mechanische techniek	43	25	31	0	1
Elektrotechniek	64	16	18	1	1
Installatietechniek	15	31	50	5	0
Motorvoertuigentechniek	24	37	39	0	0
Consumptieve techniek	46	29	24	0	1
Administratie	80	6	14	0	0
Verkoop	55	9	30	6	0
Handel	71	15	14	0	0
Verzorging	60	10	27	2	2
Mode en kleding	68	11	16	5	0
BOL niv. 1/2					
Oriënteren en schakelen	53	7	37	3	0
Plantenteelt	3	9	88	0	0
Veehouderij	0	7	78	7	7
Bloemschikken	14	7	80	0	0
Groene ruimte	9	21	65	6	0
Bouwkunde	7	7	79	7	0
Houtbewerking en woninginrichting	26	0	74	0	0
Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpenbewerkingen	6	22	72	0	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	21	0	79	0	0
Energie- en informatietechniek	13	22	65	0	0
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	14	11	76	0	0
Brood- en banketbakken	2	27	70	2	0
Bedrijfsadministratie	28	1	70	1	0
Secretarieel	10	5	75	8	3
Detailhandel/ambulante handel	24	3	69	3	0
Horeca en instellingskeuken	20	20	57	3	1
Facilitaire dienstverlening	25	19	47	9	0
Verpleging en verzorging	28	20	47	2	3
Uiterlijke verzorging	14	0	86	0	0
BOL niv. 3/4					
Plantenteelt	19	2	77	1	1
Veehouderij	20	4	76	1	0
Levensmiddelentechnologie	34	1	63	1	0
Bloemschikken	23	2	73	1	0
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	19	0	71	3	6
Groene ruimte	15	12	73	0	0
Bouw	33	1	65	0	1
Houtbewerking en woninginrichting	13	0	86	1	0
Weg- en waterbouwkunde	27	3	68	3	0
Fijnmechanische techniek	19	0	75	6	0
Fijne techniek	42	5	53	0	0
Vliegtuigtechnieken	37	0	60	2	0
Werktuigbouwkunde	37	1	62	0	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	14	1	85	0	0
Energie- en informatietechniek	34	2	63	1	0
Informatietechniek	31	0	66	0	3
Grafische techniek	30	0	69	1	0
Mode en kleding (realisatie)	30	1	65	3	1
Laboratoriumtechniek	36	2	59	2	0
Procestechneik	41	0	58	1	0

Tabel B1.3 (vervolg)
Bestemming van schoolverlaters

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders
	%	%	%	%	%
Transport & logistiek	27	1	71	0	1
Bedrijfsadministratie	44	1	54	1	0
Commerciële dienstverlening	39	3	57	0	0
Economisch-juridisch	51	0	46	4	0
Secretarieel	18	0	82	1	0
Detailhandel/ambulante handel	35	0	64	0	0
Handel - Commerciële dienstverlening	38	1	58	3	0
Horeca en instellingskeuken	22	3	75	1	0
Toerisme, recreatie & reizen	19	2	77	1	1
Assistenten gezondheidszorg	12	4	81	2	1
Facilitaire dienstverlening	24	6	67	2	0
Sport en bewegen	44	1	54	1	0
Verpleging en verzorging	23	20	56	1	0
Uiterlijke verzorging	6	2	87	4	1
Sociaal cultureel werk	40	2	51	2	4
Sociaal pedagogisch werk	35	8	55	1	1
Sociaal juridisch werk	49	1	46	4	0

Zie ook toelichting bladzijde 5.

Tabel B2.1
Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs

Opleidingsrichting	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2 %	BOL niv. 3/4 %	HBO	WO	overig
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
VBO									
Landbouw en natuurlijke omgeving	2	2	0	1	21	74	0	0	0
Bouwtechniek	0	0	0	2	20	77	0	0	0
Mechanische techniek	0	0	0	0	25	75	0	0	0
Elektrotechniek	0	0	0	0	19	80	0	2	0
Installatietechniek	0	0	0	0	42	58	0	0	0
Motorvoertuigentechniek	0	0	0	7	29	64	0	0	0
Consumptieve techniek	1	0	0	0	64	35	0	0	0
Administratie	0	4	0	0	44	51	0	0	0
Verkoop	4	0	0	0	67	29	0	0	0
Handel	0	0	0	0	13	87	0	0	0
Verzorging	0	0	0	1	20	79	0	0	0
Mode en kleding	0	0	0	0	23	69	8	0	0
BOL niv. 1/2									
Oriënteren en schakelen	5	3	0	0	16	73	3	0	0
Plantenteelt	0	0	0	0	55	45	0	0	0
Veehouderij	0	0	0	0	100	0	0	0	0
Bloemschikken	0	0	0	0	51	49	0	0	0
Groene ruimte	0	0	0	0	0	100	0	0	0
Bouwkunde	0	0	0	0	100	0	0	0	0
Houtbewerking en woninginrichting	0	0	0	0	20	80	0	0	0
Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpenbewerkingen	0	0	0	0	0	100	0	0	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	0	0	0	0	0	100	0	0	0
Energie- en informatietechniek	0	0	0	0	35	65	0	0	0
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	0	0	0	0	70	30	0	0	0
Brood- en banketbakken	0	0	0	0	0	75	25	0	0
Bedrijfsadministratie	0	3	0	0	3	95	0	0	0
Secretariaat	0	0	0	0	0	100	0	0	0
Detailhandel/ambulante handel	5	0	0	0	5	87	0	0	0
Horeca en instellingskeuken	0	0	0	0	14	86	0	0	0

Tabel B2.1 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs

Opleidingsrichting	MAVO	HAVO	VWO	VBO	BOL niv. 1/2 %	BOL niv. 3/4 %	HBO	WO	overig
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Facilitaire dienstverlening	0	0	0	0	0	100	0	0	0
Verpleging en verzorging	0	0	0	0	2	98	0	0	0
Uiterlijke verzorging	0	0	0	0	0	100	0	0	0
BOL niv. 3/4									
Plantenteelt	0	2	0	0	0	23	75	0	0
Veehouderij	0	0	0	0	1	20	79	0	0
Levensmiddelentechnologie	0	3	0	0	0	2	95	0	0
Bloemschikken	0	0	0	0	2	10	88	0	0
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	0	0	0	0	0	40	60	0	0
Groene ruimte	0	0	0	0	40	0	60	0	0
Bouw	0	0	0	0	2	13	83	2	0
Houtbewerking en woninginrichting	0	0	0	0	0	5	89	5	0
Weg- en waterbouwkunde	0	0	0	0	0	0	100	0	0
Fijnmechanische techniek	0	0	0	0	0	14	86	0	0
Fijne techniek	0	0	0	0	0	12	88	0	0
Vliegtuigtechnieken	0	0	0	0	0	0	100	0	0
Werktuigbouwkunde	0	0	0	0	1	12	85	1	0
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	0	0	0	0	19	32	49	0	0
Energie- en informatietechniek	0	1	0	0	1	14	83	1	0
Informatietechniek	0	0	0	0	0	0	100	0	0
Grafische techniek	0	0	0	0	0	4	96	0	0
Mode en kleding (realisatie)	0	0	0	0	5	24	72	0	0
Laboratoriumtechniek	0	0	0	0	2	12	87	0	0
Procestechiek	0	0	0	0	0	0	94	6	0
Transport & logistiek	0	4	0	0	0	51	41	0	4
Bedrijfsadministratie	0	0	0	0	1	12	86	1	0
Commerciële dienstverlening	0	1	0	0	0	3	95	0	1
Economisch-juridisch	0	0	0	0	0	6	94	0	0
Secretarieel	0	0	2	0	3	10	82	3	0
Detailhandel/ambulante handel	0	0	0	0	1	12	87	0	0
Groothandel/distributie	0	0	0	0	2	0	98	0	0

Tabel B2.1 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar het voltijd vervolgonderwijs

Opleidingsrichting	MAVO %	HAVO %	VWO %	VBO %	BOL niv. 1/2 %	MBO niv. 3/4 %	HBO %	WO %	overig %
Horeca en instellingskeuken	0	0	2	0	6	10	83	0	0
Toerisme, recreatie & reizen	0	0	0	0	5	13	82	0	0
Assistenten gezondheidszorg	0	1	0	0	0	22	75	0	1
Facilitaire dienstverlening	0	0	0	0	0	19	81	0	0
Sport en bewegen	0	0	0	0	1	9	91	0	0
Verpleging en verzorging	0	2	0	0	1	18	78	0	0
Uitrijlijke verzorging	0	0	0	0	21	29	50	0	0
Sociaal cultureel werk	0	0	0	0	0	9	91	0	0
Sociaal pedagogisch werk	0	0	0	0	0	4	96	0	0
Sociaal juridisch werk	0	0	0	0	0	3	96	1	0

Zie ook toelichting bladzijde 6. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B2.2

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
BOL KF Plantenteelt en handel	7
BOL KF Bloemschikken	7
BOL KF Veehouderij	6
BOL KF Landbouw	5
BOL KF Groenvoorziening	5
VBO Bouwtechniek	
BOL MKF Bouwkunde	51
BOL MKF Techniek	5
BOL MKF Reclame- en presentatietechnieken	5
VBO Mechanische techniek	
BOL MKF Werktuigbouwkunde	37
BOL BB Constructie(bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenbewerkingen	13
BOL MKF Energie- en informatietechnik	7
BOL BB Fast food-specialist	5
BOL ZB Grond-, water- en wegenbouw	5
BOL ZB Scheepvaart	5
BOL MKF Fijnmechanische techniek	5
BOL BB Techniek	5
VBO Elektrotechniek	
BOL MKF Energie- en informatietechnik	67
BOL BB Energie- en informatietechnik	12
Oriënteren en schakelen	5
VBO Installatietechnik	
BOL BB Installatiemonteur elektro en instrumentatie	28
BOL ZB Beheer, ontwerp en management installatietechnik	22
BOL MKF Elektrotechnische installatietechnik	22
BOL BB Installatie-, service- en onderhoudstechnik	14
BOL MKF Grond-, water- en wegenbouw	14
VBO Motorvoertuigetechnik	
BOL BB Motorvoertuigen en carrosserietechnik	29
BOL MKF Landbouwtechniek	14
BOL MKF Werktuigbouwkunde	14
BOL MKF Motorvoertuigen	14
BOL MKF Motorvoertuigen en carrosserietechnik	14
VBO Fijnmechanische en kunststofverwerking	7
BOL MKF Techniek	7
VBO Consumptieve techniek	
BOL BB Brood- en banketbakken	29
BOL MKF Horeca & instellingskeuken	19
BOL BB Horeca & instellingskeuken	15
BOL BB Kok	12
BOL MKF Brood- en banketbakken	7
VBO Administratie	
BOL BB Bedrijfsadministratie	31
BOL MKF Bedrijfsadministratief	16
BOL MKF Secretarieel	7

Tabel B2.2 (vervolg)
Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
VBO Verkoop	
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	21
BOL BB Bedrijfsadministratie	17
Oriënteren en schakelen	12
BOL BB Verkoopmedewerker	12
VBO Handel	
BOL MKF Commercieel	16
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	13
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen	11
BOL MKF Commercieel medewerker banken	9
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	9
Oriënteren en schakelen	6
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	6
BOL MKF Economie	6
BOL MKF Bedrijfsadministratief	6
BOL MKF Sociaal cultureel werk	6
VBO Verzorging	
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	30
BOL MKF Verpleging en verzorging	17
Oriënteren en schakelen	11
BOL ZB Verzorgende	8
BOL MKF Verpleegkundige	6
VBO Mode en kleding	
BOL MKF Mode en kleding (realisatie)	38
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	15
BOL BB Bedrijfsadministratie	8
BOL ZB Schoonheidsspecialist	8
BOL MKF Reclame- en presentatietechnieken	8
BOL MKF Bedrijfsadministratief	8
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	8
HBO Modevormgeving	8
BOL niv. 1/2 Oriënteren en schakelen	
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	16
MAVO	5
BOL BB Energie- en informatietechniek	5
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	5
BOL MKF Doktersassistent	5
BOL MKF Tandartsassistent	5
BOL MKF Apothekersassistent	5
BOL MKF Sport en bewegen	5
BOL MKF Verpleging en verzorging	5
BOL niv. 1/2 Plantenteelt	
BOL BB Economie	40
BOL BB Plantenteelt	15
BOL ZB Machinist grond-, water en wegenbouw	15
BOL KF Bloemschikken	15
BOL KF Groenvoorziening	15

Tabel B2.2 (vervolg)
Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 1/2 Veehouderij	
BOL BB Groene ruimte	50
BOL niv. 1/2 Bloemschikken	
BOL KF Bloemschikken	49
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	27
BOL BB Bloemschikken	24
BOL niv. 1/2 Groene ruimte	
BOL ZB Klein groen	40
BOL KF Land-, water- en milieubeheer	40
BOL KF Groene ruimte	20
BOL niv. 1/2 Bouwkunde	
BOL BB Primaire opleiding timmeren	50
BOL BB Meubelmaken en interieurbouw	50
BOL niv. 1/2 Houtbewerking en woninginrichting	
BOL MKF Meubelmaken	40
BOL BB Houtbewerking en woninginrichting	20
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	20
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	20
BOL niv. 1/2 Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenbewerkingen	
BOL MKF Werktuigbouwkunde	50
BOL MKF Motorvoertuigen	50
BOL niv. 1/2 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
BOL MKF Grond-, water- en wegenbouw	50
BOL MKF Facilitaire dienstverlening	50
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
BOL BB Energie- en informatietechniek	35
BOL MKF Vliegtuigtechnieken	35
BOL MKF Energie- en informatietechniek	30
BOL niv. 1/2 Installatie-, service- en onderhoudstechniek	
BOL BB Energie- en informatietechniek	30
BOL MKF Elektrotechnische installatietechniek	30
BOL BB Installatie-, service- en onderhoudstechniek	20
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
BOL MKF Brood- en banketbakken	50
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	25
HBO Onderwijs	25
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
BOL MKF Bedrijfsadministratief	46
BOL MKF Commercieel	13
BOL MKF Sociaal juridisch werk	9
BOL MKF Economisch-juridisch	7
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen	6

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 1/2 Secretarieel	
BOL MKF Bedrijfsadministratief	38
BOL MKF Economie	13
BOL MKF Secretarieel	13
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	13
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen	13
BOL MKF Activiteitenbegeleider	13
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	47
BOL MKF Economie	10
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen	7
MAVO	5
BOL BB Gezondheidszorg	5
BOL KF Veehouderij	5
BOL MKF Automatisering	5
BOL niv. 1/2 Horeca en instellingskeuken	
BOL MKF Horeca & instellingskeuken	20
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel	13
BOL MKF Energie- en informatietechniek	9
BOL MKF Bedrijfsadministratief	9
BOL MKF Horeca-ondernemer/-manager	9
BOL KF Levensmiddelentechnologie	6
BOL niv. 1/2 Facilitaire dienstverlening	
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	51
BOL MKF Facilitaire dienstverlening	33
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
BOL MKF Verpleging en verzorging	49
BOL ZB Verzorgende	14
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	13
BOL MKF Verpleegkundige	9
BOL MKF Sociaal cultureel werk	9
BOL niv. 1/2 Uiterlijke verzorging	
BOL MKF Secretarieel	36
BOL niv. 3/4 Plantenteelt	
HBO Agrarische bedrijfskunde	33
HBO Tuinbouw	12
BOL KF Plantenteelt	5
BOL MKF Landbouwtechniek	5
HBO Bedrijfseconomie (ook OU)	5
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
HBO Veehouderij	24
HBO Agrarische bedrijfskunde	14
HBO Docent veehouderij en verwerking (2e gr.)	10
HBO Landbouw Landbouw	9

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
HBO Agroproduktkunde	21
HBO Levensmiddelentechnologie	15
HBO Agrarische bedrijfskunde	12
HBO Voeding en marketing	10
HBO Milieutechnologie	7
HBO Voeding en diëtetiek	5
HBO Landbouw	5
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
HBO Tuin- en landschapsinrichting	46
HBO Docent plantenteelt/bloemsierkunst (2e gr.)	7
HBO Bos- en natuurbeheer	5
HBO Land, water en milieubeheer	5
BOL niv. 3/4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	
BOL MKF Bedrijfsadministratief	20
BOL MKF Economisch-juridisch	20
HBO Diermanagement	20
HBO Docent veehouderij en verwerking (2e gr.)	20
HBO Opleiding tot verpleegkundige	20
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
BOL BB Diervverzorging en veterinaire ondersteuning	20
BOL BB Gezondheidszorg	20
HBO Agrarische milieukunde	20
HBO Tuin- en landschapsinrichting	20
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	20
BOL niv. 3/4 Bouw	
HBO Bouwkunde	63
BOL MKF Techniek	5
HBO Verkeerskunde	5
BOL niv. 3/4 Houtbewerking en woninginrichting	
HBO Architectonische vormgeving	32
HBO Commerciële economie	11
HBO Communicatie	11
BOL MKF Techniek	5
HBO Leraar basisonderwijs	5
HBO Leraar VO handvaardigheid (2e gr.)	5
HBO Bestuurskunde (OU)	5
HBO Logistiek en economie	5
HBO Small business	5
HBO Museologie	5
HBO 2e fase Interieurarchitectuur	5
WO Sociale wetenschappen	5
BOL niv. 3/4 Weg- en waterbouwkunde	
HBO Civiele techniek	57
HBO Bouwkunde	18
HBO Ruimtelijke ordening en planologie	9
HBO Personeel en arbeid	9
HBO Techniek	7

Tabel B2.2 (vervolg)
Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Fijnmechanische techniek	
BOL MKF Energie- en informatietechniek	14
HBO Kort Bedrijfskaderopleiding	14
HBO Werktuigbouwkunde	14
HBO Scheepsbouwkunde	14
HBO Technische natuurkunde	14
HBO Bedrijfseconomie (ook OU)	14
HBO Gezondheidszorg	14
BOL niv. 3/4 Fijne techniek	
HBO Werktuigbouwkunde	37
HBO Technische bedrijfskunde	25
BOL MKF Vliegtuigtechnieken	12
HBO Leraar VO werktuigbouwkunde (2e gr.)	12
HBO Maritiem officier	12
BOL niv. 3/4 Vliegtuigtechnieken	
HBO Technische bedrijfskunde	35
HBO Vliegtuigoperatie	29
HBO Techniek	12
HBO Technische natuurkunde	12
HBO Werktuigbouwkunde	6
HBO Vliegtuigbouwkunde	6
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
HBO Werktuigbouwkunde	39
HBO Technische bedrijfskunde	15
HBO Techniek	5
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
HBO Autotechniek	27
BOL MKF Bedrijfsmanagement motorvoertuigen	11
BOL BB Motorvoertuigen en carrosserietechniek	8
BOL BB Bedrijfsadministratie	8
BOL MKF Techniek	8
BOL MKF Commercieel	8
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	8
HBO Kort Bedrijfskaderopleiding	5
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
HBO Elektrotechniek	42
HBO Technische bedrijfskunde	7
HBO Hogere informatica	6
HBO Informatica en informatiekunde	6
HBO Computertechniek	5
BOL niv. 3/4 Informatietechniek	
HBO Elektrotechniek	31
HBO Informatica en informatiekunde	31
HBO Hogere informatica	15
HBO Computertechniek	8
HBO Werktuigbouwkunde	8
HBO Communicatiesystemen	8

Tabel B2.2 (vervolg)
Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Grafische techniek	
HBO Film- en t.v.-vormgeving	10
HBO Beeld- en mediatechniek	10
HBO Publiciteits- c.q. grafische vormgeving	9
HBO Beeldende kunst en vormgeving - vrij	8
HBO Algemene industriële vormgeving	7
HBO Leraar VO natuurkunde (2e gr.)	6
HBO Industrieel produkt ontwerpen	6
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
HBO Modevormgeving	10
HBO Mode-, textielvormgeving en styling	8
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	5
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk	5
HBO Leraar basisonderwijs	5
HBO Economie	5
BOL niv. 3/4 Laboratoriumtechniek	
HBO Chemische technologie	26
HBO Biotechnologie	14
HBO Chemische laboratoriumopleiding	13
HBO Leraar VO biologie (2e gr.)	7
BOL KF Levensmiddelentechnologie	6
HBO Analytische proces- en laboratoriuminstrumentatie	5
HBO Laboratoriumtechniek	5
BOL niv. 3/4 Procestechiek	
HBO Chemische technologie	49
HBO Technische bedrijfskunde	13
HBO Agrarische milieukunde	9
HBO Milieugerichte materiaaltechnologie	8
HBO Milieukunde	7
BOL niv. 3/4 Transport & logistiek	
BOL MKF Commercieel	13
BOL MKF Motorvoertuigen en carrosserietechniek	12
HBO Economie	12
BOL ZB Logistiek medewerker - material management	9
BOL MKF Transport & logistiek	9
HBO Opleiding tot verkeersvlieger (vleugelvliegtuigen)	9
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
HBO Accountancy	21
HBO Bedrijfseconomie (ook OU)	16
HBO Bedrijfskundige informatica	12
HBO Commerciële economie	9
HBO Management, economie en recht	6
BOL MKF Bedrijfsadministratief	6
BOL niv. 3/4 Commercieel	
HBO Commerciële economie	20
HBO Communicatie	14
HBO Management, economie en recht	10
HBO Bedrijfseconomie (ook OU)	6
HBO Personeel en arbeid	5

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Economisch-juridisch	
HBO Management, economie en recht	46
HBO Sociaal-juridische dienstverlening	21
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
HBO Hoger toeristisch en recreatief onderwijs	12
HBO Personeel en arbeid	10
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen	7
HBO Economisch-linguistische opleiding	5
HBO Communicatie	5
HBO Journalistiek	5
HBO Hoger hotelonderwijs	5
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
HBO Commerciële economie	18
HBO Economie	8
HBO Small business	7
HBO Bedrijfseconomie (ook OU)	7
HBO Facilitaire dienstverlening	6
HBO Personeel en arbeid	5
BOL niv. 3/4 Handel - Commerciële dienstverlening	
HBO Commerciële economie	24
HBO Small business	13
HBO Communicatie	7
BOL niv. 3/4 Horeca en instellingskeuken	
HBO Hoger hotelonderwijs	13
HBO Management, economie en recht	10
HBO Personeel en arbeid	8
HBO Facilitaire dienstverlening	7
HBO Kort Bedrijfskaderopleiding	7
BOL MKF Economie	5
HBO Commerciële economie	5
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie & reizen	
HBO Hoger toeristisch en recreatief onderwijs	17
HBO Kort Toeristisch en recreatief onderwijs	8
HBO Vrijetijdskunde	7
HBO Communicatie	6
HBO Hogere Europese beroepenopleiding	6
HBO Opleiding tolk-vertaler	6
BOL BB Toerisme, recreatie & reizen	5
BOL MKF Gezondheidszorg	5
BOL MKF Gedrag en maatschappij	5
HBO Kort Tour manager	5
HBO Management, economie en recht	5
HBO Personeel en arbeid	5
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
HBO Opleiding tot verpleegkundige	21
HBO Mondhygiënist	14
BOL MKF Apothekersassistent	8
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	6
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	5

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
HBO Facilitaire dienstverlening	38
HBO Initieel	12
BOL KF Landbouw	10
BOL MKF Horeca & instellingskeuken	10
HBO Economie	10
HBO Personeel en arbeid	10
HBO Leraar VO verzorging/huishoudkunde (2e gr.)	6
HBO Leraar VO verzorging/gezondheidskunde (2e gr.)	5
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
HBO Leraar VO lichamelijke oefening (1e gr.)	32
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	16
HBO Opleiding tot fysiotherapeut	15
HBO Leraar basisonderwijs	6
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
HBO Opleiding tot verpleegkundige	61
BOL MKF Verpleging en verzorging	10
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	9
BOL niv. 3/4 Uiterlijke verzorging	
BOL BB Detailhandel/ambulante handel	14
BOL BB Landbouw	7
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen	7
BOL MKF Gezondheidszorg	7
HBO Leraar VO verzorging/gezondheidskunde (2e gr.)	7
HBO Leraar VO lichamelijke oefening (1e gr.)	7
HBO Huidtherapie	7
HBO Personeel en arbeid	7
BOL ZB All-round kapper	7
BOL MKF Secretarieel	7
HBO Gezondheidszorg	7
HBO Opleiding tot fysiotherapeut	7
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	7
BOL niv. 3/4 Sociaal-cultureel werk	
HBO Leraar basisonderwijs	18
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	18
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	14
HBO Culturele en maatschappelijke vorming	12
BOL MKF Activiteitenbegeleider	9
HBO Pabo Groningen	9
HBO Personeel en arbeid	7
HBO Leraar VO maatschappij 1-vak (2e gr.)	5
HBO Opleiding tot verpleegkundige	5
BOL niv. 3/4 Sociaal-pedagogisch werk	
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	42
HBO Leraar basisonderwijs	20
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	12

Tabel B2.2 (vervolg)

Belangrijkste opleidingen van schoolverlaters die een voltijd vervolgopleiding zijn gaan volgen

	%
BOL niv. 3/4 Sociaal-juridisch werk	
HBO Personeel en arbeid	34
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening	20
HBO Sociaal-juridische dienstverlening	17
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening	14

Zie ook toelichting bladzijde 10. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B2.3

Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgopleiding en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgopleiding achteraf gezien opnieuw zou kiezen

Opleidingsrichting	goed	vol- doende	oordeel		opnieuw kiezen %
	%	%	matig %	slecht %	
VBO					
Landbouw en natuurlijke omgeving	41	36	14	9	x
Bouwtechniek	47	34	16	2	84
Mechanische techniek	47	28	17	8	95
Elektrotechniek	45	31	18	6	86
Installatietechniek	0	68	19	12	76
Motorvoertuigentechniek	33	47	20	0	92
Consumptieve techniek	38	33	22	6	76
Administratie	35	49	7	9	85
Verkoop	46	29	17	8	85
Handel	52	40	6	2	71
Verzorging	40	33	16	11	84
Mode en kleding	69	15	8	8	85
BOL niv. 1/2					
Oriënteren en schakelen	56	31	11	3	x
Plantenteelt	30	30	0	40	x
Veehouderij	50	0	50	0	x
Bloemschikken	100	0	0	0	x
Groene ruimte	0	40	40	20	x
Bouwkunde	50	0	50	0	x
Houtbewerking en woninginrichting	60	20	20	0	x
Constructie (bank)werken/(isolatie)					
plaatwerken/pijpenbewerkingen	100	0	0	0	x
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	0	100	0	0	x
Energie- en informatietechniek	0	53	0	47	x
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	80	20	0	0	x
Brood- en banketbakken	75	0	0	25	x
Bedrijfsadministratie	42	36	15	7	x
Secretarieel	50	25	25	0	x
Detailhandel/ambulante handel	34	30	31	5	x
Horeca en instellingskeuken	19	42	18	22	x
Facilitaire dienstverlening	60	0	25	15	x
Verpleging en verzorging	55	38	8	0	x
Uiterlijke verzorging	0	36	64	0	x
BOL niv. 3/4					
Plantenteelt	22	33	26	20	x
Veehouderij	40	37	18	6	x
Levensmiddelentechnologie	41	34	18	7	x
Bloemschikken	28	26	26	19	x
Dierenverzorging en veterinaire					
ondersteuning	40	0	20	40	x
Groene ruimte	0	0	50	50	x
Bouw	46	41	13	0	x
Houtbewerking en woninginrichting	50	22	22	6	x
Weg- en waterbouwkunde	37	24	26	13	x
Fijnmechanische techniek	43	29	14	14	x
Fijne techniek	71	0	29	0	x
Vliegtuigtechnieken	41	41	12	6	x
Werktuigbouwkunde	48	40	8	4	x
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	33	32	25	10	x
Energie- en informatietechniek	43	35	16	6	x
Informatietechniek	25	50	17	8	x
Grafische techniek	26	37	21	16	x
Mode en kleding (realisatie)	26	35	24	14	x

Tabel B2.3 (vervolg)

Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de voltijd vervolgopleiding en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgopleiding achteraf gezien opnieuw zou kiezen

Opleidingsrichting	goed %	vol- doende %	oordeel		opnieuw kiezen %
			matig %	slecht %	
Laboratoriumtechniek	54	30	6	11	x
Procestechniek	48	52	0	0	x
Transport & logistiek	22	38	22	18	x
Bedrijfsadministratie	31	40	19	10	x
Commerciële dienstverlening	29	50	19	2	x
Economisch-juridisch	35	21	30	14	x
Secretarieel	31	44	19	6	x
Detailhandel/ambulante handel	20	42	23	15	x
Handel - Commerciële dienstverlening	24	29	32	15	x
Horeca en instellingskeuken	34	41	12	13	x
Toerisme, recreatie & reizen	48	30	19	3	x
Assistenten gezondheidszorg	31	48	11	10	x
Facilitaire dienstverlening	22	0	60	18	x
Sport en bewegen	30	52	17	1	x
Verpleging en verzorging	34	38	20	8	x
Uiterlijke verzorging	28	43	28	0	x
Sociaal cultureel werk	23	43	26	8	x
Sociaal pedagogisch werk	48	35	12	5	x
Sociaal juridisch werk	32	41	20	7	x

x = vraag niet opgenomen

Zie ook toelichting bladzijde 11. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B2.4
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
LOBAS	45
L-OVD	7
OVDB	7
Transport en logistiek	7
OCH	4
SBW	4
SVO	4
SOM	3
SVB	3
SVK	3
SH&M	2
INNOVAM	1
VOC-car	1
SVS	1
ECABO	1
SOBEB	0
In-service Ziekenverzorgende	0
VBO Bouwtechniek	
SVB	63
SVS	15
SH&M	13
VOC-car	3
SBW	1
OVDB	1
VBO Mechanische techniek	
SOM	47
VOC-car	13
Transport en logistiek	13
INNOVAM	9
VEV	4
SBW	4
ECABO	4
VBO Elektrotechniek	
VEV	55
SOM	15
VOC-car	5
Transport en logistiek	5
ECABO	5
VBO Installatietechniek	
INTECHNIUM	70
SOM	15
INNOVAM	15
VBO Motorvoertuigentechniek	
INNOVAM	62
Transport en logistiek	17
SOM	8
VOC-car	8
VEV	4

Tabel B2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
VBO Consumptieve techniek	
OCH	50
SOBEB	42
SVO	8
VBO Administratie	
ECABO	40
L-OVD	20
OCH	20
OVDB	20
VBO Verkoop	
ECABO	50
L-OVD	50
VBO Handel	
L-OVD	39
LOBAS	30
OCH	30
VBO Verzorging	
SVK	36
OCH	19
SOM	10
ECABO	10
OVDB	9
In-service Ziekenverzorgende	9
VBO Mode en kleding	
VOC/BETEX	25
L-OVD	25
SVO	25
SVK	25
BOL niv. 1/2 Oriënteren en schakelen	
SOM	22
ECABO	22
OVDB	22
VEV	11
VOC/BETEX	11
L-OVD	11
BOL niv. 1/2 Plantenteelt	
LOBAS	48
SBW	31
SOM	10
BOL niv. 1/2 Veehouderij	
LOBAS	100
BOL niv. 1/2 Bloemschikken	
LOBAS	100

Tabel B2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
BOL niv. 1/2 Groene ruimte	
LOBAS	75
SBW	25
BOL niv. 1/2 Bouwkunde	
SH&M	75
SVB	25
BOL niv. 1/2 Houtbewerking en woninginrichting	
SH&M	100
BOL niv. 1/2 Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenbewerkingen	
SOM	50
INNOVAM	25
Transport en logistiek	25
BOL niv. 1/2 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
INNOVAM	67
VOC-car	33
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
VEV	64
SOM	13
ECABO	11
BOL niv. 1/2 Installatie-, service- en onderhoudstechniek	
INTECHNIUM	75
VEV	15
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
SOBEB	64
ECABO	36
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
ECABO	46
VEV	12
Transport en logistiek	12
SBW	9
L-OVD	9
BOL niv. 1/2 Secretarieel	
ECABO	86
OVDB	14
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
L-OVD	32
SBW	19
SVO	19
OCH	13
SOM	8
ECABO	5

Tabel B2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
BOL niv. 1/2 Horeca en instellingskeuken	
OCH	90
LOBAS	3
SVO	3
SOBEB	2
BOL niv. 1/2 Facilitaire dienstverlening	
OCH	81
SVO	10
In-service Ziekenverzorgende	10
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
In-service Ziekenverzorgende	49
OVDB	32
In-service Z-verpleegkundige	7
OCH	4
BOL niv. 1/2 Uiterlijke verzorging	
SVK	75
OVDB	25
BOL niv. 3/4 Plantenteelt	
LOBAS	51
SOM	26
L-OVD	23
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
LOBAS	40
SBW	23
SVB	11
OCH	11
In-service Ziekenverzorgende	4
OVDB	2
In-service verpleegkundige A	2
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
VEV	67
SOBEB	33
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
LOBAS	92
SBW	8
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
LOBAS	50
L-OVD	33
SH&M	17
BOL niv. 3/4 Bouw	
SVB	36
SVS	32
ECABO	32

Tabel B2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
SVS	27
SOM	24
VEV	24
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
INNOVAM	78
SOM	22
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
VEV	71
INTECHNIUM	17
SOM	12
BOL niv. 3/4 Grafische techniek	
GOC	50
In-service Z-verpleegkundige	50
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
ECABO	50
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
ECABO	59
L-OVD	41
BOL niv. 3/4 Commercieel	
ECABO	60
Transport en logistiek	21
OCH	19
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
In-service Ziekenverzorgende	27
OCH	24
In-service verpleegkundige A	24
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
OCH	31
LOBAS	17
SVS	17
OVDB	17
BOL niv. 3/4 Handel - Commerciele dienstverlening	
In-service Ziekenverzorgende	100
BOL niv. 3/4 Horeca en instellingskeuken	
OCH	100
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie & reizen	
OVDB	100

Tabel B2.4 (vervolg)
Doorstroom van schoolverlaters naar de beroepsbegeleidende leerweg

	%
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
In-service verpleegkundige A	54
In-service Operatie-assistent	14
ECABO	5
SOM	4
OVDB	4
In-service verpleegkundige B	4
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
OCH	72
OVDB	14
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
In-service verpleegkundige A	41
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
In-service verpleegkundige A	38
In-service Ziekenverzorgende	33
In-service Z-verpleegkundige	16
In-service verpleegkundige B	6
Transport en logistiek	1
LOBAS	1
In-service Operatie-assistent	1
OVDB	0
In-service rest	0
BOL niv. 3/4 Uiterlijke verzorging	
OVDB	34
In-service Ziekenverzorgende	34
SVK	33
BOL niv. 3/4 Sociaal pedagogisch werk	
In-service Z-verpleegkundige	76
In-service Ziekenverzorgende	8
In-service verpleegkundige A	6
In-service verpleegkundige B	3
ECABO	2
L-OVD	2
OVDB	2
OCH	1

De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B2.5

Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de vervolgopleiding volgens de beroepsbegeleidende leerweg en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgopleiding achteraf bezien opnieuw zou kiezen

Opleidingsrichting	goed %	oordeel vol- doende %	matig %	slecht %	opnieuw kiezen %
VBO					
Landbouw en natuurlijke omgeving	35	47	9	10	x
Bouwtechniek	35	33	23	9	88
Mechanische techniek	39	35	22	4	84
Elektrotechniek	49	20	26	5	78
Installatietechniek	67	19	15	0	91
Motorvoertuigentechniek	54	33	8	4	90
Consumptieve techniek	71	13	12	4	86
Administratie	20	40	20	20	100
Verkoop	33	50	17	0	67
Handel	70	0	0	30	100
Verzorging	40	31	9	20	82
Mode en kleding	20	60	20	0	100
BOL niv. 1/2					
Oriënteren en schakelen	57	43	0	0	x
Plantenteelt	52	48	0	0	x
Veehouderij	50	50	0	0	x
Bloemschikken	0	0	0	100	x
Groene ruimte	50	25	25	0	x
Bouwkunde	25	25	25	25	x
Houtbewerking en woninginrichting	100	0	0	0	x
Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpenbewerkingen	33	67	0	0	x
Motorvoertuigen en carrosserie- techniek	33	50	0	17	x
Energie- en informatietechniek	28	45	0	26	x
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	48	22	22	9	x
Brood- en banketbakken	10	88	2	0	x
Bedrijfsadministratie	36	38	13	13	x
Secretarieel	62	25	0	13	x
Detailhandel/ambulante handel	44	51	5	0	x
Horeca en instellingskeuken	16	49	19	16	x
Facilitaire dienstverlening	11	38	25	27	x
Verpleging en verzorging	28	41	23	8	x
Uiterlijke verzorging	25	25	25	25	x
BOL niv. 3/4					
Plantenteelt	74	26	0	0	x
Veehouderij	32	34	19	14	x
Levensmiddelentechnologie	0	0	0	100	x
Bloemschikken	33	37	22	8	x
Groene ruimte	33	33	17	17	x
Bouw	40	60	0	0	x
Fijne techniek	100	0	0	0	x
Werktuigbouwkunde	51	24	24	0	x
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	100	0	0	0	x
Energie- en informatietechniek	0	42	58	0	x
Grafische techniek	50	50	0	0	x
Mode en kleding (realisatie)	50	0	0	50	x
Transport & logistiek	0	0	0	100	x
Bedrijfsadministratie	0	41	59	0	x
Commerciële dienstverlening	16	50	0	34	x
Secretarieel	0	51	24	24	x
Detailhandel/ambulante handel	17	31	0	51	x

Tabel B2.5 (vervolg)

Oordeel van schoolverlaters over de aansluiting van de afgesloten opleiding met de vervolgopleiding volgens de beroepsbegeleidende leerweg en het percentage schoolverlaters dat deze vervolgopleiding achteraf gezien opnieuw zou kiezen

Opleidingsrichting	goed %	oordeel vol- doende %	matig %	slecht %	opnieuw kiezen %
Groothandel/distributie	0	0	0	100	x
Horeca en instellingskeuken	0	37	27	37	x
Toerisme, recreatie & reizen	82	18	0	0	x
Assistenten gezondheidszorg	46	39	15	0	x
Facilitaire dienstverlening	32	40	0	28	x
Sport en bewegen	0	0	100	0	x
Verpleging en verzorging	50	33	14	2	x
Uiterlijke verzorging	100	0	0	0	x
Sociaal pedagogisch werk	39	50	9	2	x
Sociaal juridische werk	0	100	0	0	x

x = vraag niet opgenomen

Zie ook toelichting bladzijde 16. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B3.1

Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt

Opleidingsrichting	werkloosheid %	intredewerkloosheid maanden
VBO		
Landbouw en natuurlijke omgeving	8	1,2
Bouwtechniek	0	0,5
Mechanische techniek	0	0,4
Elektrotechniek	0	0,5
Motorvoertuigentechniek	0	0,9
Consumptieve techniek	7	1,4
Verzorging	12	1,8
BOL niv. 1/2		
Oriënteren en schakelen	22	1,6
Plantenteelt	3	0,5
Groene ruimte	14	2,0
Energie- en informatietechniek	4	0,5
Brood- en banketbakken	4	1,3
Bedrijfsadministratie	2	1,5
Secretarieel	7	2,1
Detailhandel/ambulante handel	8	1,1
Horeca en instellingskeuken	4	0,3
Facilitaire dienstverlening	4	1,1
Verpleging en verzorging	6	1,8
BOL niv. 3/4		
Plantenteelt	4	0,8
Veehouderij	3	0,7
Levensmiddelentechnologie	0	0,2
Bloemschikken	2	1,2
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	5	1,5
Groene ruimte	0	0,6
Bouw	0	0,8
Houtbewerking en woninginrichting	0	0,7
Weg- en waterbouwkunde	4	0,8
Vliegtuigtechnieken	4	1,7
Werktuigbouwkunde	2	0,6
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	0	0,4
Energie- en informatietechniek	2	0,7
Informatietechniek	0	1,0
Grafische techniek	0	1,4
Mode en kleding (realisatie)	7	1,7
Laboratoriumtechniek	7	1,8
Procestechniek	2	0,6
Transport & logistiek	0	0,8
Bedrijfsadministratie	5	1,1
Commerciële dienstverlening	2	0,6
Economisch-juridisch	17	2,1
Secretarieel	1	0,7
Detailhandel/ambulante handel	3	0,8
Groothandel/distributie	4	0,9
Horeca en instellingskeuken	3	0,9
Toerisme, recreatie & reizen	7	1,2
Assistenten gezondheidszorg	3	0,8
Facilitaire dienstverlening	10	1,6
Sport en bewegen	7	0,5
Verpleging en verzorging	1	0,5
Uiterlijke verzorging	4	1,4

Tabel B3.1 (vervolg)

Werkloosheid en gemiddelde intredewerkloosheid van schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt

Opleidingsrichting	werkloosheid %	intredewerkloosheid maanden
Sociaal cultureel werk	15	1,6
Sociaal pedagogisch werk	3	1,0
Sociaal juridisch werk	13	1,2

Zie ook toelichting bladzijde 17.

Tabel B3.2
Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	leer/werk- overeenkomst %	uitzend- bureau %	loondienst werkgever %	oproep- of nul-uren contract %	werkervarings- project %	bedrijf ouders/partner %	eigen bedrijf/ free-lance %
VBO							
Landbouw en natuurlijke omgeving	39	13	39	2	6	1	2
Bouwtechniek	75	4	19	0	1	0	0
Mechanische techniek	58	12	29	0	0	0	0
Elektrotechniek	55	5	30	10	0	0	0
Motorvoertuigtechniek	68	11	21	0	0	0	0
Consumptieve techniek	64	8	23	0	0	4	0
Verzorging	21	13	54	8	0	0	4
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	17	28	44	6	6	0	0
Plantenteelt	12	4	76	0	4	4	0
Groene ruimte	32	16	44	0	8	0	0
Energie- en informatietechniek	25	9	62	4	0	0	0
Brood- en banketbakken	80	0	18	2	0	0	0
Bedrijfsadministratie	4	22	64	3	5	1	0
Secretarieel	0	26	64	0	11	0	0
Detailhandel/ambulante handel	5	16	74	1	3	1	0
Horeca en instellingskeuken	42	1	52	3	0	1	1
Facilitaire dienstverlening	34	24	38	4	0	0	0
Verpleging en verzorging	30	8	42	15	5	0	0
BOL niv. 3/4							
Plantenteelt	3	7	64	2	1	10	12
Veehouderij	5	11	63	3	1	5	13
Levensmiddelentechnologie	0	19	75	6	0	0	0
Bloemschikken	7	9	74	3	2	0	6
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	0	5	63	16	5	5	5

Tabel B3.2 (vervolg)
Aard van het dienstverband van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	leer/werk- overeenkomst %	uitzend- bureau %	loondienst werkgever %	oproep- of nul-uren contract %	werkervarings- project %	bedrijf ouders/partner %	eigen bedrijf/ free-lance %
Groene ruimte	21	5	74	0	0	0	0
Bouw	1	12	83	1	0	2	0
Houtbewerking en woninginrichting	0	5	84	1	0	4	7
Weg- en waterbouwkunde	0	19	81	0	0	0	0
Vliegtuigtechnieken	0	4	96	0	0	0	0
Werktuigbouwkunde	1	8	87	1	0	2	1
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	0	3	89	0	0	0	9
Energie- en informatietechniek	1	10	83	3	0	1	1
Informatietechniek	0	5	95	0	0	0	0
Grafische techniek	1	9	74	5	1	1	9
Mode en kleding (realisatie)	0	8	82	6	1	3	0
Laboratoriumtechniek	0	39	56	5	0	0	0
Processtechniek	0	24	74	0	2	0	0
Transport & logistiek	0	9	89	2	0	0	0
Bedrijfsadministratie	0	21	72	4	2	1	0
Commerciële dienstverlening	4	16	75	4	0	0	1
Economisch-juridisch	0	25	69	0	6	0	0
Secretarieel	0	17	82	1	0	0	0
Detailhandel/ambulante handel	1	6	80	2	1	4	6
Groothandel/distributie	2	17	73	2	0	4	2
Horeca en instellingskeuken	4	4	85	6	0	2	0
Toerisme, recreatie & reizen	0	11	87	2	0	0	0
Assisterende beroepen in de gezondheidszorg	3	4	89	3	1	0	0
Facilitaire dienstverlening	11	9	66	13	0	0	0
Sport en bewegen	2	12	75	10	0	0	2
Verpleging en verzorging	25	3	55	16	0	0	1
Uiterlijke verzorging	1	6	85	4	1	0	3
Sociaal cultureel werk	0	14	68	13	5	0	0
Sociaal pedagogisch werk	11	5	66	17	2	0	0
Sociaal juridisch werk	2	26	68	2	2	0	0

Tabel B3.3
Percentage werkende schoolverlaters met een flexibele aanstelling

Opleidingsrichting	%
VBO	
Landbouw en natuurlijke omgeving	28
Bouwtechniek	11
Mechanische techniek	29
Elektrotechniek	37
Motorvoertuigentechniek	26
Consumptieve techniek	20
Verzorging	27
BOL niv. 1/2	
Oriënteren en schakelen	47
Plantenteelt	19
Groene ruimte	40
Energie- en informatietechniek	23
Brood- en banketbakken	4
Bedrijfsadministratie	48
Secretarieel	53
Detailhandel/ambulante handel	31
Horeca en instellingskeuken	14
Facilitaire dienstverlening	46
Verpleging en verzorging	36
BOL niv. 3/4	
Plantenteelt	21
Veehouderij	23
Levensmiddelentechnologie	35
Bloemschikken	23
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	31
Groene ruimte	18
Bouw	18
Houtbewerking en woninginrichting	16
Weg- en waterbouwkunde	23
Vliegtuigtechnieken	4
Werktuigbouwkunde	18
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	6
Energie- en informatietechniek	16
Informatietechniek	10
Grafische techniek	32
Mode en kleding (realisatie)	26
Laboratoriumtechniek	45
Procestechniek	24
Transport & logistiek	33
Bedrijfsadministratie	32
Commerciële dienstverlening	26
Economisch-juridisch	23
Secretarieel	24
Detailhandel/ambulante handel	16
Groothandel/distributie	26
Horeca en instellingskeuken	14
Toerisme, recreatie & reizen	27
Assistenten gezondheidszorg	12
Facilitaire dienstverlening	25
Sport en bewegen	35
Verpleging en verzorging	25
Uiterlijke verzorging	27
Sociaal cultureel werk	36
Sociaal pedagogisch werk	28
Sociaal juridisch werk	35

Zie ook toelichting bladzijde 20.

Tabel B3.4
Wijze van verkrijgen van een baan

Opleidingsrichting	arbeids- bureau	uitzend- bureau	adver- tentie	open sollicita- tie	stage	docent/ ver. van afgestud./ alumni- bureau ed.	bedrijven informatie dagen	eerder werk/ interne vacature	familie/ vrienden/ kennissen	zelf bedrijf begonnen	anders
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
BOL niv. 1/2											
Oriënteren en schakelen	0	22	22	6	11	17	0	0	17	0	6
Plantenteelt	0	11	9	0	18	0	0	5	48	0	11
Groene ruimte	26	0	13	9	44	0	0	0	0	0	9
Energie- en informatietechniek	5	22	27	10	5	4	0	14	4	0	9
Brood- en banketbakken	0	2	40	6	4	6	0	0	36	0	4
Bedrijfsadministratie	10	34	11	14	5	5	0	5	9	0	8
Secretariaat	13	42	8	0	8	6	0	0	4	0	19
Detailhandel/ambulante handel	8	30	4	14	20	0	0	1	15	0	7
Horeca en instellingskeuken	6	6	8	28	21	14	0	7	7	1	2
Facilitaire dienstverlening	8	29	8	22	14	14	0	0	4	0	0
Verpleging en verzorging	7	12	15	24	13	9	0	0	7	0	14
BOL niv. 3/4											
Plantenteelt	3	8	8	8	19	7	1	7	21	5	14
Veehouderij	4	14	7	8	10	6	1	9	23	9	11
Levensmiddelen technologie	7	33	21	7	8	7	0	3	11	0	4
Bloemschikken	7	7	19	11	26	5	0	5	11	2	7
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	10	5	15	15	20	5	0	10	15	0	5
Groene ruimte	5	0	11	16	37	5	0	0	26	0	0
Bouw	10	26	14	9	17	2	0	5	12	1	3
Houtbewerking en woninginrichting	4	6	15	13	33	1	0	4	11	7	6
Weg- en waterbouwkunde	3	30	14	28	12	0	0	0	6	0	7
Vliegtuigtechnieken	4	12	8	36	28	0	0	0	8	0	4
Werktuigbouwkunde	11	22	11	8	11	1	2	9	16	2	9

Tabel B3.4 (vervolg)
Wijze van verkrijgen van een baan

Opleidingsrichting	arbeids- bureau	uitzend- bureau	adver- tentie	open sollicita- tie	stage	docent/ ver. van afgestud./ alumni- bureau ed.	bedrijven informatie dagen	eerder werk/ interne vacature	familie/ vrienden/ kennissen	zelf bedrijf begonnen	anders
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	7	6	14	6	36	0	0	4	15	6	7
Energie- en informatietechniek	10	25	14	9	20	4	1	3	10	1	3
Informatietechniek	5	10	33	5	14	0	0	10	10	0	14
Grafische techniek	6	18	10	12	8	5	0	7	14	9	10
Mode en kleding (realisatie)	12	11	23	16	14	5	0	1	12	1	6
Laboratoriumtechniek	6	38	16	12	9	5	0	9	5	0	5
Procestechiek	12	39	26	11	3	0	0	3	2	0	3
Transport & logistiek	3	13	14	16	33	2	0	3	14	2	0
Bedrijfsadministratie	9	39	13	8	11	3	0	5	7	1	6
Commerciële dienstverlening	4	35	15	14	17	1	1	2	9	1	2
Economisch-juridisch	21	42	16	0	15	0	0	0	6	0	0
Secretarieel	8	48	16	4	9	1	0	2	11	0	1
Detailhandel/ambulante handel	13	19	16	10	8	0	0	4	17	0	8
Handel - Commerciële dienstverlening	10	25	24	12	8	0	0	2	14	2	4
Horeca en instellingskeuken	9	19	24	14	10	2	0	10	6	0	6
Toerisme, recreatie & reizen	4	33	19	14	15	3	0	3	8	0	1
Assistenten gezondheidszorg	3	7	21	25	25	3	0	3	7	0	6
Facilitaire dienstverlening	13	17	11	26	3	5	6	3	10	0	6
Sport en bewegen	2	12	12	11	29	2	0	6	17	0	8
Verpleging en verzorging	5	5	18	41	14	3	0	7	5	0	3
Uiterlijke verzorging	11	9	17	22	19	1	0	2	10	3	6
Sociaal cultureel werk	14	17	16	22	7	0	0	16	3	0	5
Sociaal pedagogisch werk	9	7	18	33	13	1	0	6	7	0	6
Sociaal juridisch werk	3	47	14	2	19	2	0	5	5	0	5

Tabel B3.5
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
Ov. gespec. detailh. in winkel	15
Akker-/tuinbouw	9
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	7
VBO Bouwtechniek	
Afwerken gebouwen	44
Burgerl./utilit./grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	18
Bouwnijverheid	16
Vervaard. meubels	6
VBO Mechanische techniek	
Handel in/repar. auto's (1)	12
Bouwinstallatie	11
Prod./distrib. elektriciteit/aardgas/stoom/warm water	8
Vervaard. mach./appar.	7
Vervaard. mach.prod./toepas.mech.energ.(excl.motorvoert.ed)	7
Vervaard. ov. mach./appar. voor specif. ind. activ.	7
Scheepsbouw/-reparatie	7
Bouwrijp maken terreinen	7
Vervoer over land	7
VBO Elektrotechniek	
Bouwinstallatie	22
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	13
Grooth. mach./appar./toebehoren	9
Vervaard. ov. mach./appar. voor alg. gebr.	9
Vervoer over weg	9
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	5
Bouwnijverheid	5
Grooth. voedings-/genotmid.	5
Niet-gespec. detailh. in winkel	5
Telecommunicatie	5
Databanken	5
VBO Motorvoertuigentechniek	
Handel in/repar. auto's (1)	40
Handel in/repar. auto's (2)	7
Vervoer over land	7
Vervoer over weg	7
VBO Consumptieve techniek	
Hotels/pensions/conferentie-oorden	25
Vervaard. ov. voedingsmid.	25
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	15
Gespec. detailh. voed./genotmid. in winkel	8
Logies-/maaltijden-/drankenverstrek.	8
Welzijnszorg	8
VBO Verzorging	
Ov. dienstverlening	22
Niet-gespec. detailh. in winkel	21
Welzijnszorg	11
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	8

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 Oriënteren en schakelen	
Ov. gespec. detailh. in winkel	24
Grooth. ov. consumentenart.	12
Ov. dienstverlening	12
Vervaard. prod. kunststof	6
Vervaard. mach./appar.	6
Bouwinstallatie	6
Handel auto-onderd./-accessoir.	6
Niet-gespec. detailh. in winkel	6
Vervoer door lucht	6
Ov. dienstverl. tbv verv. n.e.g.	6
Reiniging gebouwen/transportmid. ed	6
Gezondheids-/welzijnszorg	6
BOL niv. 1/2 Plantenteelt	
Grooth. landbouwprod./lev. dieren	37
Akker-/tuinbouw	25
Handelsbemid.	9
Bouwrijp maken terreinen	8
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	7
BOL niv. 1/2 Groene ruimte	
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	61
Akker-/tuinbouw	9
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	9
Niet-gespec. detailh. in winkel	9
Sport	9
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
Bouwinstallatie	46
Ov. gespec. detailh. in winkel	10
Handel in/repar. auto's (1)	5
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	5
Overheidsdienst.	5
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
Gespec. detailh. voed.-/genotmid. in winkel	36
Openbaar bestuur	32
Vervaard. ov. voedingsmid.	28
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
Niet-gespec. detailh. in winkel	10
Ov. gespec. detailh. in winkel	7
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	6
Dienstverl. tbv vervoer	5
Grooth. ov. consumentenart.	5
BOL niv. 1/2 Secretarieel	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	12
Detailh. niet in winkel	10
Niet-gespec. detailh. in winkel	6
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	6
Verhuur onroerend goed	6
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	6
Openbaar bestuur	6
Onderwijs	6

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfstgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
Ov. gespec. detailh. in winkel	27
Niet-gespec. detailh. in winkel	19
Gespec. detailh. voed./genotmid. in winkel	7
BOL niv. 1/2 Horeca en instellingskeuken	
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	47
Hotels/pensions/conferentie-oorden	25
Logies-/maaltijden-/drankenverstrek.	5
Kampeertreinen/ov. voorzien. recreat. verblijf n.e.g.	5
BOL niv. 1/2 Facilitaire dienstverlening	
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	20
Hotels/pensions/conferentie-oorden	11
Kampeertreinen/ov. voorzien. recreat. verblijf n.e.g.	11
Laad-/los-/overslagactiv./opslag	11
Gezondheidszorg	10
Kantines/catering	9
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
Welzijnszorg	38
Gezondheids-/welzijnszorg	22
Gezondheidszorg	9
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
BOL niv. 3/4 Plantenteelt	
Akker-/tuinbouw	48
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	9
Ov. gespec. detailh. in winkel	7
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Fokken/houden dieren	38
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	9
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
Vervaard. dranken	12
Vervaard. voedingsmiddelen/dranken	9
Vervaard. ov. voedingsmid.	9
Slachterijen/vleesverwerking	8
Groente-/fruitverwerking	8
Vervaard. zuivelprodukten	5
Keuring/controle	5
Niet-gespec. detailh. in winkel	5
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
Ov. gespec. detailh. in winkel	48
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	27

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfstgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	
Ov. gespec. detailh. in winkel	45
Veterinaire diensten	10
Cult. uitt.centra/openb. arch./musea/dieren-/plantentuin ed	10
Vervaard. timmerw.	5
Vervaard. ov. goederen n.e.g.	5
Benzineservicestations	5
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	5
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	5
Reiniging gebouwen/transportmid. ed	5
Sport	5
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
Dienstverl. tbv landb. (excl. veterin.dienst.)	53
Ov. gespec. detailh. in winkel	11
Vervaard. timmerw.	5
Uitgeverijen	5
Grooth. landbouwprod./lev. dieren	5
Dienstverl. tbv vervoer	5
Openbaar bestuur	5
Overheidsdienst.	5
Overig amusement/kunst	5
BOL niv. 3/4 Bouw	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	31
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	20
Openbaar bestuur	9
Bouwnijverheid	9
BOL niv. 3/4 Houtbewerking en woninginrichting	
Vervaard. meubels	27
Ov. gespec. detailh. in winkel	21
Scheepsbouw/-reparatie	7
Vervaard. timmerw.	5
Vervaard. meubels;vervaard. ov. goederen n.e.g.	5
Ov. zakelijke dienstverl. n.e.g.	5
BOL niv. 3/4 Weg- en waterbouwkunde	
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	43
Openbaar bestuur	23
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	12
Openbaar bestuur/overheidsdienst./verpl. soc. verzek.	7
BOL niv. 3/4 Vliegtuigtechnieken	
Ov. dienstverl. tbv verv. n.e.g.	48
Vervaard. vlieg-/ruimtevaart.	8
Ov. gespec. detailh. in winkel	8
Overheidsdienst.	8
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
Overheidsdienst.	9
Vervaard. mach./appar.	7
Bouwinstallatie	6
Vervaard. ov. mach./appar. voor specif. ind. activ.	5

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
Handel in/repar. auto's (1)	43
Handel in/repar. auto's (2)	20
Handel in/repar. auto's/motorfiets.;benzineservicestations	13
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
Bouwinstallatie	16
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	9
Vervaard. kantoormachines/computers	5
Computerservice-/informatietechnologiebur. ed	5
BOL niv. 3/4 Informatietechniek	
Prod./distrib. elektriciteit/aardgas/stoom/warm water	10
Ov. gespec. detailh. in winkel	10
Adviesbur. op gebied automat./systeemh.	10
Onderhoud/repar. computers/kantoormach.	10
Uitgeverijen	5
Vervaard. glas/aardew./cement-/kalk-/gipsprod.	5
Vervaard. zendappar. tv/radio/appar. lijntelef./-telegr.	5
Vervaard. med. appar./instrum./orthop. art. ed/uurw.	5
Telecommunicatie	5
Computerservice-/informatietechnologiebur. ed	5
Systeemontwikkelings-/systeemanalyse-/programmeerdienst.	5
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	5
Overheidsdienst.	5
Voortgezet onderwijs	5
Gezondheids-/welzijnszorg	5
Welzijnszorg	5
BOL niv. 3/4 Grafische techniek	
Reklamebureaus ed	33
Drukkerijen/aanverwante activ.	25
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	9
Uitgeverijen	5
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
Ov. gespec. detailh. in winkel	41
Vervaard. kleding/-toebehoren (excl. leer)	9
Niet-gespec. detailh. in winkel	7
Grooth. ov. consumentenart.	6
Reklamebureaus ed	5
BOL niv. 3/4 Laboratoriumtechniek	
Gezondheidszorg	33
Vervaard. farmac. prod.	13
Vervaard. ov. voedingsmid.	6
Niet-gespec. detailh. in winkel	5
Vervaard. mach./appar.	5
Veterinaire diensten	5

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Procestechniek	
Vervaard. chem. prod.	20
Vervaard. elektr. componenten	14
Smeden/persen/stampen/profielwals. metaal;poedermetallurgie	7
Vervaard. ov. prod. metaal (excl. mach./transportmid.)	7
Vervaard. auto-onderd./-accessoir.	7
Vervaard. diervoeder	7
Vervaard. zeep-,was-,reinig.-/onderhoudsmid.,parfum/cosmet.	7
BOL niv. 3/4 Transport & logistiek	
Vervoer door lucht	31
Ov. dienstverl. tbv verv. n.e.g.	22
Hotels/pensions/conferentie-oorden	8
Grooth. ov. consumentenart.	5
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	13
Geldscheppende financ. instell.	9
Ov. gespec. detailh. in winkel	7
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	7
Niet-gespec. detailh. in winkel	5
BOL niv. 3/4 Commercieel	
Geldscheppende financ. instell.	22
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	16
Ov. gespec. detailh. in winkel	5
Activ. verzekeringsw./pensioenfonds.	5
BOL niv. 3/4 Economisch-juridisch	
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	13
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	12
Burgerl./utilit.;grond-/water-/wegenb. (excl. grondverz.)	7
Geldscheppende financ. instell.	7
Handel in/repair. auto's (1)	6
Niet-gespec. detailh. in winkel	6
Reiniging gebouwen/transportmid. ed	6
Openbaar bestuur	6
Vervaard. verf/lak/vernis/inkt/mastiek	6
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
Rechtsk. dienstverl./account./belastingconsul./holdings ed	14
Geldscheppende financ. instell.	7
Openbaar bestuur	5
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
Ov. gespec. detailh. in winkel	34
Niet-gespec. detailh. in winkel	18
BOL niv. 3/4 Handel - Commerciele dienstverlening	
Ov. gespec. detailh. in winkel	20
Grooth. mach./appar./toebehoren	6
Niet-gespec. detailh. in winkel	6
Geldscheppende financ. instell.	6

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Horeca en instellingskeuken	
Hotels/pensions/conferentie-oorden	42
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	12
Overig amusement/kunst	8
Kantines/catering	5
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie & reizen	
Reisorgan./-bemid.;informatieverstrek. op gebied toerisme	36
Geldscheppende financ. instell.	12
Hotels/pensions/conferentie-oorden	7
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
Gezondheidszorg	51
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	39
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	17
Kantines/catering	16
Niet-gespec. detailh. in winkel	15
Overheidsdienst.	10
Gieten metalen	5
Gezondheids-/welzijnszorg	5
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
Sport	42
Overheidsdienst.	14
Welzijnszorg	8
Cultuur/sport/recreatie	6
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
Welzijnszorg	52
Gezondheidszorg	23
Gezondheids-/welzijnszorg	18
BOL niv. 3/4 Uiterlijke verzorging	
Ov. dienstverlening	49
Detailh. farmac./med. art./parfum/cosmet. in winkel	16
BOL niv. 3/4 Sociaal cultureel werk	
Welzijnszorg	50
Ov. gespec. detailh. in winkel	14
Overig amusement/kunst	7
Vervaard. ov. goederen n.e.g.	5
Grooth. mach./appar./toebehoren	5
Restaurants/cafetaria's/snackbars ed	5
BOL niv. 3/4 Sociaal pedagogisch werk	
Welzijnszorg	65
Gezondheids-/welzijnszorg	6
Basisonderwijs voor leerplichtingen/speciaal onderwijs	5

Tabel B3.5 (vervolg)
Belangrijkste bedrijfspgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Sociaal juridisch werk	
Openbaar bestuur	17
Uitzendbur./uitleenbedr./arbeidsbemid./testen/werven/select.	10
Verzekeringsw./pensioenfonds. (excl. verpl. soc.verzek.)	7
Verpl. soc. verzekeringen	6
Dienstverl. tbv vervoer	5
Overheidsdienst.	5
Architecten-/ingenieurs-/ov. techn.ontw.-/teken-/adviesbur.	5

Zie ook toelichting bladzijde 25.

Tabel B3.6
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
Agrarische arbeider	29
Verkopers	20
Hulpkrachten horeca en verzorging	7
Laders en lossers	7
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	5
VBO Bouwtechniek	
Bouwvakkers	83
VBO Mechanische techniek	
Metaalarbeiders	51
Assembleurs	12
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	12
Chauffeurs	7
VBO Elektrotechniek	
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	55
Laders en lossers	18
Productiemedewerker	5
Agrarische arbeider	5
Mechanisch operators	5
Verkopers	5
Elektromonteurs	5
VBO Motorvoertuigentechniek	
Assembleurs	37
Laders en lossers	20
Monteurs	17
Weg- en waterbouwkundige arbeiders	7
VBO Consumptieve techniek	
Hulpkrachten horeca en verzorging	59
Mechanisch operators	21
Bakkers en slaggers	10
VBO Verzorging	
Hulpkrachten horeca en verzorging	26
Verkopers	25
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	11
Vakkenvuller	8
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	7
BOL niv. 1/2 Oriënteren en schakelen	
Verkopers	29
Laders en lossers	18
Interieurverzorger	12
Verzorgend personeel	12
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	6
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	6
Chauffeurs	6
Monteurs	6
Boekhouders en secretaresses	6

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 Plantenteelt	
Verkopers	28
Agrarische arbeider	26
Landbouwmachinebestuurders en vissers	14
Productiemedewerker	9
Receptionisten en administratieve employees	9
BOL niv. 1/2 Groene ruimte	
Agrarische arbeider	74
Weg- en waterbouwkundige arbeiders	9
Chauffeurs	9
Agrarische bedrijfshoofden	9
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
Elektromonteurs	60
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	11
Monteurs	10
Verkopers	5
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	5
Metaalarbeiders	5
Programmeurs	5
BOL niv. 1/2 Installatie-, service- en onderhoudstechniek	
Aannemers en installateurs	38
Productiemedewerker	12
Bouwvakkers	12
Assembleurs	12
Elektromonteurs	12
Monteurs	8
Elektronicamonteurs	8
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
Bakkers en slagers	58
Boekhouders en secretaresses	32
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
Boekhouders en secretaresses	40
Receptionisten en administratieve employees	18
Verkopers	14
Bibliotheekassistenten	5
Commercieel employees	5
BOL niv. 1/2 Secretarieel	
Receptionisten en administratieve employees	52
Boekhouders en secretaresses	39
Verkopers	6
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
Verkopers	50
Laders en lossers	10
Productiemedewerker	6

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 1/2 Horeca en instellingskeuken	
Hulpkrachten horeca en verzorging	48
Verzorgend personeel	33
Interieurverzorger	5
BOL niv. 1/2 Facilitaire dienstverlening	
Hulpkrachten horeca en verzorging	35
Receptionisten en administratieve employees	22
Interieurverzorger	9
Verkopers	9
Bedrijfshoofden horeca	9
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
Verzorgend personeel	30
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	18
Verkopers	14
Hulpkrachten horeca en verzorging	13
Ziekenverzorgenden	7
Productiemedewerker	5
Mechanisch operators	5
BOL niv. 3/4 Plantenteelt	
Agrarische arbeider	41
Agrarische bedrijfshoofden	21
Verkopers	7
Agrarische vakkrachten	6
Chauffeurs	6
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Agrarische arbeider	39
Agrarische bedrijfshoofden	11
Verkopers	7
Landbouwmachinebestuurders en vissers	6
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
Mechanisch operators	21
Procesoperators	20
Laboranten	11
Chauffeurs	7
Verkopers	7
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
Verkopers	41
Agrarische bedrijfshoofden	20
Agrarische arbeider	16
Agrarische vakkrachten	7

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	
Verkopers	30
Agrarische arbeider	20
Receptionisten en administratieve employees	15
Verplegenden en doktersassistenten	10
Winkeliers	10
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	5
Vakkenvuller	5
Interieurverzorger	5
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
Agrarische bedrijfshoofden	42
Agrarische arbeider	26
Verkopers	11
Laders en lossers	5
Bouwvakkers	5
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	5
Juridisch en fiscaal medewerkers	5
BOL niv. 3/4 Bouw	
Aannemers en installateurs	69
Bouwvakkers	6
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	6
BOL niv. 3/4 Houtbewerking en woninginrichting	
Aannemers en installateurs	40
Verkopers	14
Schoen- en kleermakers	8
Monteurs	7
Confectie-arbeiders	6
BOL niv. 3/4 Weg- en waterbouwkunde	
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	63
Aannemers en installateurs	11
BOL niv. 3/4 Vliegtuigtechnieken	
Monteurs	76
Verkopers	8
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
Monteurs	42
Bankwerkers en lassers	13
Aannemers en installateurs	7
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
Monteurs	72
Verkopers	7
Boekhouders en secretaresses	5

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
Elektromonteurs	41
Programmeurs	12
Elektronicamonteurs	10
Monteurs	9
Aannemers en installateurs	5
BOL niv. 3/4 Informatietechniek	
Programmeurs	35
Elektronicamonteurs	20
Aannemers en installateurs	10
Commercieel employees	10
Hoofden technische dienst	5
Monteurs	5
Elektromonteurs	5
Boekhouders en secretaresses	5
Politieagenten, onderofficieren en beveiligingsemployees	5
BOL niv. 3/4 Grafische techniek	
Grafisch ontwerpers	46
Grafische vakkrachten	23
Productieplanners	5
Verkopers	5
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
Verkopers	39
Schoen- en kleermakers	12
Confectie-arbeiders	7
Boekhouders en secretaresses	6
Winkeliers	5
BOL niv. 3/4 Laboratoriumtechniek	
Laboranten	52
Apothekersassistenten en medisch laboranten	17
Procesoperators	8
BOL niv. 3/4 Procestechniek	
Procesoperators	62
Mechanisch operators	15
Bankwerkers en lassers	9
Agrarische vakkrachten	9
BOL niv. 3/4 Transport & logistiek	
Stewards	35
Receptionisten en administratieve employees	27
Commercieel employees	11
Boekhouders en secretaresses	5
Productieplanners	5
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
Boekhouders en secretaresses	54
Receptionisten en administratieve employees	11
Commercieel employees	9
Verkopers	5

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Commercieel	
Commercieel employees	44
Boekhouders en secretaresses	20
Receptionisten en administratieve employees	9
Verkopers	5
BOL niv. 3/4 Economisch-juridisch	
Boekhouders en secretaresses	41
Commercieel employees	23
Receptionisten en administratieve employees	16
Verkopers	9
Programmeurs	6
Juridisch en fiscaal medewerkers	6
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
Boekhouders en secretaresses	58
Receptionisten en administratieve employees	20
Commercieel employees	9
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
Verkopers	41
Winkeliers	18
Commercieel employees	9
Boekhouders en secretaresses	6
BOL niv. 3/4 Handel - Commerciële dienstverlening	
Verkopers	24
Boekhouders en secretaresses	18
Commercieel employees	16
Productieplanners	6
BOL niv. 3/4 Horeca en instellingskeuken	
Hulpkrachten horeca en verzorging	22
Bedrijfshoofden horeca	18
Receptionisten en administratieve employees	16
Boekhouders en secretaresses	13
Verzorgend personeel	13
Commercieel employees	6
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie & reizen	
Commercieel employees	49
Receptionisten en administratieve employees	22
Boekhouders en secretaresses	8
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
Apothekersassistenten en medisch laboranten	47
Verplegenden en doktersassistenten	41

Tabel B3.6 (vervolg)
Belangrijkste beroepsgroepen waarin schoolverlaters werkzaam zijn

	%
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
Hulpkrachten horeca en verzorging	35
Verzorgend personeel	24
Aspirant politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	10
Verkopers	8
Productiemedewerker	6
Bankwerkers en lassers	5
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
Sportinstructeurs	46
Zweminstructeur	11
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	8
Laders en lossers	6
Boekhouders en secretaresses	5
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
Verzorgend personeel	36
Verpleeghulp en leerling-verpleegkundigen	20
Verplegenden en doktersassistenten	18
Ziekenverzorgenden	12
Hulpkrachten horeca en verzorging	7
BOL niv. 3/4 Uiterlijke verzorging	
Verzorgend personeel	51
Verkopers	21
Receptionisten en administratieve employees	9
Hulpkrachten horeca en verzorging	8
BOL niv. 3/4 Sociaal cultureel werk	
Verzorgend personeel	41
Receptionisten en administratieve employees	14
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	12
Verkopers	9
Productiemedewerker	5
Laders en lossers	5
Hulpkrachten horeca en verzorging	5
Boekhouders en secretaresses	5
BOL niv. 3/4 Sociaal pedagogisch werk	
Verzorgend personeel	53
Hulpkrachten horeca en verzorging	16
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	10
Verkopers	7
BOL niv. 3/4 Sociaal juridisch werk	
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	33
Boekhouders en secretaresses	31
Receptionisten en administratieve employees	10
Commercieel employees	10
Productieplanners	6
Verkopers	

Zie ook toelichting bladzijde 29.

Tabel B3.7

Grootte van de organisatie waarin schoolverlaters werkzaam zijn

Opleidingsrichting	1 pers %	2 t/m 9 pers %	10 t/m 99 pers %	100 t/m 999 pers %	>= 1000 pers %
BOL niv. 1/2					
Oriënteren en schakelen	0	11	44	33	11
Plantenteelt	0	34	56	7	4
Groene ruimte	0	48	22	22	9
Energie- en informatietechniek	0	14	50	4	31
Brood- en banketbakken	0	9	41	46	3
Bedrijfsadministratie	0	4	39	33	24
Secretarieel	0	4	48	25	23
Detailhandel/ambulante handel	0	15	47	18	20
Horeca en instellingskeuken	0	26	45	20	9
Facilitaire dienstverlening	0	15	33	21	31
Verpleging en verzorging	0	14	32	41	13
BOL niv. 3/4					
Plantenteelt	1	52	34	7	6
Veehouderij	10	41	28	14	8
Levensmiddelentechnologie	0	4	37	27	32
Bloemschikken	7	46	24	18	4
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	6	56	22	17	0
Groene ruimte	0	37	42	11	11
Bouw	1	22	42	28	8
Houtbewerking en woninginrichting	6	38	35	15	6
Weg- en waterbouwkunde	0	10	32	33	25
Vliegtuigtechnieken	0	8	24	24	44
Werktuigbouwkunde	0	13	36	34	17
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	0	29	56	13	2
Energie- en informatietechniek	1	13	32	28	26
Informatietechniek	0	5	48	29	19
Grafische techniek	8	24	45	10	14
Mode en kleding (realisatie)	0	22	49	16	13
Laboratoriumtechniek	0	0	31	30	39
Procestechniek	0	0	12	41	47
Transport & logistiek	0	5	25	39	30
Bedrijfsadministratie	0	12	40	21	28
Commerciële dienstverlening	0	18	35	20	27
Economisch-juridisch	0	11	63	15	11
Secretarieel	0	10	44	19	27
Detailhandel/ambulante handel	1	23	38	19	19
Groothandel/distributie	0	22	41	24	14
Horeca en instellingskeuken	0	6	43	30	21
Toerisme, recreatie & reizen	0	19	32	23	26
Assistenten gezondheidszorg	1	40	33	10	14
Facilitaire dienstverlening	0	20	38	9	33
Sport en bewegen	2	21	30	27	20
Verpleging en verzorging	0	2	23	53	22
Uiterlijke verzorging	4	51	27	11	7
Sociaal cultureel werk	0	29	38	28	5
Sociaal pedagogisch werk	0	8	39	39	14
Sociaal juridisch werk	1	6	15	36	42

Zie ook toelichting bladzijde 30.

Tabel B3.8
Beloning van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	gemiddeld bruto maandloon guldens	gemiddeld bruto uurloon guldens
VBO		
Landbouw en natuurlijke omgeving	1.255	8,63
Bouwtechniek	1.399	9,64
Mechanische techniek	1.226	7,85
Elektrotechniek	1.205	8,75
Motorvoertuigentechniek	1.041	6,63
Consumptieve techniek	1.394	8,94
Verzorging	1.172	8,17
BOL niv. 1/2		
Oriënteren en schakelen	1.212	9,16
Plantenteelt	1.861	10,39
Groene ruimte	1.357	8,98
Energie- en informatietechniek	2.133	12,59
Brood- en banketbakken	2.057	13,20
Bedrijfsadministratie	1.771	11,03
Secretarieel	1.486	9,31
Detailhandel/ambulante handel	1.477	10,12
Horeca en instellingskeuken	1.868	11,94
Facilitaire dienstverlening	1.494	13,65
Verpleging en verzorging	1.524	11,56
BOL niv. 3/4		
Plantenteelt	2.385	14,05
Veehouderij	2.163	13,39
Levensmiddelentechnologie	2.758	16,54
Bloemschikken	2.060	13,33
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	1.657	11,92
Groene ruimte	2.552	14,94
Bouw	2.699	16,09
Houtbewerking en woninginrichting	2.495	15,00
Weg- en waterbouwkunde	3.020	17,83
Vliegtuigtechnieken	3.279	19,70
Werktuigbouwkunde	2.803	16,42
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	2.723	15,43
Energie- en informatietechniek	2.605	15,38
Informatietechniek	2.753	16,22
Grafische techniek	2.618	16,14
Mode en kleding (realisatie)	1.861	12,06
Laboratoriumtechniek	2.657	16,53
Procestechiek	3.332	20,64
Transport & logistiek	2.329	14,85
Bedrijfsadministratie	2.149	12,96
Commerciële dienstverlening	2.176	13,10
Economisch-juridisch	2.120	13,08
Secretarieel	2.206	13,34
Detailhandel/ambulante handel	2.201	12,91
Groothandel/distributie	2.087	12,81
Horeca en instellingskeuken	2.637	15,87
Toerisme, recreatie & reizen	2.309	14,01
Assistenten gezondheidszorg	2.147	14,58
Facilitaire dienstverlening	2.036	12,32
Sport en bewegen	2.312	17,91
Verpleging en verzorging	2.119	14,98
Uiterlijke verzorging	1.638	11,50

Tabel B3.8 (vervolg)
Beloning van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	gemiddeld bruto maandloon guldens	gemiddeld bruto uurloon guldens
Sociaal cultureel werk	1.717	12,68
Sociaal pedagogisch werk	1.897	14,56
Sociaal juridisch werk	2.455	15,39

Zie ook toelichting bladzijde 31.

Tabel B3.9

Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever

Opleidingsrichting	volgens de schoolverlater			volgens de werkgever		
	lager %	zelfde %	hoger %	lager %	zelfde %	hoger %
VBO						
Landbouw en natuurlijke omgeving	x	x	x	37	56	6
Bouwtechniek	12	84	4	16	81	3
Mechanische techniek	15	71	15	12	76	12
Elektrotechniek	13	77	9	14	81	5
Motorvoertuigentechniek	24	55	21	17	78	4
Consumptieve techniek	8	75	18	10	80	10
Verzorging	42	54	4	46	54	0
BOL niv. 1/2						
Oriënteren en schakelen	67	13	20	73	7	20
Plantenteelt	55	4	41	55	4	41
Groene ruimte	68	20	12	68	20	12
Energie- en informatietechniek	23	64	13	42	45	13
Brood- en banketbakken	64	26	10	61	26	13
Bedrijfsadministratie	33	45	22	38	33	29
Secretarieel	50	41	9	41	39	20
Detailhandel/ambulante handel	71	19	11	73	11	15
Horeca en instellingskeuken	19	64	17	21	58	21
Facilitaire dienstverlening	55	37	8	55	29	16
Verpleging en verzorging	54	35	12	56	35	9
BOL niv. 3/4						
Plantenteelt	35	65	0	40	59	1
Veehouderij	40	59	1	44	54	2
Levensmiddelentechnologie	32	68	0	27	73	0
Bloemschikken	34	66	0	41	59	1
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	47	53	0	50	50	0
Groene ruimte	44	50	6	50	50	0
Bouw	20	77	2	23	72	6
Houtbewerking en woninginrichting	22	74	4	25	73	2
Weg- en waterbouwkunde	7	85	8	7	82	11
Vliegtuigtechnieken	16	84	0	12	88	0
Werktuigbouwkunde	32	66	2	25	73	2
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	30	70	0	30	70	0
Energie- en informatietechniek	21	75	4	22	76	2
Informatietechniek	10	85	5	5	81	14
Grafische techniek	28	67	5	36	64	0
Mode en kleding (realisatie)	45	54	1	43	56	1
Laboratoriumtechniek	18	82	0	20	79	1
Procestechniek	41	59	0	27	73	0
Transport & logistiek	41	59	0	44	50	6
Bedrijfsadministratie	24	74	2	17	79	5
Commerciële dienstverlening	27	71	2	22	76	3
Economisch-juridisch	32	68	0	16	80	3
Secretarieel	25	73	2	20	76	4
Detailhandel/ambulante handel	40	58	2	45	54	1
Handel - Commerciële dienstverlening	32	64	4	25	75	0
Horeca en instellingskeuken	34	66	0	35	64	1
Toerisme, recreatie & reizen	28	68	4	24	72	4
Assistenten gezondheidszorg	21	79	1	20	79	1
Facilitaire dienstverlening	46	54	0	61	39	0
Sport en bewegen	22	76	2	24	76	0
Verpleging en verzorging	26	72	2	29	70	1
Uiterlijke verzorging	45	55	0	50	49	1

Tabel B3.9

Vereist opleidingsniveau voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever

Opleidingsrichting	volgens de schoolverlater			volgens de werkgever		
	lager %	zelfde %	hoger %	lager %	zelfde %	hoger %
Sociaal cultureel werk	38	57	5	43	52	5
Sociaal pedagogisch werk	23	77	0	27	73	1
Sociaal juridisch werk	29	64	7	29	64	7

x = vraag niet opgenomen

Zie ook toelichting bladzijde 32.

Tabel B3.10

Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever

Opleidingsrichting	volgens de schoolverlater			volgens de werkgever		
	eigen/ verwante richting %	andere richting %	geen richting %	eigen/ verwante richting %	andere richting %	geen richting %
VBO						
Landbouw en natuurlijke omgeving	x	x	x	34	9	56
Bouwtechniek	80	6	14	79	5	16
Mechanische techniek	79	8	12	72	4	24
Elektrotechniek	70	13	17	70	9	21
Motorvoertuigentechniek	57	7	36	43	4	54
Consumptieve techniek	74	11	14	74	3	23
Verzorging	27	13	60	24	7	68
BOL niv. 1/2						
Oriënteren en schakelen	35	0	65	29	0	71
Plantenteelt	78	0	22	71	0	29
Groene ruimte	64	8	28	70	9	22
Energie- en informatietechniek	87	4	9	86	0	14
Brood- en banketbakken	97	0	3	97	0	3
Bedrijfsadministratie	65	16	20	58	12	30
Secretarieel	63	11	26	61	0	39
Detailhandel/ambulante handel	41	9	50	28	5	66
Horeca en instellingskeuken	76	3	22	77	3	20
Facilitaire dienstverlening	51	8	41	46	0	54
Verpleging en verzorging	55	5	41	53	0	47
BOL niv. 3/4						
Plantenteelt	78	6	16	72	7	22
Veehouderij	55	11	34	50	7	42
Levensmiddelentechnologie	69	11	20	63	8	29
Bloemschikken	83	6	12	76	5	20
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	55	15	30	40	15	45
Groene ruimte	79	5	16	72	6	22
Bouw	85	4	11	86	4	10
Houtbewerking en woninginrichting	86	5	10	80	1	19
Weg- en waterbouwkunde	92	4	4	84	8	8
Vliegtuigtechnieken	92	8	0	84	12	4
Werktuigbouwkunde	84	7	9	81	7	12
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	93	4	3	90	5	5
Energie- en informatietechniek	87	7	6	87	5	8
Informatietechniek	85	10	5	90	5	5
Grafische techniek	77	5	17	67	6	28
Mode en kleding (realisatie)	65	8	27	57	2	41
Laboratoriumtechniek	74	11	15	77	6	17
Procestechiek	81	0	19	88	0	12
Transport & logistiek	65	11	24	52	9	39
Bedrijfsadministratie	75	10	16	70	8	22
Commerciële dienstverlening	66	13	21	61	8	31
Economisch-juridisch	36	33	30	40	19	41
Secretarieel	84	7	9	79	7	14
Detailhandel/ambulante handel	67	11	22	58	5	37
Groothandel/distributie	56	28	16	49	16	35
Horeca en instellingskeuken	80	4	17	71	5	23
Toerisme, recreatie & reizen	68	12	20	71	7	22
Assistenten gezondheidszorg	91	2	7	89	1	10
Facilitaire dienstverlening	55	13	33	47	13	40
Sport en bewegen	75	5	21	75	2	23
Verpleging en verzorging	87	2	11	83	2	15
Uiterlijke verzorging	66	5	29	61	6	33

Tabel B3.10 (vervolg)

Vereiste opleidingsrichting voor de huidige functie volgens de schoolverlaters en de werkgever

Opleidingsrichting	volgens de schoolverlater			volgens de werkgever		
	eigen/ verwante richting	andere richting	geen richting	eigen/ verwante richting	andere richting	geen richting
	%	%	%	%	%	%
Sociaal cultureel werk	57	17	26	57	14	29
Sociaal pedagogisch werk	79	8	14	74	6	21
Sociaal juridisch werk	55	28	17	53	16	30

x = vraag niet opgenomen

Zie ook toelichting bladzijde 33.

Tabel B3.11
Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	gewenste wekelijkse arbeidsduur uren	feitelijke wekelijkse arbeidsduur uren
VBO		
Landbouw en natuurlijke omgeving	35,7	33,8
Bouwtechniek	36,9	33,9
Mechanische techniek	33,1	36,6
Elektrotechniek	38,3	32,9
Motorvoertuigentechniek	38,0	36,4
Consumptieve techniek	34,8	35,5
Verzorging	34,2	32,7
BOL niv. 1/2		
Oriënteren en schakelen	38,2	35,6
Plantenteelt	40,6	40,7
Kort Groene ruimte	40,4	36,1
Energie- en informatietechniek	39,5	39,1
Brood- en banketbakken	32,5	30,9
Kort Bedrijfsadministratie	37,7	38,0
Secretarieel	36,3	37,7
Detailhandel/ambulante handel	38,2	35,3
Horeca en instellingskeuken	38,0	36,2
Facilitaire dienstverlening	35,6	30,0
Verpleging en verzorging	33,6	32,3
BOL niv. 3/4		
Plantenteelt	42,6	41,9
Veehouderij	43,2	43,5
Levensmiddelentechnologie	37,5	38,5
Bloemschikken	37,6	37,0
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	38,9	34,2
Groene ruimte	42,8	38,1
Bouw	37,6	39,9
Houtbewerking en woninginrichting	37,1	39,2
Weg- en waterbouwkunde	39,3	40,6
Vliegtuigtechnieken	38,2	38,7
Werktuigbouwkunde	39,7	40,5
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	39,5	41,6
Energie- en informatietechniek	39,9	40,3
Informatietechniek	38,8	39,3
Grafische techniek	37,3	39,9
Mode en kleding (realisatie)	36,7	35,6
Laboratoriumtechniek	37,8	37,6
Procestechniek	35,0	37,9
Transport & logistiek	38,1	37,2
Bedrijfsadministratie	37,8	38,6
Commerciële dienstverlening	37,8	39,3
Economisch-juridisch	38,0	37,8
Secretarieel	37,9	38,6
Detailhandel/ambulante handel	38,6	39,1
Groothandel/distributie	40,3	40,2
Horeca en instellingskeuken	40,1	39,5
Toerisme, recreatie & reizen	38,1	38,4
Assistenten gezondheidszorg	35,4	35,0
Facilitaire dienstverlening	38,2	37,0
Sport en bewegen	36,1	37,2
Verpleging en verzorging	35,0	33,6
Uiterlijke verzorging	35,1	33,2

Tabel B3.11 (vervolg)

Gewenste en feitelijke wekelijkse arbeidsduur van werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	gewenste wekelijkse arbeidsduur uren	feitelijke wekelijkse arbeidsduur uren
Sociaal cultureel werk	33,6	30,3
Sociaal pedagogisch werk	35,2	32,1
Sociaal juridisch werk	36,3	37,2

Zie ook toelichting bladzijde 34.

Tabel B3.12

Oordeel van de werkende schoolverlaters over de aansluiting tussen de afgesloten opleiding en de huidige functie

Opleidingsrichting	goed %	voldoende %	matig %	slecht %
BOL niv. 1/2				
Oriënteren en schakelen	44	38	6	13
Plantenteelt	57	30	0	13
Groene ruimte	28	68	4	0
Energie- en informatietechniek	38	43	9	9
Brood- en banketbakken	49	49	0	2
Bedrijfsadministratie	41	34	11	13
Secretarieel	51	29	16	4
Detailhandel/ambulante handel	46	25	13	16
Horeca en instellingskeuken	39	37	12	12
Facilitaire dienstverlening	19	36	16	29
Verpleging en verzorging	47	22	10	22
BOL niv. 3/4				
Plantenteelt	42	29	22	6
Veehouderij	34	30	18	18
Levensmiddelentechnologie	30	37	10	22
Bloemschikken	51	25	13	12
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	38	14	19	29
Groene ruimte	53	11	16	21
Bouw	33	45	19	4
Houtbewerking en woninginrichting	44	38	13	5
Weg- en waterbouwkunde	28	54	15	4
Vliegtuigtechnieken	40	40	8	12
Werktuigbouwkunde	35	38	21	6
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	41	28	28	3
Energie- en informatietechniek	35	37	22	5
Informatietechniek	38	38	24	0
Grafische techniek	38	44	10	9
Mode en kleding (realisatie)	30	38	19	13
Laboratoriumtechniek	51	20	14	14
Procestechniek	31	47	13	9
Transport & logistiek	40	29	20	12
Bedrijfsadministratie	28	46	18	8
Commerciële dienstverlening	30	45	16	9
Economisch-juridisch	13	44	25	19
Secretarieel	39	45	11	5
Detailhandel/ambulante handel	28	42	19	10
Handel - Commerciële dienstverlening	22	45	24	10
Horeca en instellingskeuken	39	34	17	10
Toerisme, recreatie & reizen	43	39	12	6
Assistenten gezondheidszorg	59	31	7	3
Facilitaire dienstverlening	18	38	23	21
Sport en bewegen	49	35	12	4
Verpleging en verzorging	48	38	11	4
Uiterlijke verzorging	48	24	9	19
Sociaal cultureel werk	50	12	28	10
Sociaal pedagogisch werk	42	37	10	11
Sociaal juridisch werk	27	38	22	12

Zie ook toelichting bladzijde 35.

Tabel B3.13

Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan

Opleidingsrichting	%
VBO	
IVBO Verzorging	45
Landbouw en natuurlijke omgeving	12
Bouwtechniek	5
Mechanische techniek	12
Elektrotechniek	18
Motorvoertuigentechniek	10
Consumptieve techniek	14
Verzorging	26
BOL niv. 1/2	
Oriënteren en schakelen	47
Plantenteelt	7
Groene ruimte	9
Energie- en informatietechniek	33
Brood- en banketbakken	7
Bedrijfsadministratie	36
Secretarieel	38
Detailhandel/ambulante handel	19
Horeca en instellingskeuken	15
Facilitaire dienstverlening	32
Verpleging en verzorging	21
BOL niv. 3/4	
Plantenteelt	13
Veehouderij	14
Levensmiddelentechnologie	31
Bloemschikken	20
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	40
Groene ruimte	5
Bouw	13
Houtbewerking en woninginrichting	18
Weg- en waterbouwkunde	29
Vliegtuigtechniek	32
Werktuigbouwkunde	19
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	11
Energie- en informatietechniek	24
Informatietechniek	14
Grafische techniek	19
Mode en kleding (realisatie)	26
Laboratoriumtechniek	28
Procestechniek	9
Transport & logistiek	25
Bedrijfsadministratie	18
Commerciële dienstverlening	21
Economisch-juridisch	26
Secretarieel	24
Detailhandel/ambulante handel	16
Groothandel/distributie	20
Horeca en instellingskeuken	32
Toerisme, recreatie & reizen	18
Assistenten gezondheidszorg	15
Facilitaire dienstverlening	27
Sport en bewegen	33
Verpleging en verzorging	18
Uiterlijke verzorging	18

Tabel B3.13 (vervolg)
Percentage werkende schoolverlaters dat op zoek is naar een andere baan

Opleidingsrichting	%
Sociaal cultureel werk	36
Sociaal pedagogisch werk	29
Sociaal juridisch werk	25

Zie ook toelichting bladzijde 36.

Tabel B3.14

Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	%
VBO	
Landbouw en natuurlijke omgeving	14
Bouwtechniek	11
Mechanische techniek	15
Elektrotechniek	22
Motorvoertuigentechniek	10
Consumptieve techniek	3
Verzorging	11
BOL niv. 1/2	
Oriënteren en schakelen	22
Plantenteelt	13
Groene ruimte	0
Energie- en informatietechniek	18
Brood- en banketbakken	4
Bedrijfsadministratie	28
Secretarieel	13
Detailhandel/ambulante handel	15
Horeca en instellingskeuken	17
Facilitaire dienstverlening	12
Verpleging en verzorging	9
BOL niv. 3/4	
Plantenteelt	19
Veehouderij	25
Levensmiddelentechnologie	30
Bloemschikken	10
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	5
Groene ruimte	11
Bouw	31
Houtbewerking en woninginrichting	14
Weg- en waterbouwkunde	25
Vliegtuigtechnieken	16
Werktuigbouwkunde	23
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	35
Energie- en informatietechniek	22
Informatietechniek	35
Grafische techniek	17
Mode en kleding (realisatie)	23
Laboratoriumtechniek	15
Procestechniek	16
Transport & logistiek	39
Bedrijfsadministratie	33
Commerciële dienstverlening	30
Economisch-juridisch	35
Secretarieel	28
Detailhandel/ambulante handel	24
Groothandel/distributie	28
Horeca en instellingskeuken	23
Toerisme, recreatie & reizen	21
Assistenten gezondheidszorg	21
Facilitaire dienstverlening	24
Sport en bewegen	12
Verpleging en verzorging	13
Uiterlijke verzorging	27

Tabel B3.14 (vervolg)

Deelname aan een cursus of bedrijfsopleiding door werkende schoolverlaters

Opleidingsrichting	%
Sociaal cultureel werk	16
Sociaal pedagogisch werk	11
Sociaal juridisch werk	21

Zie ook toelichting bladzijde 37.

Tabel B3.15

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	20
Techniek	12
Bedrijfskunde, management, efficiency	12
Computer en informatica	8
Horeca	8
Persoonlijke ontplooiing	8
VBO Bouwtechniek	
Bouwkunde	35
Techniek	28
BB, bedrijfszelfbescherming	28
Metaalbewerking	9
VBO Mechanische techniek	
Metaalbewerking	51
Techniek	24
Werktuigbouwkunde	12
Geneeskunde	12
VBO Elektrotechniek	
BB, bedrijfszelfbescherming	49
Elektrotechniek	25
Weg-, railvervoer	25
VBO Motorvoertuigentechniek	
Weg-, railvervoer	100
VBO Consumptieve techniek	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	22
Horeca	22
BB, bedrijfszelfbescherming	22
Landmacht	22
Romaanse talen	14
VBO Verzorging	
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	36
Commercieel	32
BB, bedrijfszelfbescherming	32
BOL niv. 1/2 Oriënteren en schakelen	
Computer en informatica	17
Commercieel	17
Marketing, reclame	17
Uiterlijke verzorging	17
Communicatieve vaardigheden	17
BB, bedrijfszelfbescherming	17
BOL niv. 1/2 Plantenteelt	
Bedrijfskunde, management, efficiency	42
Kunst en cultuur	42
Weg- en waterbouwkunde, landmeetkunde	16

Tabel B3.15 (vervolg)
Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 1/2 Groene ruimte	
Communicatieve vaardigheden	100
BOL niv. 1/2 Energie- en informatietechniek	
Techniek	25
Elektrotechniek	25
Elektrische energietechniek	25
Marketing, reclame	25
BOL niv. 1/2 Brood- en banketbakken	
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	25
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	25
Huishoudkunde	25
BB, bedrijfszelfbescherming	25
BOL niv. 1/2 Bedrijfsadministratie	
Computer en informatica	27
Bedrijfsadministratie, accountancy	21
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	11
Bedrijfskunde, management, efficiency	9
Marketing, reclame	8
Administratief	7
Verzekeringswezen	6
BOL niv. 1/2 Secretarieel	
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	45
Theater	33
Computer en informatica	22
BOL niv. 1/2 Detailhandel/ambulante handel	
Marketing, reclame	37
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	27
Farmacie	18
Horeca	8
Bedrijfsadministratie, accountancy	5
Germaanse talen	5
BOL niv. 1/2 Horeca en instellingskeuken	
Horeca	47
Ziekenverzorging	21
Bedrijfskunde, management, efficiency	9
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	9
Weg-, railvervoer	7
BB, bedrijfszelfbescherming	7
BOL niv. 1/2 Facilitaire dienstverlening	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	33
Sociale verzorging	33
BB, bedrijfszelfbescherming	33
BOL niv. 1/2 Verpleging en verzorging	
Persoonlijke ontplooiing	37
Computer en informatica	32
Verpleging	32

Tabel B3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Plantenteelt	
Tuinbouw	19
Techniek	9
Landbouw	8
Communicatieve vaardigheden	8
Germaanse talen	8
Weg-, railvervoer	7
Bosbouw	5
BOL niv. 3/4 Veehouderij	
Veeteelt	28
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	11
Bedrijfskunde, management, efficiency	9
Weg-, railvervoer	8
Weg- en waterbouwkunde, landmeetkunde	5
BOL niv. 3/4 Levensmiddelentechnologie	
Computer en informatica	15
Bedrijfskunde, management, efficiency	15
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	15
Landbouw	7
Veeteelt	7
Techniek	7
Procestechniek	7
Horeca	7
Germaanse talen	7
BOL niv. 3/4 Bloemschikken	
BB, bedrijfszelfbescherming	16
Landbouw	14
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	9
Computer en informatica	7
Bedrijfsadministratie, accountancy	7
Uiterlijke verzorging	7
Natuurkunde, materiaalkunde	7
Tuinbouw	5
Bosbouw	5
Bouwkunde	5
Grafische techniek	5
Commercieel	5
Marketing, reclame	5
Geneeskunde	5
BOL niv. 3/4 Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	
Veeteelt	50
Verzekeringswezen	50
BOL niv. 3/4 Groene ruimte	
Bosbouw	50
Geneeskunde	50

Tabel B3.15 (vervolg)
Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Bouw	
Bouwkunde	31
Techniek	18
Computer en informatica	10
Bedrijfskunde, management, efficiency	7
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	6
Bedrijfsadministratie, accountancy	5
BOL niv. 3/4 Houtbewerking en woninginrichting	
Computer en informatica	28
Bedrijfskunde, management, efficiency	11
Commercieel	11
Techniek	6
Werktuigbouwkunde	6
Administratief	6
Secretariaat (incl. tekstverwerking, steno)	6
Bedrijfsadministratie, accountancy	6
Marketing, reclame	6
Horeca	6
Communicatieve vaardigheden	6
Romaanse talen	6
BOL niv. 3/4 Weg- en waterbouwkunde	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	38
Weg- en waterbouwkunde, landmeetkunde	28
Bouwkunde	10
Techniek	8
Werktuigbouwkunde	8
Computer en informatica	8
BOL niv. 3/4 Vliegtuigtechnieken	
Luchtvaart	46
Techniek	15
Elektrotechniek	8
Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	8
Romaanse talen	8
Brandweer	8
Farmacie	8
BOL niv. 3/4 Werktuigbouwkunde	
Techniek	27
Werktuigbouwkunde	13
Elektrotechniek	11
BOL niv. 3/4 Motorvoertuigen en carrosserietechniek	
Elektrotechniek	19
Techniek	18
Marketing, reclame	10
Landbouw	6
Elektrische energietechniek	6
Elektronica algemeen/radio-TV	6
Bedrijfskunde, management, efficiency	6
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	6
Recht	6
BB, bedrijfszelfbescherming	6

Tabel B3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Energie- en informatietechniek	
Computer en informatica	25
Techniek	17
Elektrotechniek	16
BB, bedrijfszelfbescherming	9
BOL niv. 3/4 Informatietechniek	
Computer en informatica	73
Techniek	9
Fysische techniek	9
Luchtmacht	9
BOL niv. 3/4 Grafische techniek	
Computer en informatica	31
Beeldende kunst	20
Grafische techniek	11
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	11
Marketing, reclame	11
Bedrijfskunde, management, efficiency	8
BOL niv. 3/4 Mode en kleding	
Marketing, reclame	14
Computer en informatica	12
Bedrijfskunde, management, efficiency	11
Grafische techniek	11
Elektrotechniek	8
Toerisme	8
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	8
BOL niv. 3/4 Laboratoriumtechniek	
Elektronica algemeen/radio-TV	16
Politie	16
Geneeskunde	14
Elektrotechniek	13
BB, bedrijfszelfbescherming	13
Horeca	7
Germaanse talen	7
Wiskunde	7
Farmacie	7
BOL niv. 3/4 Procestechneik	
Techniek	22
BB, bedrijfszelfbescherming	22
Elektrotechniek	13
Industriële procesautomatisering	13
Toegepaste natuurwetenschappen	13
Weg- en waterbouwkunde, landmeetkunde	9
Recht	9
BOL niv. 3/4 Transport & logistiek	
Luchtvaart	36
Computer en informatica	18
Toerisme	8
Geneeskunde	8

Tabel B3.15 (vervolg)
Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Bedrijfsadministratie	
Bedrijfsadministratie, accountancy	33
Computer en informatica	11
Bedrijfskunde, management, efficiency	10
Verzekeringswezen	9
Geld- en bankzaken	9
Recht	6
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	5
BOL niv. 3/4 Commercieel	
Verzekeringswezen	28
Geld- en bankzaken	21
Marketing, reclame	12
Bedrijfsadministratie, accountancy	7
Commercieel	7
BOL niv. 3/4 Economisch-juridisch	
Bedrijfsadministratie, accountancy	33
Recht	18
Verzekeringswezen	14
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	7
Uiterlijke verzorging	7
Computer en informatica	7
Public relations	7
Communicatieve vaardigheden	7
BOL niv. 3/4 Secretarieel	
Bedrijfskunde, management, efficiency	14
Computer en informatica	12
Bedrijfsadministratie, accountancy	10
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	9
Romaanse talen	7
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	7
Verzekeringswezen	7
Public relations	5
Germaanse talen	5
Recht	5
Geld- en bankzaken	5
Nederlands	5
BOL niv. 3/4 Detailhandel/ambulante handel	
Marketing, reclame	17
Bedrijfskunde, management, efficiency	14
Horeca	7
Verzekeringswezen	7
Farmacie	6
Techniek	5

Tabel B3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Handel - Commerciele dienstverlening	
Marketing, reclame	31
Verzekeringswezen	19
Bouwkunde	6
Laboratoriumpersoneel	6
Economie	6
Bedrijfsadministratie, accountancy	6
Geld- en bankzaken	6
Horeca	6
Germaanse talen	6
Romaanse talen	6
BOL niv. 3/4 Horeca en instellingskeuken	
Marketing, reclame	29
Horeca	14
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	12
Bedrijfskunde, management, efficiency	10
Computer en informatica	8
Onderwijs	7
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	5
Recht	5
BOL niv. 3/4 Toerisme, recreatie & reizen	
Computer en informatica	17
Marketing, reclame	17
Toerisme	14
Geld- en bankzaken	11
Verzekeringswezen	7
Romaanse talen	5
Techniek	5
Personeelswerk	5
BOL niv. 3/4 Assistenten gezondheidszorg	
Farmacie	45
Geneeskunde	17
Gezondheidszorg	6
BOL niv. 3/4 Facilitaire dienstverlening	
Horeca	49
Marketing, reclame	26
Huishoudkunde	14
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	12
BOL niv. 3/4 Sport en bewegen	
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	17
Fysiotherapie, bewegingsleer	17
Onderwijs	15
Geld- en bankzaken	12
Justitie	12
Zeemacht	12
Marketing, reclame	8
Commercieel	7

Tabel B3.15 (vervolg)

Belangrijkste cursussen of bedrijfsopleidingen waaraan werkende schoolverlaters deelnemen

	%
BOL niv. 3/4 Verpleging en verzorging	
Verpleging	27
Geneeskunde	9
Gezondheidszorg	8
Fysiotherapie, bewegingsleer	5
Bedrijfskunde, management, efficiency	5
Kinderverzorging	5
BOL niv. 3/4 Uiterlijke verzorging	
Uiterlijke verzorging	31
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	25
Farmacie	19
BOL niv. 3/4 Sociaal cultureel werk	
Horeca	59
Computer en informatica	41
BOL niv. 3/4 Sociaal pedagogisch werk	
Sociale wetenschappen	13
Geneeskunde	9
Communicatieve vaardigheden	7
Verpleging	6
Detailhandel (incl. middenstandsdiploma/AOV)	6
BB, bedrijfszelfbescherming	6
Secretarieel (incl. tekstverwerking, steno)	5
Maatschappelijk werk	5
Marketing, reclame	5
Fysiotherapie, bewegingsleer	5
BOL niv. 3/4 Sociaal juridisch werk	
Recht	21
Personeelswerk	19
Computer en informatica	14
Bedrijfsadministratie, accountancy	12
Marketing, reclame	9
Recht en openbare orde	7
Burger- en gemeenschapskunde	5
Communicatieve vaardigheden	5
Justitie	5

Zie ook toelichting bladzijde 41. De gepresenteerde percentages in deze tabel zijn soms gebaseerd op zeer kleine aantallen.

Tabel B4.1
Enkele kernindicatoren

Opleidingsrichting	opgehoogd aantal	percentage verder leren	werkloosheid %	intrede werkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niveau %	eigen/verwante richting %
VBO								
Landbouw en natuurlijke omgeving	5.400	68	8	1,2	28	8,63	62	34
Bouwtechniek	5.800	59	0	0,5	11	9,64	84	79
Mechanische techniek	4.200	68	0	0,4	29	7,85	88	72
Elektrotechniek	5.700	80	0	0,5	37	8,75	86	70
Motorvoertuigentechniek	3.500	61	0	0,9	26	6,63	82	43
Consumptieve techniek	4.200	75	7	1,4	20	8,94	90	74
Verzorging	12.300	70	12	1,8	27	8,17	54	24
BOL niv. 1/2								
Oriënteren en schakelen	9.100	60	22	1,6	47	9,16	27	29
Plantenteelt	100	12	3	0,5	19	10,39	45	71
Groene ruimte	200	30	14	2,0	40	8,98	32	70
Energie- en informatietechniek	1.000	35	4	0,5	23	12,59	58	86
Brood- en banketbakken	100	29	4	1,3	4	13,20	39	97
Bedrijfsadministratie	2.900	29	2	1,5	48	11,03	62	58
Secretarieel	600	15	7	2,1	53	9,31	59	61
Detailhandel/ambulante handel	2.000	27	8	1,1	31	10,12	26	28
Horeca en instellingskeuken	800	40	4	0,3	14	11,94	79	77
Facilitaire dienstverlening	200	54	4	1,1	46	13,65	45	46
Verpleging en verzorging	1.400	48	6	1,8	36	11,56	44	53
BOL niv. 3/4								
Plantenteelt	700	21	4	0,8	21	14,05	60	72
Veehouderij	1.300	24	3	0,7	23	13,39	56	50
Levensmiddelen technologie	400	35	0	0,2	35	16,54	73	63
Bloemschikken	800	25	2	1,2	23	13,33	60	76
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	200	19	5	1,5	31	11,92	50	40
Groene ruimte	200	27	0	0,6	18	14,94	50	72
Bouw	1.700	34	0	0,8	18	16,09	78	86
Houtbewerking en woninginrichting	200	13	0	0,7	16	15,00	75	80

Tabel B4.1 (vervolg)
Enkele kernindicatoren

Opleidingssector	opgehoogd aantal	percentage verder leren	werkloosheid %	intrede werkkloosheid mnd.	flexibele aanstelling %	bruto uurloon fl.	minimaal eigen niveau %	eigen/verwante richting %
Weg- en waterbouwkunde	600	30	4	0,8	23	17,83	93	84
Vliegtuigtechniek	100	37	4	1,7	4	19,70	88	84
Werktuigbouwkunde	2.600	38	2	0,6	18	16,42	75	81
Motorvoertuigen en carrosserie- techniek	700	15	0	0,4	6	15,43	70	90
Energie- en informatietechniek	3.000	36	2	0,7	16	15,38	78	87
Informatietechniek	200	31	0	1,0	10	16,22	95	90
Grafische techniek	900	30	0	1,4	32	16,14	64	67
Mode en kleding (realisatie)	1.300	31	7	1,7	26	12,06	57	57
Laboratoriumtechniek	1.200	38	7	1,8	45	16,53	80	77
Procestechiek	300	41	2	0,6	24	20,64	73	88
Transport & logistiek	100	28	0	0,8	33	14,85	56	52
Bedrijfsadministratie	5.200	45	5	1,1	32	12,96	84	70
Commerciële dienstverlening	2.700	42	2	0,6	26	13,10	79	61
Economisch-juridisch	1.000	51	17	2,1	23	13,08	83	40
Secretarieel	2.300	18	1	0,7	24	13,34	80	79
Detailhandel/ambulante handel	4.900	35	3	0,8	16	12,91	55	58
Groothandel/distributie	2.600	39	4	0,9	26	12,81	75	49
Horeca en instellingskeuken	900	25	3	0,9	14	15,87	65	71
Toerisme, recreatie & reizen	1.100	21	7	1,2	27	14,01	76	71
Assistenten gezondheidszorg	2.300	16	3	0,8	12	14,58	80	89
Facilitaire dienstverlening	600	30	10	1,6	25	12,32	39	47
Sport en bewegen	600	45	7	0,5	35	17,91	76	75
Verpleging en verzorging	4.300	43	1	0,5	25	14,98	71	83
Uiterlijke verzorging	1.100	8	4	1,4	27	11,50	50	61
Sociaal cultureel werk	400	42	15	1,6	36	12,68	57	57
Sociaal pedagogisch werk	6.400	43	3	1,0	28	14,56	74	74
Sociaal juridisch werk	1.100	50	13	1,2	35	15,39	71	53

Zie ook toelichting bladzijde 43 en de tabellen C5, B1.3, B3.1, B3.3, B3.8, B3.9 en B3.10.

C. Respons

Tabel C.1

Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingssector

Opleidingssector	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
AVO							
MAVO	480	40	52	0	5	5	582
HAVO	1.381	84	179	9	7	8	1.668
VWO	1.239	9	67	2	4	8	1.329
Totaal	3.100	133	298	11	16	21	3.579
VBO							
IVBO	8	13	30	0	0	0	51
landbouw	321	77	176	6	13	16	609
techniek	168	105	129	2	4	14	422
economie	83	9	25	2	0	4	123
gezondheidszorg	76	14	31	3	2	0	126
Totaal	656	218	391	13	19	34	1.331
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	36	5	25	2	0	1	69
landbouw	7	9	60	2	1	2	81
techniek	22	19	127	3	0	3	174
economie	71	24	219	10	2	6	332
gezondheidszorg	40	24	78	4	3	7	156
Totaal	176	81	509	21	6	19	812
BOL niv. 3/4							
landbouw	174	26	599	8	5	5	817
techniek	440	17	986	15	8	8	1.474
economie	612	18	1.223	21	3	12	1.889
gezondheidszorg	288	155	992	20	7	15	1.477
gedrag en maatschappij	351	57	500	15	7	13	943
Totaal	1.865	273	4.300	79	30	53	6.600
HBO							
landbouw	101	x	980	47	16	8	1.152
onderwijs	166	x	1.892	70	29	12	2.169
techniek	267	x	2.658	77	15	65	3.082
economie	450	x	3.651	108	20	81	4.310
gezondheidszorg	69	x	1.054	34	8	27	1.192
gedrag en maatschappij	161	x	1.283	82	20	32	1.578
kunst en cultuur	120	x	974	76	76	8	1.254
Totaal	1.334	x	12.492	494	184	233	14.737
Totaal	7.131	705	17.990	618	255	360	27.059

x = antwoordcategorie niet opgenomen

Toelichting

De aantallen in deze tabel betreffen het feitelijke aantal respondenten waarvan de gegevens in de analyses zijn opgenomen.

Tabel C.2

Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingssector

Opleidingssector	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
AVO							
MAVO	43.300	2.900	4.700	0	400	80	51.500
HAVO	31.900	1.600	3.400	200	100	100	37.400
VWO	26.800	200	1.200	20	100	200	28.500
Totaal	102.000	4.700	9.400	200	600	400	117.300
VBO							
IVBO	400	700	1.600	0	0	0	2.700
landbouw	2.900	700	1.500	50	100	100	5.400
techniek	9.800	6.400	7.300	100	200	1.000	24.800
economie	6.400	800	1.600	100	0	200	9.100
gezondheidszorg	8.200	1.400	3.500	300	200	0	13.700
Totaal	27.700	10.000	15.500	600	500	1.300	55.600
BOL niv. 1/2							
oriënteren en schakelen	4.700	700	3.300	300	0	100	9.100
landbouw	100	70	500	20	10	10	800
techniek	300	400	2.100	20	0	50	2.900
economie	1.500	300	4.300	100	20	100	6.300
gezondheidszorg	500	300	1.000	50	40	90	1.900
Totaal	7.100	1.700	11.200	500	70	400	21.000
BOL niv. 3/4							
landbouw	800	100	2.600	30	20	30	3.600
techniek	4.200	200	8.700	100	50	60	13.400
economie	7.500	200	12.900	300	20	100	21.000
gezondheidszorg	1.800	1.000	5.900	100	40	100	8.900
gedrag en maatschappij	2.900	500	4.200	100	60	100	7.900
Totaal	17.100	2.000	34.300	700	200	400	54.800
HBO							
landbouw	200	x	1.800	80	30	20	2.100
onderwijs	500	x	5.800	300	100	40	6.800
techniek	1.000	x	9.600	300	40	200	11.100
economie	1.200	x	9.900	300	50	200	11.700
gezondheidszorg	200	x	3.100	100	20	90	3.600
gedrag en maatschappij	500	x	3.700	200	60	90	4.600
kunst en cultuur	300	x	2.200	200	200	20	2.800
Totaal	3.900	x	36.100	1.400	500	700	42.500
Totaal	157.900	18.400	106.400	3.400	1.900	3.200	291.300

x = antwoordcategorie niet opgenomen

Toelichting

De aantallen in deze tabel zijn zodanig opgehoogd dat een representatief beeld wordt gegeven van de totale populatie van schoolverlaters.

Tabel C.3
 Responspercentage per opleidingssector

Opleidingssector	%
AVO	
MAVO	46
HAVO	51
VWO	61
Totaal	53
VBO	
IVBO	44
landbouw	35
techniek	39
economie	42
gezondheidszorg	38
Totaal	37
BOL niv. 1/2	
oriënteren en schakelen	27
landbouw	41
techniek	33
economie	30
gezondheidszorg	35
Totaal	32
BOL niv. 3/4	
landbouw	50
techniek	43
economie	45
gezondheidszorg	52
gedrag en maatschappij	51
Totaal	47
HBO	
landbouw	60
onderwijs	56
techniek	44
economie	48
gezondheidszorg	52
gedrag en maatschappij	47
kunst en cultuur	47
Totaal	49
Totaal	48

Toelichting

De responspercentages geven een beeld van het aandeel van de uitgezette vragenlijsten dat bruikbaar retour is gekomen. Ten opzichte van het afgelopen jaar moest helaas een aanmerkelijke terugloop in de respons worden geconstateerd. Voor een deel wordt dit veroorzaakt doordat categorieën met een traditioneel lagere respons – met name scholen in het westen van het land – nu sterker in het schoolverlatersonderzoek zijn vertegenwoordigd. Overigens hebben de in het afgelopen jaar gehouden non-respons onderzoeken laten zien dat de non-respons niet selectief is.

Tabel C.4
Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
VBO							
IVBO Verzorging	2	4	11	0	0	0	17
Landbouw en natuurlijke omgeving	321	77	176	6	13	16	609
Bouwtechniek	29	31	41	0	1	5	107
Mechanische techniek	19	14	19	0	1	2	55
Elektrotechniek	53	13	15	1	1	2	85
Installatietechniek	2	6	9	1	0	1	19
Motorvoertuigentechniek	11	17	18	0	0	0	46
Consumptieve techniek	49	24	27	0	1	4	105
Administratie	41	3	7	0	0	1	52
Verkoop	18	3	10	2	0	1	34
Handel	24	3	8	0	0	2	37
Verzorging	63	10	27	2	2	0	104
Mode en kleding	13	2	3	1	0	0	19
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	36	5	25	2	0	1	69
Plantenteelt	1	3	21	0	0	1	26
Veehouderij	0	1	11	1	1	1	15
Bloemschikken	2	1	12	0	0	0	15
Groene ruimte	2	4	12	1	0	0	19
Bouwkunde	1	1	11	1	0	1	15
Houtbewerking en woninginrichting	5	0	14	0	0	0	19
Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpenbewerkingen	1	4	13	0	0	0	18
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	4	0	15	0	0	0	19
Energie- en informatietechniek	4	7	20	0	0	0	31
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	2	2	11	0	0	1	16
Brood- en banketbakken	1	4	18	1	0	0	24
Bedrijfsadministratie	26	1	70	1	0	1	99
Secretariaat	4	2	25	2	1	1	35
Detailhandel/ambulante handel	23	3	67	4	0	1	98
Horeca en instellingskeuken	14	17	49	3	1	3	87
Facilitaire dienstverlening	9	4	15	2	0	2	32

Tabel C.4 (vervolg)
 Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
Verpleging en verzorging	29	20	49	2	3	4	107
Uiterlijke verzorging	2	0	14	0	0	1	17
BOL niv. 3/4							
Plantenteelt	36	4	142	2	1	0	185
Veehouderij	53	13	213	2	1	3	285
Levensmiddelentechnologie	30	1	56	1	0	0	88
Bloemschikken	41	4	136	2	1	2	186
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	6	0	22	1	2	0	31
Groene ruimte	4	3	19	0	0	0	26
Bouw	56	1	106	0	3	0	166
Houtbewerking en woninginrichting	14	0	95	1	0	1	111
Weg- en waterbouwkunde	11	1	29	1	0	0	42
Fijnmechanische techniek	3	0	12	1	0	0	16
Fijne techniek	8	1	10	0	0	0	19
Vliegtuigtechnieken	16	0	26	1	0	0	43
Werktuigbouwkunde	70	2	118	0	0	2	192
Motovoertuigen en carrosserietechniek	15	1	53	0	0	1	70
Energie- en informatietechniek	80	4	154	2	1	1	242
Informatietechniek	10	0	21	0	1	1	33
Grafische techniek	34	1	78	1	0	1	115
Mode en kleding (realisatie)	54	2	120	5	2	1	184
Laboratoriumtechniek	30	2	60	2	0	0	94
Processtechniek	19	0	30	1	0	0	50
Transport & logistiek	15	1	59	0	1	0	76
Bedrijfsadministratie	137	2	186	5	0	3	333
Commerciële dienstverlening	90	7	134	1	0	1	233
Economisch-juridisch	31	0	29	2	0	0	62
Secretarieel	33	0	153	1	0	0	187
Detailhandel/ambulante handel	121	3	255	3	0	2	384
Handel - Commerciële dienstverlening	36	1	56	3	0	1	97
Horeca en instellingskeuken	36	2	114	2	0	2	156
Toerisme, recreatie & reizen	42	2	172	3	1	1	221
Assistenten gezondheidszorg	68	22	441	9	3	6	549
Facilitaire dienstverlening	10	3	30	1	0	0	44

Tabel C.4 (vervolg)
Ongewogen aantal respondenten verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
Sport en bewegen	52	2	65	1	0	0	120
Verpleging en verzorging	151	126	359	4	3	8	651
Uiterlijke verzorging	7	2	97	5	1	1	113
Sociaal cultureel werk	17	1	23	1	1	1	44
Sociaal pedagogisch werk	265	55	413	9	6	11	759
Sociaal juridisch werk	69	1	64	5	0	1	140

zie ook toelichting bladzijde 125.

Tabel C.5
Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
VBO							
IVBO Verzorging	100	200	700	0	0	0	1.000
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving	2.900	700	1.500	50	100	100	5.400
VBO Bouwtechniek	1.500	1.800	2.200	0	50	300	5.800
VBO Mechanische techniek	1.700	1.000	1.700	0	60	200	4.200
VBO Elektrotechniek	3.500	900	1.000	70	70	100	5.700
VBO Installatietechniek	200	300	500	50	0	50	1.100
VBO Motorvoertuigentechniek	800	1.300	1.400	0	0	0	3.500
VBO Consumptieve techniek	1.800	1.200	900	0	30	300	4.200
VBO Administratie	3.900	300	700	0	0	100	4.900
VBO Verkoop	1.300	200	700	100	0	70	2.400
VBO Handel	1.200	300	200	0	0	70	1.800
VBO Verzorging	7.400	1.200	3.300	200	200	0	12.300
VBO Mode en kleding	800	100	200	60	0	0	1.200
BOL niv. 1/2							
Oriënteren en schakelen	4.700	700	3.300	300	0	100	9.100
Plantenteelt	0	10	100	0	0	0	100
Veehouderij	0	10	100	10	10	10	90
Bloemschikken	20	10	100	0	0	0	200
Groene ruimte	20	40	100	10	0	0	200
Bouwkunde	20	20	200	20	0	20	300
Houtbewerking en woninginrichting	10	0	30	0	0	0	40
Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/ pijpbewerkingen	20	80	300	0	0	0	400
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	80	0	300	0	0	0	400
Energie- en informatietechniek	100	200	600	0	0	0	1.000
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	40	30	200	0	0	20	300
Brood- en banketbakken	0	30	80	0	0	0	100
Bedrijfsadministratie	800	40	2.000	20	0	30	2.900
Secretarieel	60	30	400	40	10	10	600
Detailhandel/ambulante handel	500	70	1.400	60	0	40	2.000
Horeca en instellingskeuken	200	200	500	20	10	20	800
Facilitaire dienstverlening	60	40	100	20	0	20	200

Tabel C.5 (vervolg)
Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
Verpleging en verzorging	400	300	600	30	40	50	1.400
Uiterlijke verzorging	40	0	200	0	0	10	300
BOL niv. 3/4							
Plantenteelt	100	20	500	10	0	0	700
Veehouderij	200	50	900	10	10	20	1.300
Levensmiddelentechnologie	100	10	300	10	0	0	400
Bloemschikken	200	20	600	10	0	10	800
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	30	0	100	10	10	0	200
Groene ruimte	30	20	100	0	0	0	200
Bouw	500	10	1.100	0	20	0	1.700
Houtbewerking en woninginrichting	30	0	200	0	0	0	200
Weg- en waterbouwkunde	200	20	400	20	0	0	600
Fijnmechanische techniek	30	0	100	10	0	0	100
Fijne techniek	30	0	40	0	0	0	100
Vliegtuigtechnieken	40	0	70	0	0	0	100
Werktuigbouwkunde	900	30	1.600	0	0	30	2.600
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	100	10	600	0	0	10	700
Energie- en informatietechniek	1.000	50	1.900	30	10	10	3.000
Informatietechniek	50	0	100	0	10	10	200
Grafische techniek	300	0	600	10	0	0	900
Mode en kleding (realisatie)	400	20	900	40	20	10	1.300
Laboratoriumtechniek	400	30	700	20	0	0	1.200
Procestechiek	100	0	200	0	0	0	300
Transport & logistiek	40	0	100	0	0	0	100
Bedrijfsadministratie	2.300	30	2.800	80	0	40	5.200
Commerciële dienstverlening	1.100	90	1.500	10	0	10	2.700
Economisch-juridisch	500	0	500	40	0	0	1.000
Secretarieel	400	0	1.800	10	0	0	2.300
Detailhandel/ambulante handel	1.700	20	3.100	20	0	40	4.900
Groothandel/distributie	1.000	30	1.500	80	0	30	2.600
Horeca en instellingskeuken	200	20	600	10	0	10	900
Toerisme, recreatie & reizen	200	20	900	10	10	10	1.100
Assistenten gezondheidszorg	300	90	1.900	40	10	30	2.300
Facilitaire dienstverlening	100	40	400	10	0	0	600

Tabel C.5 (vervolg)
 Naar landelijke populatie gewogen aantal schoolverlaters verbijzonderd naar bestemming per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	studie	BBL	betaald werk	werkloos	anders	onbekend	totaal
Sport en bewegen	300	10	300	10	0	0	600
Verpleging en verzorging	1.000	900	2.400	30	10	60	4.300
Uiterlijke verzorging	70	20	900	50	10	10	1.100
Sociaal cultureel werk	200	10	200	10	10	10	400
Sociaal pedagogisch werk	2.200	500	3.500	70	50	100	6.400
Sociaal juridisch werk	500	10	500	40	0	10	1.100

Zie ook toelichting bladzijde 126.

Tabel C.6
 Responspercentage per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	%
VBO	
Verzorging	41
Landbouw en natuurlijke omgeving	35
Bouwtechniek	41
Mechanische techniek	40
Elektrotechniek	47
Installatietechniek	36
Motorvoertuigentechniek	39
Consumptieve techniek	36
Administratie	50
Verkoop	39
Handel	36
Verzorging	40
Mode en kleding	32
BOL niv. 1/2	
Oriënteren en schakelen	27
Plantenteelt	39
Veehouderij	55
Bloemschikken	36
Groene ruimte	44
Bouwkunde	35
Houtbewerking en woninginrichting	41
Constructie (bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenbewerkingen	28
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	25
Energie- en informatietechniek	29
Installatie-, service- en onderhoudstechniek	33
Brood- en banketbakken	43
Bedrijfsadministratie	30
Secretarieel	31
Detailhandel/ambulante handel	27
Horeca en instellingskeuken	40
Facilitaire dienstverlening	46
Verpleging en verzorging	35
Uiterlijke verzorging	23
BOL niv. 3/4	
Plantenteelt	46
Veehouderij	51
Levensmiddelentechnologie	54
Bloemschikken	49
Dierenverzorging en veterinaire ondersteuning	56
Groene ruimte	62
Bouw	49
Houtbewerking en woninginrichting	48
Weg- en waterbouwkunde	39
Fijnmechanische techniek	42
Fijne techniek	41
Vliegtuigtechnieken	56
Werktuigbouwkunde	41
Motorvoertuigen en carrosserietechniek	37
Energie- en informatietechniek	38
Informatietechniek	33
Grafische techniek	34
Mode en kleding (realisatie)	44
Laboratoriumtechniek	47
Procestechneik	65
Transport & logistiek	60
Bedrijfsadministratie	52
Commerciële dienstverlening	48

Tabel C.6 (vervolg)
 Responspercentage per opleidingsrichting

Opleidingsrichting	%
Economisch-juridisch	38
Secretarieel	57
Detailhandel/ambulante handel	40
Groothandel/distributie	42
Horeca en instellingskeuken	45
Toerisme, recreatie & reizen	49
Assistenten gezondheidszorg	52
Facilitaire dienstverlening	58
Sport en bewegen	50
Verpleging en verzorging	55
Uiterlijke verzorging	44
Sociaal cultureel werk	45
Sociaal pedagogisch werk	53
Sociaal juridisch werk	46

Zie ook toelichting bladzijde 127.

D. Opleidingsindeling

Overzicht van opleidingen per opleidingssector

MAVO
MAVO

HAVO
HAVO
HAVO-MBO
VHBO

VWO
VWO

IVBO
IVBO Landbouw en natuurlijke omgeving
IVBO Bouwtechniek
IVBO Mechanische techniek
IVBO Consumptieve techniek
IVBO Verkoop
IVBO Verzorging
IVBO Uiterlijke verzorging
IVBO Mode en kleding

VBO Landbouw
VBO Landbouw en natuurlijke omgeving

VBO Techniek
VBO Bouwtechniek
VBO Mechanische techniek
VBO Elektrotechniek
VBO Installatietechniek
VBO Motorvoertuigentechniek
VBO Consumptieve techniek
VBO Grafische techniek

VBO Economie
VBO Administratie
VBO Verkoop
VBO Handel

VBO Gezondheidszorg
VBO Verzorging
VBO Uiterlijke verzorging
VBO Mode en kleding

BOL niveau 1/2 Oriënteren en schakelen
Oriënteren en schakelen

BOL niveau 1/2 landbouw
BOL BB Plantenteelt
BOL BB Veehouderij
BOL BB Levensmiddelentechnologie
BOL BB Bloemschikken
BOL BB Dierverzorging en veterinaire ondersteuning
BOL BB Groene ruimte

BOL niveau 1/2 techniek

BOL BB Bouw
BOL BB Houtbewerking en woninginrichting
BOL BB Constructie(bank)werken/(isolatie)plaatwerken/pijpenbewerkingen
BOL BB Vliegtuigtechnieken
BOL BB Motorvoertuigen en carrosserietechniek
BOL BB Energie- en informatietechniek
BOL BB Installatie-, service- en onderhoudstechniek
BOL BB Grafische techniek, communicatie, audiovisueel en multimedia
BOL BB Mode en kleding (realisatie)
BOL BB Laboratoriumtechniek
BOL BB Procestechniek
BOL BB Brood- en banketbakken

BOL niveau 1/2 economie

BOL BB Bedrijfsadministratie
BOL BB Secretarieel
BOL BB Detailhandel/ambulante handel
BOL BB Horeca & instellingskeuken

BOL niveau 1/2 gezondheidszorg

BOL BB Facilitaire dienstverlening
BOL BB Verpleging en verzorging
BOL BB Uiterlijke verzorging

BOL niveau 3/4 landbouw

BOL ZB Plantenteelt
BOL ZB Veehouderij
BOL ZB Levensmiddelentechnologie
BOL ZB Bloemschikken
BOL ZB Diervverzorging en veterinaire ondersteuning
BOL ZB Paardenhouderij en paardesport
BOL ZB Groene ruimte
BOL KF Plantenteelt
BOL KF Veehouderij
BOL KF Levensmiddelentechnologie
BOL KF Bloemschikken
BOL KF Diervverzorging en veterinaire ondersteuning
BOL KF Biologisch-dynamische land- en tuinbouw
BOL KF Paardenhouderij en paardesport
BOL KF Groene ruimte
BOL KF Milieutoezicht

BOL niveau 3/4 techniek

BOL ZB Beheer, ontwerp en management installatietechniek
BOL ZB Laboratoriumtechniek
BOL MKF Techniek
BOL MKF Bouw
BOL MKF Houtbewerking en woninginrichting
BOL MKF Grond-, water- en wegenbouw
BOL MKF Fijnmechanische techniek
BOL MKF Fijne techniek
BOL MKF Operationele techniek
BOL MKF Vliegtuigtechnieken
BOL MKF Werktuigbouwkunde
BOL MKF Motorvoertuigen en carrosserietechniek

BOL MKF Energie- en informatietechniek
BOL MKF Energietechniek
BOL MKF Informatietechniek
BOL MKF Grafische techniek, communicatie, audiovisueel en multimedia
BOL MKF Mode en kleding (realisatie)
BOL MKF Laboratoriumtechniek
BOL MKF Procestechneik
BOL MKF Transport & logistiek

BOL niveau 3/4 economie

BOL ZB Automatisering
BOL ZB Secretarieel
BOL ZB Detailhandel/ambulante handel
BOL ZB Groothandel/distributie
BOL MKF Economie
BOL MKF Bedrijfsadministratief
BOL MKF Commercieel
BOL MKF Economisch-juridisch
BOL MKF Secretarieel
BOL MKF Administratie - vrije richting
BOL MKF Detailhandel/ambulante handel
BOL MKF Groothandel/distributie
BOL MKF Levensmiddelenhandel
BOL MKF Horeca & instellingskeuken
BOL MKF Toerisme, recreatie & reizen

BOL niveau 3/4 gezondheidszorg

BOL ZB Verpleging en verzorging
BOL ZB Uiterlijke verzorging
BOL MKF Assistenten gezondheidszorg
BOL MKF Facilitaire dienstverlening
BOL MKF Sport en bewegen
BOL MKF Verpleging en verzorging

BOL niveau 3/4 gedrag en maatschappij

BOL MKF Sociaal cultureel werk
BOL MKF Sociaal pedagogisch werk
BOL MKF Sociaal juridisch werk

HBO Landbouw

HBO Tropische landbouw
HBO Tuinbouw
HBO Plantenteelt
HBO Veehouderij
HBO Diermanagement
HBO Agrarische bedrijfskunde
HBO Internationale agrarische handel
HBO Agrologistiek
HBO Agrarische accountancy
HBO Agrarische milieukunde
HBO Tuin- en landschapsinrichting
HBO Bos- en natuurbeheer
HBO Land, water en milieubeheer
HBO Milieutechnologie
HBO Laboratoriumtechniek
HBO Levensmiddelentechnologie

HBO Agroproduktkunde
HBO Docent plantenteelt en verwerking (2e gr.)
HBO Docent veehouderij en verwerking (2e gr.)
HBO Docent levensmiddelentechnologie (2e gr.)
HBO Docent agrarische economie (2e gr.)
HBO Docent agrarische techniek (2e gr.)

HBO Onderwijs

HBO Leraar basis-/speciaalonderwijs
HBO Leraar VO taal 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO maatschappij 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO exact 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO expressie 1-vak (2e gr.)
HBO Leraar VO lichamelijke oefening (1e gr.)
HBO Leraar VO maatschappij combinaties (2e gr.)
HBO Leraar VO expressie combinaties (2e gr.)
HBO Leraar VO taal & maatschappij combinaties (2e gr.)
HBO Leraar VO exact & maatschappij combinaties (2e gr.)

HBO Techniek

HBO Kort Bedrijfskaderopleiding
HBO Kort Logistiek
HBO Bouwkunde
HBO Civiele techniek
HBO Verkeerskunde
HBO Ruimtelijke ordening en planologie
HBO Milieukunde
HBO Logistiek en technische vervoerskunde
HBO Elektrotechniek
HBO Computertechniek
HBO Hogere informatica
HBO Informatica en informatiekunde
HBO Werktuigbouwkunde
HBO Autotechniek
HBO Scheepsbouwkunde
HBO Technische natuurkunde
HBO Industrieel produkt ontwerpen
HBO Chemische technologie
HBO Aquatische ecotechnologie
HBO Milieutechnologie
HBO Technische commerciële confectiekunde
HBO Technische bedrijfskunde
HBO Mode-, textielvormgeving en styling
HBO AOT-techniek
HBO Petroleum- en gastecnologie
HBO Hydrografie
HBO Maritiem officier
HBO Vliegtuigoperatie
HBO Analytische proces- en laboratoriuminstrumentatie
HBO Biologische laboratoriumopleiding
HBO Chemische laboratoriumopleiding
HBO Medische laboratoriumopleiding
HBO Laboratoriuminformatica en automatisering

HBO Economie

HBO Kort Toeristisch en recreatief onderwijs
HBO Accountancy
HBO Bedrijfseconomie
HBO Fiscale economie
HBO Hoger onderwijs financiële sector (HBO-variant)
HBO Bedrijfskundige informatica
HBO Bestuurskunde/overheidsmanagement
HBO Management, economie en recht
HBO Commerciële economie
HBO Logistiek en economie
HBO Economisch-linguistische opleiding
HBO Small business
HBO Voeding en marketing
HBO Bibliotheek en documentaire informatie
HBO Boekhandel en uitgeverij
HBO Communicatie
HBO Communicatiesystemen
HBO Journalistiek en voorlichting
HBO Opleiding tolk-vertaler
HBO Informatie dienstverlening en -management
HBO Facilitaire dienstverlening
HBO Hoger hotelonderwijs
HBO Hoger toeristisch en recreatief onderwijs
HBO Vrijetijdskunde

HBO Gezondheidszorg

HBO Opleiding tot verpleegkundige
HBO Opleiding verpleegkundige in maatsch. gezondheidszorg (MGZ)
HBO Bewegingstechnologie
HBO Medisch beeldvormende en radiotherapeutische technieken
HBO Opleiding tot fysiotherapeut
HBO Opleiding voor ergotherapie
HBO Opleiding voor logopedie
HBO Optometrie
HBO Voeding en diëtetiek
HBO Antroposofische gezondheidszorg
HBO Mondhygiënist
HBO Orthoptie
HBO Oefentherapie Cesar
HBO Oefentherapie Mensendieck
HBO Podotherapie

HBO Gedrag en maatschappij

HBO Creatieve therapie
HBO Culturele en maatschappelijke vorming
HBO Expressie door woord en gebaar
HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening
HBO Personeel en arbeid
HBO Sociaal-juridische dienstverlening
HBO Sociaal-pedagogische hulpverlening

HBO Kunst en cultuur

HBO Algemene industriële vormgeving
HBO Architectonische vormgeving
HBO Film- en t.v.-vormgeving
HBO Fotografische vormgeving
HBO Keramische vormgeving
HBO Modevormgeving
HBO Monumentale vormgeving
HBO Museologie
HBO Plastische vormgeving
HBO Publiciteits- c.q. grafische vormgeving
HBO Schilderkundige vormgev. en vormgev. op gebied vd grafiek
HBO Textiele vormgeving
HBO Vormgeving in metalen en kunststoffen
HBO Beeldende kunst en vormgeving - vrij
HBO Compositie of compositie/elektronische muziek
HBO Directie koor, orkest of harmonie en fanfare
HBO Docerend musicus
HBO Muziekdramatische opleiding
HBO Muziekregistratie
HBO Uitvoerend musicus
HBO Muziek vrije richting
HBO Opleiding praktijkdiploma directie harmonie en fanfare
HBO Opleiding praktijkdiploma kerkmuziek
HBO Opleiding praktijkdiploma koordirectie
HBO Opleiding praktijkdiploma orgel
HBO Opleiding praktijkdiploma orkest- en ensembleleiding
HBO Uitvoerende beoefening van de kleinkunst
HBO Uitvoerende beoefening van de mime
HBO Uitvoerende beoefening van het drama
HBO Uitvoerende beoefening van de dans
HBO Regie-opleiding
HBO Opleiding leraar handvaardigheid (1e gr.)
HBO Opleiding leraar textiele werkvormen (1e gr.)
HBO Opleiding leraar tekenen (1e gr.)
HBO Getuigschrift muziekonderwijs A algemene muzikale vorming
HBO Getuigschrift muziekonderwijs B schoolmuziek
HBO Opleiding docentschap dans
HBO Opleiding docentschap drama
HBO Opleiding docentschap mime
HBO Kunst en techniek
HBO Kunst/mediamanagement